ŁÓDZKIE CENTRUM DOSKONALENIA NAUCZYCIELI I KSZTAŁCENIA PRAKTYCZNEGO

Certyfikat ISO

Certyfikowany na zgodność z: PN-EN ISO 9001:2009

POLSKIE FORUM ISO 9000
ŁCDNiKP 824/rz

Lider ZZL w kategorii małych i średnich firm (pięciokrotny)

Laureat Konkursu Lider Zarządzania Zasobami Ludzkimi (2002 - 2011)

Akredytacje Łódzkiego Kuratora Oświaty
dla
placówki doskonalenia
i pozaszkolnych form
kształcenia ustawicznego

Microsoft®
REGIONALNE CENTRUM INNOWACJI

ZESZYT NR 3

DOBRE PRAKTYKI

Katalog dobrych praktyk w łódzkich szkołach i placówkach oświatowych

ŁÓDŹ **2013**

KATALOG DOBRYCH PRAKTYK W ŁÓDZKICH SZKOŁACH I PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH

ZESZYT 3

REDAKCJA:

GRAŻYNA ADAMIEC

JANUSZ MOOS

KOREKTA:

DANUTA GÓRECKA, EWA SZTOMBKA

© ŁÓDZKIE CENTRUM DOSKONALENIA NAUCZYCIELI
I KSZTAŁCENIA PRAKTYCZNEGO 2013

PROJEKT OKŁADKI: KRYSTYNA JANKOWSKA
SKŁAD I ŁAMANIE: GRAŻYNA ADAMIEC

WYDAWNICTWO I PRACOWNIA POLIGRAFICZNA
ŁÓDZKIEGO CENTRUM DOSKONALENIA NAUCZYCIELI
I KSZTAŁCENIA PRAKTYCZNEGO
90-142 ŁÓDŹ, UL. KOPCIŃSKIEGO 29
tel. (42) 678 33 78, fax. (42) 678 07 98
e-mail:wcdnikp@wckp.lodz.pl
www.wckp.lodz.pl

WSTĘP

Katalogowanie i upowszechnianie DOBRYCH PRAKTYK w EDUKACJI należy do ważnych prac Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego.

W pierwszym i drugim zeszycie ukazaliśmy innowacje programowe i organizacyjne, interesujące przedsięwzięcia szkół ukierunkowane na stymulowanie aktywności uczących się i osiąganie przez nich kompetencji społecznych oraz kompetencji zawodowych. Kontynuujemy opisy dobrych praktyk w trzecim zeszycie, który przekazujemy wszystkim szkołom i uczestnikom Podsumowania Ruchu Innowacyjnego w Szkolnych Systemach Edukacji.

Wierzymy, iż uczenie się od innych, refleksja nad wszystkimi funkcjami współczesnej szkoły, pozaformalne osiąganie kompetencji, wdrażanie do praktyki różnych koncepcji pedagogiki humanistycznej, tworzenie w szkole podsystemów edukacji artystycznej, przedzawodowej i prozawodowej, obywatelskiej, a także tworzenie warunków do rozwoju samorządności będą wzbogacane, doskonalone w wyniku studiowania opisywanych praktyk zorientowanych na uzyskiwanie wysokich efektów uczenia się.

Katalogowanie DOBRYCH PRAKTYK jest związane z treściami nowego czasopisma Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego „Dobre Praktyki. Innowacje w Edukacji”.

Każda opisana praktyka jest autoryzowana przez nauczyciela, dyrektora szkoły lub zespół nauczycielski, a więc umożliwia rozpoznanie nowatorów i liderów w edukacji. Wiele z sygnalizowanych dobrych praktyk stanowią projekty wykonywane przez uczących się i organizujących procesy uczenia się. Z zapisów na temat uczenia się poprzez wykonywanie projektów wynikają dobre praktyki zorientowane na tworzenie warunków do funkcjonowania „szkół projektów”.

Zapraszamy nauczycieli i dyrektorów do dalszych prac nad upowszechnianiem dorobku szkolnych systemów edukacji.

JANUSZ MOOS

Dyrektor Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego

DOBRE PRAKTYKI
ŁÓDZKIEGO STOWARZYSZENIA POMOCY SZKOLE

Rekomendacja:
Daria Gabarkiewicz – dyrektor Biura Łódzkiego Stowarzyszenia Pomocy Szkole,
Marzena Podsiedlik – dyrektor Bursy Szkolnej dla Młodzieży Łódzkiego Stowarzyszenia Pomocy Szkole

Wspieranie talentów uczniowskich i nauczycielskich przez Łódzkie Stowarzyszenie Pomocy Szkole

Innowacja polega na przeistoczeniu istniejących możliwości w nowe idee, a następnie wprowadzenie ich w życie.

Myśl ta od dwudziestu czterech lat przyświeca Łódzkiemu Stowarzyszeniu Pomocy Szkole – organizacji działającej na rzecz uczniów, nauczycieli i placówek oświatowych z województwa łódzkiego. Co roku Stowarzyszenie angażuje się w projekty promujące innowacyjne techniki i narzędzia pracy w szkole oraz efektywne wykorzystanie potencjału uczniów zdolnych. Przykładem takich projektów są organizowane cyklicznie: konkurs *Łódzcy Twórcy w Oczach Dzieci i Młodzieży* i *Przegląd Inicjatyw Edukacyjnych* – realizowane w partnerstwie z Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego oraz autorski projekt Stowarzyszenia *Stypendia i Nagrody Łódzkiego Stowarzyszenia Pomocy Szkole*.

Pierwszy z nich ma na celu popularyzację twórców związanych z Łodzią, wzbogacenie wiedzy uczniów o regionie oraz zainspirowanie ich do podjęcia różnorodnych, innowacyjnych działań sprzyjających doskonaleniu własnych umiejętności, w szczególności umiejętności prezentacji. Konkurs ten wspiera szkoły w procesie tworzenia i wdrażania nowatorskich projektów edukacyjnych, promuje oraz upowszechnia na terenie miasta i województwa dorobek szkół w zakresie realizowanych projektów i prowadzonej działalności innowacyjnej.

Drugi z projektów ma za zadanie inspirować szkoły do podejmowania i popularyzacji inicjatyw zapewniających rozwój uczniom i nauczycielom. Jest on doskonałą okazją do stworzenia płaszczyzny wymiany doświadczeń w zakresie tworzenia i wdrażania inicjatyw edukacyjnych, w tym innowacji pedagogicznych, organizacyjnych i metodycznych. Dzięki niemu upowszechnia się działania nauczycieli wzbogacających szkolną ofertę edukacyjną oraz promuje ich aktywność.

Trzeci projekt jest ukłonem w stronę najzdolniejszych uczniów i nauczycieli innowatorów z województwa łódzkiego. W tym roku, już po raz dziewiętnasty, Łódzkie Stowarzyszenie Pomocy Szkole podjęło się realizacji projektu, którego celem jest wyróżnienie i nagrodzenie wybitnie zdolnych uczniów i nauczycieli nowatorów z całego województwa łódzkiego. Inicjatywa ta, od początku swego istnienia, ma za zadanie wspieranie uczniów, którzy oprócz wysokiej średniej ocen, rozwijają swoje zainteresowania, osiągają sukcesy, wykazują się prospołeczną postawą i aktywnością w swoim środowisku oraz są wzorem dla innych uczniów. Stypendia przyznawane przez Łódzkie Stowarzyszenie Pomocy Szkole pozwalają dzieciom i młodzieży rozwijać swoje zainteresowania poprzez zakup pomocy dydaktycznych do nauki czy możliwość wyjazdu na konferencje i warsztaty w celu zdobywania nowych doświadczeń i pogłębiania wiedzy.

Stowarzyszenie poprzez realizację swojego projektu docenia również nauczycieli innowatorów, których praca wyróżnia się wysokim poziomem codziennych zajęć dydaktycznych, stwarzaniem dogodnych warunków do udziału uczniów w różnych formach aktywności społecznej oraz współpracą z młodzieżą w organizacjach i kołach zainteresowań, prowadzonych w czasie wolnym dla nauczyciela. To wszystko przekłada się na osiągnięcia w pracy dydaktycznej, które mierzone są sukcesami uczniów.

Przez te dziewiętnaście lat Łódzkie Stowarzyszenie Pomocy Szkole przyznało łącznie 329 stypendiów dla uczniów oraz 175 nagród dla nauczycieli z naszego regionu. Co roku każda decyzja o realizacji kolejnej edycji projektu podyktowana jest analizą sytuacji placówek oświatowych pod względem zarówno form wspierania pracy z uczniem zdolnym, możliwości rozwijania jego zainteresowań przez szkołę, jak i sposobów nagradzania nauczycieli za ich ponadprzeciętne zaangażowanie.

Tradycyjnie, w skład Kapituły ds. Stypendiów i Nagród weszli reprezentanci i przedstawiciele instytucji działających na rzecz edukacji: Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego, Wydziału Edukacji Urzędu Miasta Łodzi, Kuratorium Oświaty w Łodzi, Wojewódzkiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Łodzi oraz Łódzkiego Stowarzyszenia Pomocy Szkole. Kapituła

dysponowała łącznie kwotą 38100 PLN, na którą składały się środki własne organizatora oraz darowizny fundatorów. Z 45 wniosków stypendialnych, które wypłynęły do Łódzkiego Stowarzyszenia Pomocy Szkole, zostało przyznanych 17 stypendiów, każde po 1500 PLN; natomiast z 23 złożonych wniosków nauczycielskich, Kapituła wytypowała siedem osób, z których każda otrzymała nagrodę w wysokości 1800 PLN.

Uroczyste wręczenie nagród i stypendiów (pod patronatem Telewizji Łódzkiej TVP) odbyło się tradycyjnie przy okazji obchodów Dnia Edukacji Narodowej 17 października 2013 roku w Wyższej Szkole Mistrzostwa Sportowego w Łodzi.

Poniżej prezentujemy laudacje wygłoszone podczas uroczystej gali, w których zawarto esencję zdolności naszych stypendystów i zaangażowania nagrodzonych nauczycieli.

Lista stypendystów Łódzkiego Stowarzyszenia Pomocy Szkole 2013

1. **Oliwia Aziz** – uczennica VI klasy Szkoły Podstawowej nr 34 w Łodzi

Stypendystka obdarzona ogromną energią twórczą. Uzdolniona muzycznie i aktorsko. Perfekcyjnie godzi swoje zamiłowania artystyczne z nauką. Od 3 lat aktorka w teatrze Muzycznym w Łodzi w musicalu *Skrzypek na dachu*. Oliwia wystąpiła również w jednej z epizodycznych ról w serialu TVP *Rodzinka.pl*.

2. **Nina Baranowska** – uczennica VI klasy Prywatnej Szkoły Podstawowej *Kornelówka*

Stypendystka wybitnie uzdolniona językowo i artystycznie – doskonali się w językach francuskim, hiszpańskim i angielskim. Uzyskała doskonałe wyniki w Egzaminach Cambridge *Young Learners*. Na arenie szkolnej przygotowuje spektakle teatralne po angielsku, uczestniczy w zajęciach twórczych, a dodatkowo uczęszcza do szkoły tańca.

3. **Kacper Olszewski** – uczeń VI klasy Szkoły Podstawowej nr 1 w Strykowie

Stypendysta jest uzdolniony aktorsko i dziennikarsko. Zdobywa szereg nagród w konkursach i przeglądach teatralnych oraz recytatorskich. Zdobył nagrodę dla najlepszego dziennikarza Junior Media, prowadził galę Nauczycieli Roku w Pałacu Prezydenckim oraz wywiad z Pierwszą Damą RP Anną Komorowską. Jest inicjatorem kreatywnych przedsięwzięć szkolnych, jako wolontariusz bierze udział w akcjach pomocowych na rzecz osób potrzebujących i zwierząt ze schroniska.

4. **Monika Kordala –** uczennica VI klasy Szkoły Podstawowej nr 149 z klasami integracyjnymi

Stypendystka uzdolniona sportowo. Uzyskuje liczne nagrody w zawodach pływackich – Puchar Prezydenta Kalisza, Burmistrza Sochaczewa, I miejsce w sztafecie w Międzywojewódzkich Drużynowych Mistrzostwach Młodzików, I miejsce w mitingu *Szukamy następców Artura Wojdata*. Aktywna na arenie szkolnej, bierze udział w licznych akcjach charytatywnych na rzecz dzieci z Domów Dziecka i potrzebujących zwierząt.

5. **Agnieszka Olczyk** – uczennica VI klasy Szkoły Podstawowej nr 45 w Łodzi

Stypendystka posiada predyspozycje literackie i uzdolnienia poetyckie – jest autorką wielu wierszy. Swój talent rozwija podczas letnich warsztatów dziennikarskich organizowanych przez redakcję Agory. Zdobywa nagrody i wyróżnienia w konkursach literackich i poetyckich – I miejsce w Ogólnopolskim Konkursie Poetyckim *Śladami Jana Pawła II po Polsce*. Angażuje się w projekty promujące wielokulturowe tradycje Łodzi.

6. **Katarzyna Kaleta** – uczennica VI klasy Szkoły Podstawowej nr 64 w Łodzi

Stypendystka wrażliwa na potrzeby ludzi i zwierząt. Inicjatorka i organizator akcji na rzecz psów i kotów ze schroniska na ul. Marmurowej. Zdobywczyni I miejsca w konkursie w ramach projektu *Wolontariat pracowniczy dla Uniwersytetu Medycznego w Łodzi*. Aktywnie uczestniczy w szkolnym kole teatralnym i sportowym.

7. **Anna Wiktorko –** uczennica V klasy Szkoły Podstawowej nr 174 w Łodzi

Stypendystka utalentowana kaligraficznie. Zajęła I miejsce w Polsce w Konkursie Ładnego Pisania. Listem do Janusza Korczaka zyskała tytuł Najładniej Piszącego Ucznia 2012. Zdobyła tytuł *Mistrz Kaligrafii* w III Konkursie Kaligraficzno-Krasomówczym. Udziela się aktywnie jako wolontariusz - akcje *Góra Gorsza, Gorączka Złota, Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy*.

8. **Tomasz Makowski** – uczeń II klasy Gimnazjum Szkoły Mistrzostwa Sportowego w Łodzi

Stypendysta posiada wybitne umiejętności sportowe i dryg piłkarski. Jako kapitan drużyny piłki nożnej doprowadził dwukrotnie swój zespół do zwycięstwa w Mistrzostwach Polski w kategoriach Kazimierza Górskiego i Wacława Kuchara. Wspólnie z drużyną zdobył 9 miejsce w Mistrzostwach Premier Cup. Tomasz jako uzdolniony uczeń jest również olimpijczykiem z geografii i matematyki.

9. **Krzysztof Więcław** – uczeń III klasy Gimnazjum nr 2 w Kutnie

Stypendysta uzdolniony matematycznie, fizycznie i chemicznie. Laureat wielu konkursów z przedmiotów ścisłych i przyrodniczych na poziomie wojewódzkim i międzynarodowym. Wyróżniony przez Prezydenta Miasta Kutno za najlepsze wyniki w nauce. Aktywnie uczestniczy w pozaszkolnych formach pogłębiania wiedzy matematycznej i chemicznej.

10. **Piotr Zduniak** – uczeń III klasy Gimnazjum nr 29 w Łodzi

Stypendysta wybitnie uzdolniony informatycznie. Laureat Wojewódzkiego Konkursu z Informatyki. Inicjator powstania strony internetowej szkoły, jej twórca i administrator. Wspiera fachową pomocą z zakresu oprogramowania i działania sprzętu komputerowego społeczność uczniowską. Czynnie angażuje się w akcje charytatywne na rzecz Domu Dziecka i schroniska dla zwierząt.

11. **Krzysztof Guzenda** - uczeń I klasy Publicznego Liceum Ogólnokształcącego Politechniki Łódzkiej w Łodzi

Stypendysta uzdolniony matematycznie, humanistycznie i sportowo. Uzyskuje nagrody i wyróżnienia w licznych konkursach matematycznych. Zakwalifikował się do wojewódzkiego Konkursu Wiedzy o Sztuce. Z sukcesami brał udział w Ogólnopolskiej Sztafecie Pływackiej oraz w Ogólnopolskiej Gimnazjadzie w koszykówce. Aktywny wolontariusz – współorganizator wycieczek dla osób niepełnosprawnych.

12. **Wiktor Szadowiak** – uczeń II klasy Publicznego Liceum Ogólnokształcącego Uniwersytetu Łódzkiego

Stypendysta o wybitnych predyspozycjach do nauki przedmiotów ścisłych – matematyki, chemii i fizyki. Osiąga liczne sukcesy w olimpiadach i konkursach matematycznych i logicznych o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym – I miejsce w kraju w Konkursie Matematycznym *Alfik*. Uczestnik obozów matematycznych, reprezentant delegacji województwa łódzkiego na Kongresie Młodych Matematyków w Gdańsku.

13. **Justyna Marczak** – uczennica VI klasy Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej I stopnia w Zespole Szkół Muzycznych im. Stanisława Moniuszki w Łodzi

Stypendystka posiada ogromne uzdolnienia i potencjał artystyczny w grze na skrzypcach. Jest wielokrotną laureatką konkursów skrzypcowych o zasięgu ogólnopolskim. Brała udział w Mistrzowskich Warsztatach Orkiestrowych Europejskiego Centrum Muzyki Krzysztofa Pendereckiego. Czynnie uczestniczy w licznych koncertach pozaszkolnych, w tym w Filharmonii Łódzkiej.

14. **Mateusz Kwaśniak** – uczeń III klasy Technikum nr 17 w Zespole Szkół Techniczno-Informatycznych w Łodzi

Stypendysta wybitnie uzdolniony informatycznie i matematyczno-fizycznie. Laureat Olimpiad, uczestnik Koła Naukowego Informatyki przy Politechnice Łódzkiej. Działał w ramach Akademii Młodych Twórców – Sekcji Informatycznej przy Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego, uzyskując Certyfikat z *Programowania baz danych*. Aktywnie pracuje na rzecz rozwoju samorządności szkolnej.

15. **Beata Wichan** – uczennica IV klasy Technikum nr 1 w Zespole Szkół Ekonomiczno-Turystyczno-Hotelarskich w Łodzi

Stypendystka wykazuje szczególne zdolności organizacyjne, językowe i sportowe. Brała czynny udział w projekcie międzynarodowym zakładającym wizytę nauczycieli i uczniów z krajów Unii Europejskiej w ramach programu Comenius. Od 7 lat trenuje judo, odnosząc sukcesy na polu ogólnopolskim i międzynarodowym. Została również powołana do Kadry Narodowej Judo 2013.

16. **Małgorzata Bednarska** – uczennica III klasy II Liceum Ogólnokształcącego w Tomaszowie Mazowieckim

Stypendystka o ugruntowanych zainteresowaniach historycznych. Laureatka Olimpiad Historycznych. Uzyskała prawo do studiów na dowolnym kierunku Uniwersytetu Jagiellońskiego. Działa aktywnie w obszarze inicjatyw szkolnych i społecznych – współorganizatorka koncertu na rzecz dzieci niepełnosprawnych. Jednocześnie uczęszcza do Państwowej Szkoły Muzycznej II Stopnia.

17. **Radosław Zamrzycki** – uczeń II klasy Liceum Ogólnokształcącego w Zespole Szkół Licealno-Gimnazjalnych w Głownie

Stypendysta wyróżnia się wiedzą i poznawczym podejściem do nauk przyrodniczych. Olimpijczyk wojewódzkiej Olimpiady Ekologicznej, uczestnik wielu konkursów i ekoprojektów. Aktywny członek Ekoklubu. Bierze aktywny udział w akcjach charytatywnych i na rzecz schroniska zwierząt w Głownie. Należy również do Koła Teatralnego „Eureka”.

Lista nagrodzonych Nauczycieli 2013
Wszystkie nagrody zostały ufundowane przez Łódzkie Stowarzyszenie Pomocy Szkole

1. **Małgorzata Mirowska-Becker** – Szkoła Podstawowa nr 173 w Łodzi

Nauczyciel bibliotekarz, zachęcający uczniów do uczestnictwa w cennych i innowacyjnych projektach. Zainicjowała działające w szkole Tajne Stowarzyszenie Miłośników Czytania. Przygotowała *Imieniny biblioteki*, *Urodziny Kubusia Puchatka*, *Kolorowe spotkania z książką*. Pani Małgorzata prowadzi w szkole zajęcia z bajkoterapii, zaprasza do współpracy uczniów, nauczycieli, rodziców, aktorów, wydawców i pisarzy, organizuje niezwykle ciekawe podwieczorki. We wszystkich tych działaniach kieruje się profesjonalizmem i szacunkiem dla młodego odbiorcy.

2. **Anna Mońko** – Publiczne Gimnazjum nr 29 w Łodzi

Nauczyciel języka polskiego, prowadzący zajęcia w sposób interaktywny i nowatorski. Zachęca uczniów do korzystania podczas lekcji z Internetu i tablicy interaktywnej, uczestnictwa w inscenizacjach i debatach. Nauczyciel ten rozwija talenty aktorskie uczniów (prowadząc koło teatralne), uczy wiary we własne siły, pobudza ich wyobraźnię i kreatywność, inspirując ich do tworzenia nowych interpretacji utworów scenicznych. Wraz ze swoimi uczniami ma znaczące osiągnięcia w konkursach przedmiotowych. Jest współorganizatorem i jurorem w Międzyszkolnym Konkursie *Dni Twardojańskie.*

3. **Beata Rusicka** – Szkoła Podstawowa nr 149 z klasami integracyjnymi w Łodzi

Nauczyciel biblioteki, podejmujący od wielu lat działania związane z promowaniem udzielaniem pierwszej pomocy w ramach projektu *Bezpieczna szkoła*. Jest współorganizatorką koła Bezpieczeństwa i Ratownictwa Medycznego dla uczniów, a także Konkursu Multimedialnego *Bezpieczne wakacje*. Przygotowuje wraz z uczniami spotkania kabaretowe pt. *Prima aprilisowe wariacje na temat Jasia i Małgosi* oraz organizuje przedstawienia dla dzieci (w ramach prezentu dla uczniów na gwiazdkę).

4. **Jolanta Ozimek** – Szkoła Podstawowa nr 45 w Łodzi

Nauczyciel historii, wyróżniający się aktywnością, innowacyjnością i pasją. Swą pracą wpływa na wizerunek szkoły i pielęgnuje jej tradycje. Potrafi pozyskać do swych działań sojuszników wśród społeczności szkolnej i wielu instytucji lokalnych. Organizuje projekty edukacyjne, np.: *Euro 2012, Dzień Kolorowej Tolerancji, Szalom w sercu Łodzi, Moja Ojczyzna-Polska Rzeką Pamięci*. Jest opiekunem Samorządu Szkolnego.

5. **Bożena Papiernik** – Publiczne Gimnazjum nr 13 w Łodzi

Nauczyciel historii i wychowawca klasy integracyjnej. Osiąga znakomite wyniki w pracy potwierdzone nagrodami i osiągnięciami swych uczniów. Są oni laureatami i finalistami wielu konkursów historycznych i tematycznych. Pani Bożena Papiernik jest autorką wielu projektów edukacyjnych wspierających wychowanie uczniów w duchu miłości do Ojczyzny i tożsamości narodowej. Organizuje wycieczki po Łodzi i Ziemi Łódzkiej dla młodzieży z partnerską szkołą z Aradu (Rumunia), uczestniczącej w wymianie zagranicznej.

6. **Aneta Rogalska** – XVIII Liceum Ogólnokształcące w Łodzi

Nauczyciel matematyki, podchodzący twórczo i całościowo do swojej pracy. Prowadzi zajęcia indywidualne, dodatkowe, wychowawcze - jest autorką nowego programu wychowawczego szkoły i organizatorką konkursu dla gimnazjalistów na temat bezpieczeństwa. Jej uczniowie osiągają wysokie miejsca w konkursach i olimpiadach: *Matematyczna Piramida*, Internetowy Konkurs dla uczniów szkół średnich, *Ogólnopolska Olimpiada Logiczno-Matematyczna*.

7. **Gabriela Strzelecka** - Szkoła Podstawowa nr 34 w Łodzi

Nauczyciel matematyki, który w sposób wyjątkowo skuteczny zachęca uczniów do doskonalenia umiejętności i rozwijania zdolności matematycznych. Przygotowuje uczniów do udziału w wielu konkursach, np.: *Łódź w liczbach*, *Konkurs Klas Szóstych*, *Kangur, Alfik*, *Wiosenne Porządki*. Z Jej inicjatywy w szkole odbywa się Matematyczny Dzień, który uświadamia młodzieży przydatność matematyki w każdej dziedzinie wiedzy. Jako członek Szkolnego Klubu Sportowego *Orientuś* skutecznie promuje wśród dzieci aktywność sportową połączoną z orientacją w terenie.

PRZEDSZKOLA

Przedszkole Miejskie nr 41 w Łodzi

Rozwijanie uzdolnień matematycznych dzieci w ostatnim roku wychowania przedszkolnego oraz w pierwszym roku nauki szkolnej

Autorzy: Danuta Raczkowska-Łogin, Małgorzata Kucharska, Dorota Pietruszczak

Osoba rekomendująca: Anna Koralewska – doradca metodyczny

Piąty, szósty i siódmy rok życia dziecka to najlepszy czas na rozwijanie uzdolnień matematycznych. Jeśli w tym okresie dorośli nie zaczną ich u dzieci rozwijać, przestaną je one manifestować. W pierwszych latach edukacji kształtują się te cechy umysłu, które później decydują o ponadprzeciętnych wynikach kształcenia. Nauczyciele z Przedszkola Miejskiego nr 41 biorą udział w projekcie, którego celem jest diagnozowanie i rozwijanie uzdolnień matematycznych dzieci w oparciu o program prof. E. Gruszczyk-Kolczyńskiej. W roku szkolnym 2012/2013 wzięło w nim udział 23 dzieci i dwie nauczycielki. Główne idee projektu to: kierowanie rozwojem umysłowym dzieci oraz kształtowanie umiejętności matematycznych w ostatnim roku wychowania przedszkolnego i w pierwszym roku nauki szkolnej, przeprowadzenie diagnozy nauczycielskiej, poznanie sposobów zapisu wyników obserwacji w zbiorowych arkuszach diagnostycznych, wyłonienie dzieci uzdolnionych matematycznie. Przewidywane efekty wdrożenia to: rozpoznanie uzdolnień matematycznych u dzieci w wieku przedszkolnym w ramach diagnozy nauczycielskiej, dostosowanie procesu kształcenia do potrzeb rozwojowych dzieci, które dysponują szczególną łatwością uczenia się matematyki, wspomaganie dzieci w doskonaleniu operacyjnej umiejętności rozumowania, ważnej w edukacji matematycznej, wzbogacanie dziecięcych wiadomości i doskonalenie umiejętności w podstawowych obszarach matematycznych działań (orientacja w otoczeniu, przybliżenie sensu równości i nierówności, układanie i rozwiązywanie zadań okienkowych, mnożenie i dzielenie, mierzenie czasu, gradacja pieniądza, pojęcia geometryczne).

Przedszkole Miejskie nr 45 w Łodzi

Obchody Świąt Nietypowych

Autor: Monika Oller

Osoba rekomendująca: Alicja Krzyżańska – doradca metodyczny

Od roku szkolnego 2011/2012 przedszkole organizuje obchody świąt nietypowych. W ramach tej inicjatywy kierowany jest do łódzkich przedszkoli Konkurs Plastyczny *Kocie drogi, kocie harce… mój kot, kot bajkowy, kot moich marzeń*…. Istotą tego działania jest uświadomienie dzieciom, że 17 lutego obchodzony jest *Światowy Dzień Kota.* Uczestnictwo w tym konkursie podkreśla znaczenie zwierząt w życiu człowieka, zwłaszcza tych, które towarzyszą mu na co dzień. Dzieci uczą się opiekuńczego stosunku do zwierząt, uwrażliwiając się na ich potrzeby. Uświadamiają sobie, że największej pomocy ze strony człowieka oczekują zwierzęta bezdomne. W ramach tej inicjatywy przedszkole nawiązało współpracę ze Schroniskiem dla Zwierząt przy ul. Marmurowej w Łodzi i przekazuje tam dary zebrane podczas akcji charytatywnych organizowanych na terenie przedszkola.
Efektem tych działań jest uświadomienie dzieciom istnienia innych, nietradycyjnych świąt. Ponadto, dzięki temu przedsięwzięciu, dzieci kształtują nawyki potrzebne w opiece nad zwierzętami.
W bieżącym roku szkolnym przedszkole planuje *Obchody Dnia Kultury Fizycznej*, dzięki któremu dzieci nauczą się troszczyć o swoje zdrowie fizyczne. Projekt obejmuje rozwój sprawności i poprawną postawę ciała. Przedszkole przygotowuje również *Obchody Dnia Ochrony Środowiska Naturalnego,* które przypomną o wielkim znaczeniu przyrody w życiu człowieka i naszej odpowiedzialności za jej stan.

Niekonwencjonalne formy współpracy z rodzicami

Autor: Violetta Zeller – dyrektor Przedszkola Miejskiego Nr 45

Osoba rekomendująca: Alicja Krzyżańska – doradca metodyczny

Od trzech lat przedszkole poszukuje nowych form współpracy z rodzicami, aktywnie włączając ich w życie placówki. Nauczyciele organizują konkursy plastyczne, których adresatem są rodzice i ich dzieci. Istotą przedsięwzięcia jest rozwijanie zainteresowań plastycznych oraz promocja uzdolnień *małych i dużych twórców*, wyłonienie oryginalnych prac plastycznych, wyróżniających się estetyką wykonania, kompozycją, indywidualnym podejściem do tematu. Ważne jest również czerpanie radości z procesu tworzenia i kształtowanie postawy twórczej wobec siebie i świata. Prace wykonywane są przez uczestników w domu. Tematyka proponowanych konkursów związana jest z ważnym kierunkiem pracy przedszkola – ekologią: *Coś z niczego, czyli rzeczy dziwne i ciekawe z nieużytków, Jesień farbą malowana, Jesień w obiektywie*.

Ponadto w minionym roku szkolnym po raz pierwszy przedszkole zorganizowało bal karnawałowy z aktywnym udziałem rodziców. Impreza odbyła się w godzinach popołudniowych, co pozwoliło szerokiemu gronu rodziców licznie w niej uczestniczyć. Zadaniem rodziców było przygotowanie strojów karnawałowych nie tylko dla dziecka, ale i dla siebie.

Efektem tych działań jest aktywny udział rodziców w realizowaniu oferty edukacyjnej przedszkola. Wspólne wykonanie powierzonego zadania przyczynia się do integracji środowiska rodzinnego, uczy współodpowiedzialności za kształtowanie właściwych postaw u dzieci.

Przedszkole Miejskie nr 76 w Łodzi

Nowoczesny model pracy z dzieckiem w przedszkolu – adaptacja koncepcji inteligencji wielorakich H. Gardnera

Autor: Beata Seta – dyrektor, koordynator: Alicja Sztorc

Osoba rekomendująca: Małgorzata Marczak – doradca metodyczny

W przedszkolu od roku szkolnego 2011/2012 wdrażana jest koncepcja inteligencji wielorakich Howarda Gardnera. Na potrzeby tej koncepcji zostały przearanżowane sale przedszkolne, tak by dzieci mogły w różnych sytuacjach edukacyjnych stymulować i rozwijać wszystkie typy inteligencji. Przygotowano materiał edukacyjny umożliwiający samodzielne poznawanie, doświadczanie i uczenie się małego dziecka. Powstały Planety: główkowania, mowy, badań i obserwacji, emocji, ruchu i muzyki. Zgromadzono gotowe jak i niekonwencjonalne pomoce dydaktyczne, które dla małego dziecka są wspaniałą zachętą do zabawy. Rodziców zapoznano z ideą projektu, założeniami teorii inteligencji wielorakich H. Gardnera, sposobami stymulowania i rozbudzania zdolności swoich dzieci. Zaprezentowano arkusz obserwacji, umożliwiający wyznaczenie kierunków pracy z dzieckiem w aspekcie jego uzdolnień lub ewentualnych trudności. Prawidłowe rozpoznanie profilu inteligencji przedszkolaka umożliwia projektowanie procesu edukacyjnego, w którym samo dziecko wybiera określoną aktywność, uczy się wykonywania powierzonych mu zadań w zespole oraz prezentuje efekty swojej pracy. Od kilku lat wychowankowie uczestniczą w różnorodnych konkursach, przeglądach, festiwalach oraz akcjach na rzecz osób niepełnosprawnych, np. Wojewódzkim Przeglądzie Dziecięcych Form Teatralnych *Tęczowa scena* – organizator Przedszkole Miejskie nr 43 w Łodzi, Festiwalu Twórczości Muzyczno-Ruchowej – organizator Przedszkole Miejskie nr 155 w Łodzi, Konkursie Wiedzy Przyrodniczo-Ekologicznej *Mali przyjaciele przyrody* – organizator Przedszkole Miejskie nr 126 w Łodzi, Spartakiadach Przedszkolaków – organizator Szkoła Podstawowa nr 190 oraz nr 174 w Łodzi. Promowane są osiągnięcia i umiejętności przedszkolaków w różnych sferach ich

aktywności. Efekty wdrożenia to: stymulowanie zainteresowań i zdolności małego dziecka we wszystkich sferach jego rozwoju, przygotowanie go do pracy w zespole, prezentacji swoich możliwości i umiejętności na forum grupy, zaktywizowanie rodziców do świadomego i aktywnego wspierania rozwoju swojego dziecka, ukształtowanie umiejętności kluczowych niezbędnych do skutecznego uczenia się i zapewnienia w przyszłości dobrego startu w szkole.

Przedszkole Miejskie nr 131w Łodzi

Projekt edukacyjny „Zainwestuj w zdrowie”

Autorzy: Maria Zakrzewska – dyrektor, Dorota Grodzicka

Osoba rekomendująca**:** Małgorzata Marczak – doradca metodyczny

Przedszkole należy do Łódzkiej Sieci Szkół i Przedszkoli Promujących Zdrowie. Podczas *Wiosennego Tygodnia Promocji Zdrowia* organizowanego przez Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UMŁ przedszkole wdrożyło projekt edukacyjny pod hasłem *Zainwestuj w zdrowie*. Celem głównym projektu jest rozwijanie świadomości prozdrowotnej wśród dzieci, a także ich rodziców. Działania obejmowały promowanie zdrowego stylu życia, stymulowanie aktywności ruchowej oraz integrowanie środowiska rodzinnego oraz lokalnego. W trakcie *Tygodnia Promocji Zdrowia* odbyły się spotkania z udziałem specjalistów tj. dietetykiem, pediatrą, instruktorem zajęć muzyczno-ruchowych. Zorganizowano z udziałem rodziców: zajęcia prowadzone metodą Marii i Alfreda Kniessów i Weroniki Sherborne, zajęcia kulinarne, warsztaty plastyczne na temat: *W zdrowym, ciele zdrowy duch*, zabawy taneczne *Zumba* prowadzone przez instruktorkę Studia Tańca i Ruchu, aerobik dla najmłodszych prowadzony przez instruktorów zajęć muzycznych. Ich celem było utrwalanie prawidłowych nawyków zdrowotnych przez dzieci. Była to także okazja do projektowania całorocznych zajęć na powietrzu z wykorzystaniem naturalnego ukształtowania terenu przedszkolnego placu zabaw. Przewidywane efekty wdrożenia to: zainspirowanie dzieci oraz

dorosłych do projektowania i wdrażania w codziennym życiu różnorodnych form aktywności ukierunkowanych na zdrowy styl życia, integrowanie środowiska rodzinnego, przedszkolnego i lokalnego, rozszerzenie współpracy z instytucjami propagującymi działania z zakresu edukacji zdrowotno-ruchowej w bliższym oraz dalszym otoczeniu dziecka i jego rodziny.

Festiwal Zdrowia „Żyjmy zdrowo – kolorowo”

Autor: Maria Zakrzewska – dyrektor

Osoba rekomendująca**:** Małgorzata Marczak – doradca metodyczny

Przedszkole Miejskie nr 131 jest placówką promującą zdrowie od wielu lat. W roku 2000 otrzymało certyfikat zdrowia nadany przez Urząd Miasta Łodzi. Włączone zostało do programu *Łódź - Zdrowe Miasto***.**
Rada Pedagogiczna przedszkola opracowała projekt programu *Zdrowe przedszkole*. Jednym z elementów tego programu jest impreza cykliczna – Festiwal Zdrowia *Żyjmy zdrowo-kolorowo*. Ma ona na celu propagowanie wśród dzieci i dorosłych zdrowego stylu życia. Festiwal przechodził stopniowe metamorfozy. Promował umiejętności oraz osiągnięcia dzieci ukierunkowane na różne formy aktywności: plastyczną, muzyczną, językową, ekspresję ruchową. Przedszkola, biorące udział w *Festiwalu Zdrowia,* przygotowywały prace plastyczne na temat zaproponowany w danym roku, które były eksponowane podczas imprezy w formie wystawy, prezentowały również piosenki, wiersze i małe formy sceniczne o tematyce zdrowotnej i ekologicznej, a także uczestniczyły w spartakiadzie sportowej – mini zawodach i wykonywały surówki i sałatki. Po zakończeniu zmagań artystycznych i sportowych odbywała się wspólna degustacja. Corocznie przedszkole zaprasza do udziału w *Festiwalu Zdrowia* dzieci 3-5 letnie oraz ich nauczycieli z Przedszkoli Miejskich nr 102, 122, 155, Szkoły Podstawowej nr 38. W przedsięwzięciu uczestniczą również partnerzy z instytucji działających na rzecz edukacji m.in. z Osiedla Chojny-Dąbrowa. Corocznie wszystkie placówki uczestniczące w Festiwalu Zdrowia *Żyjmy zdrowo-kolorowo* otrzymują upominki i dyplomy.

Efekty wdrożenia to: ukształtowanie u przedszkolaków i uczniów edukacji wczesnoszkolnej postawy prozdrowotnej, zdrowego stylu życia; doskonalenie umiejętności współdziałania w zespole, promowanie i wdrażanie w codziennym życiu różnorodnych form aktywności ukierunkowanych na zdrowy styl życia.

Teatr „Odważni Rodzice" – efektywna współpraca z rodzicami

Autorzy: Maria Zakrzewska – dyrektor, Monika Gwizdek – nauczycielka

Osoba rekomendująca**:** Małgorzata Marczak – doradca metodyczny

We wrześniu 2011 roku zainicjowano działalność Przedszkolnego Teatrzyku *Odważni Rodzice*. Grupę aktorską stanowiły nauczycielki i chętni rodzice, którzy postanowili zaprezentować swoje umiejętności wokalno-recytatorskie. Rodzice wraz z nauczycielkami uczestniczyli w cyklicznych warsztatach i spotkaniach na terenie przedszkola. Efektem, czego było wystawienie spektakli dla małych i dużych odbiorców. Pierwsze przedstawienie pt.: *Żeby zdrowe zęby mieć* zaprezentowane zostało w 2012 roku na Festiwalu Zdrowia *Żyjmy zdrowo-kolorowo* dla dzieci i zaproszonych gości z innych przedszkoli i instytucji – m.in. Przedszkola Miejskiego nr 102 i 155, Szkoły Podstawowej nr 38, Rady Osiedla Chojny-Dąbrowa, Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łodzi.
W kolejnym roku szkolnym przygotowano nowe przedstawienie pt.: *Nie ma tego złego*, które zostało zaprezentowano na uroczystości z okazji Dnia Babci i Dziadka. Rodzice samodzielnie przygotowali stroje i scenografię.
Efektami wdrożenia było m.in. zainspirowanie dzieci oraz dorosłych do organizowania czasu wolnego w aktywny i twórczy sposób, stymulowanie aktywności językowej małego dziecka poprzez różne zabawy i ćwiczenia prowadzone z aktywnym udziałem rodziców, zbudowanie więzi między domem rodzinnym dziecka a przedszkolem, zintegrowanie środowiska rodzinnego, przedszkolnego i lokalnego.

Gazetka Przedszkolna

Autorzy: Maria Zakrzewska – dyrektor, Anna Szubińska, Dorota Szyszkowska-Bruziek – nauczycielki

Osoba rekomendująca**:** Małgorzata Marczak – doradca metodyczny

W grudniu 2009 roku z okazji obchodzenia świąt Bożego Narodzenia ukazał się pierwszy numer *Gazetki Przedszkolnej*. Redaktorkami pisma są nauczycielki Anna Szybińska oraz Dorota Szyszkowska-Bruziek. Gazetka ukazuje się raz na kwartał i cieszy się dużym zainteresowaniem dzieci i ich rodziców. Każdy z czytelników znajduje w niej coś interesującego dla siebie. Dla przedszkolaków przygotowane są łamigłówki, zagadki, ćwiczenia graficzne, opowiadania, bajki, wiersze. Dla rodziców zamieszczane są relacje z ważnych przedsięwzięć edukacyjnych, które miały miejsce w przedszkolu. W każdym numerze nauczycielki ogłaszają konkurs dla dzieci i rodziców. Z myślą o rodzicach publikowane są artykuły dotyczące istotnych kierunków pracy z małym dzieckiem oraz sposobów ich aktywizowania w aspekcie świadomego i efektywnego wspierania rozwoju swojego dziecka.
Przewidywane efekty wdrożenia to: zainspirowanie dorosłych do świadomego i wszechstronnego wspierania rozwoju własnego dziecka, integrowania i efektywnej współpracy środowiska rodzinnego z przedszkolem, upowszechnianie przez nauczycieli stylu, metod i form pracy stosowanych w codziennym procesie edukacyjnym w przedszkolu.

Przedszkole Miejskie nr 163 w Łodzi

One Song – One Voice

Autorzy: Marta Olejniczak, Brigida Woźniak, Teresa Brejner

Osoba rekomendująca: Anna Koralewska – doradca metodyczny

Przedszkole Miejskie Nr 163 w Łodzi już po raz drugi przystąpiło do projektu Comenius – Partnerskie Projekty Szkół. Jest to dwuletni

program współpracy z dwoma krajami Unii Europejskiej – Anglią i Austrią. Placówki zagraniczne, z którymi współpracuje łódzkie przedszkole to: Nonsuch Primary z Birmingham w Anglii (koordynator), Cotteridge Junior and Infant School z Birmingham w Anglii oraz Pfarrkindergarten Eibiswald-West z Eibiswald w Austrii. Motywem przewodnim podjętej przez polskie przedszkole współpracy z placówkami w Anglii i w Austrii jest zdobywanie wiedzy o odmiennych kulturach i tradycjach państw partnerskich poprzez porównywanie różnych aspektów życia społecznego, promowanie różnorodności kulturowej poprzez kreatywność dzieci w takich dziedzinach jak: teatr, muzyka, taniec, działalność plastyczna i kulinarna oraz podnoszenie kompetencji nauczycieli poprzez dialog międzykulturowy z użyciem technologii informacyjnych oraz wymianę doświadczeń. Działania podejmowane przez nauczycieli w ramach realizacji projektu wynikają z założonych celów oraz potrzeb i zainteresowań dzieci.

W wyniku podjętych działaniom dzieci uświadamiają sobie, że świat to nie tylko nasze najbliższe otoczenie, ale także cały kraj i inne kraje, rozwijają swoją kreatywność i doskonalą umiejętności językowe. Dzięki projektowi mamy do czynienia z wymianą doświadczeń w zakresie metod pracy z dziećmi, nowatorskich rozwiązań edukacyjnych, metodycznych i organizacyjnych wdrażanych w europejskich przedszkolach.

Przedszkole Miejskie nr 214 w Łodzi

Projekt „Wspólnie odkrywamy świat natury”

Autorzy: Żanetta Solewicz – dyrektor, nauczycielki: Elżbieta Gałkowska, Magdalena Grzegorczyk, Izabela Kaźmierczak, Anna Zawadzka

Osoba rekomendująca: Beata Wosińska – doradca metodyczny

Przedszkole Miejskie nr 214 w Łodzi od 2012 roku realizuje projekt *Wspólnie odkrywamy świat natury* pod patronatem Fundacji *Nasza*

Ziemia oraz Żywiec Zdrój *Po stronie Natury*. Głównym celem projektu była adaptacja ogrodu przedszkolnego do prowadzenia działań o charakterze przyrodniczym i ekologicznym. Dzięki ogromnemu zaangażowaniu dzieci, pracowników przedszkola, rodziców oraz środowiska lokalnego, udało się stworzyć różnorodne ekosystemy oraz ścieżki edukacyjne. Wydzielono miejsce na łąkę, rozbudowano ogród owocowo-warzywny, posadzono zioła i zaprojektowano rabaty kwiatowe. Stworzono labirynt naturalny z sadzonek bukszpanu. Ciekawym elementem projektu jest ścieżka *bosych stóp*, zegar słoneczny oraz altana do prowadzenia doświadczeń na świeżym powietrzu. Zakupiono szereg materiałów edukacyjnych do wykorzystania na zajęciach ekologicznych oraz warsztatach przyrodniczych z dziećmi, jak i nauczycielami z innych placówek. Ogród stał się zieloną pracownią, w której dzieci przez cały rok poznają, doświadczają, badają przyrodę w sposób polisensoryczny. Przedszkole zorganizowało:

– rajd rowerowy dla dzieci i rodziców w Parku na Zdrowiu,
– wakacyjny konkursu fotograficzny pod hasłem *Polowanie na owady,*
– wiele wystaw, happeningów, akcji o charakterze ekologicznym.

Dzięki podjętym działaniom zwiększyła się świadomość ekologiczna wychowanków, rozwinęły się zainteresowania otaczającym światem, a także rozbudziła się wrażliwość na problemy związane z degradacją środowiska naturalnego. Dzieci aktywnie działają na rzecz ochrony przyrody. Poszukują rozwiązań, które chroniłyby ich planetę oraz ukazałyby wpływ człowieka na jakość życia na Ziemi. Zdobytymi doświadczeniami i wiedzą wychowankowie dzielą się ze swoimi rodzicami oraz środowiskiem lokalnym.

Przedszkolak małym Europejczykiem

Autorzy/koordynatorzy przedsięwzięcia: Żanetta Solewicz – dyrektor, Ewa Krakowiak – nauczycielka

Osoba rekomendująca: Beata Wosińska- doradca metodyczny

Przedszkole jako jedno z czterech przedszkoli w Łodzi należy do Klubu Europa *w Naszej Szkole*. Klub działa pod auspicjami Instytutu Edukacji

Ustawicznej oraz Łódzkiego Towarzystwa Pedagogicznego. W ramach działalności Klubu realizowane są projekty edukacyjne związane z wiedzą o Unii Europejskiej. Dzięki ogromnemu zaangażowaniu koordynatorów przedsięwzięcia oraz pracy innych nauczycieli z przedszkola dzieci angażują się w wiele ciekawych inicjatyw edukacyjnych. Wychowankowie wzięli udział w:

- międzyszkolnej debacie w Urzędzie Miasta Łodzi na temat *Szkoła przyszłości*,
- konkursie plastycznym pt. *Języki obce w przedszkolu i w szkole*,
- konkursie na interpretację w języku obcym utworu muzycznego,
- ogólnopolskim konkursie plastycznym pt. *Bohaterowie bajek europejskich* (zainicjowanym przez koordynatorów przedsięwzięcia),
- piknikach europejskich,
- cyklicznych zajęciach ukazujących walory, ciekawostki, tradycje wybranych państw będących w Unii Europejskiej.

W wyniku podjętych działań dzieci poznały wiele ciekawostek na temat wybranych krajów Unii Europejskiej, prezentowały swoje umiejętności w różnych formach w środowisku edukacyjnym. Nauczycielki, dzięki wycieczkom fakultatywnym, zapoznały się z systemami oświaty funkcjonującymi w Niemczech, Holandii i na Węgrzech.

SZKOŁY PODSTAWOWE

- **KLASY I-III**
- **KLASY IV-VI**

Szkoła Podstawowa nr 5 w Łodzi

Szkolny projekt „Ziemia planeta wodą płynąca”

Autorzy: Anna Marciniak – koordynator projektu, Małgorzata Wojton, Małgorzata Pawełczyk, Małgorzata Jabłońska, Laura Jabłońska, Katarzyna Kopczyńska

Osoba rekomendująca: Jacek Pachelski – doradca metodyczny

Uczniowie klas I-III, oraz IV-VI pod opieką nauczycieli wykonywali prezentacje metodą projektu na temat wody. Prezentacje przedstawiono na Szkolnym Festiwalu Nauki. Młodsze dzieci zaprezentowały między innymi: analizę, skład i właściwości różnego rodzaju napojów, właściwości wody w poznanych na lekcjach zbiornikach wodnych oraz ich faunę i florę, obieg wody w przyrodzie, wpływ człowieka na jakość wody. Wszystkie prezentacje zawierały niezwykle ciekawy materiał, przekazany w przystępny i atrakcyjny sposób – doświadczenia, prezentacje multimedialne, scenki z oprawą plastyczną. Starsi uczniowie prezentowali właściwości fizyczne i chemiczne wody oraz jakość łódzkiej *kranówki*. Ciekawym i nowatorskim elementem były zajęcia prowadzone na platformie edukacyjnej Moodle i przygotowany quiz dla publiczności o łódzkich rzekach.

Dzień Pluszowego Misia

Autor: Laura Jabłońska

Przygotowywany i prowadzony w szkole od 2003 roku Światowy Dzień Pluszowego Misia, w ramach którego organizowane są konkursy: *Moja przygoda z MISIEM* – praca stylistyczna (opowiadanie), *Misie, miśki misiaczki* – konkurs plastyczny, Międzyklasowy Konkurs na największą liczbę miśków – pluszaków (rekord szkoły – 136), *Czy znasz Kubusia P.?* – konkurs (test) ze znajomości lektury A. A. Milne – *Kubuś Puchatek.*

Światowy Dzień Słońca

Autor: Laura Jabłońska

Akcja organizowana od 2006 roku, w ramach, której przeprowadzane są szkolne konkursy: *Słoneczna opowieść* – praca stylistyczna (opowiadanie), *Słoneczne wierszyki* – konkurs na najciekawszy wierszyk, *Słoneczko nasze* – konkurs plastyczny, *SŁOŃCE* – konkurs.

Szkoła Podstawowa nr 10 w Łodzi

Gra miejska „Na tropie Zygmunta”

Autorzy: Katarzyna Tarka-Porębska, Marcin Walczak-Kurek

Osoba rekomendująca: Barbara Wrąbel – nauczyciel konsultant w ŁCDNiKP, kierownik Ośrodka Edukacji Regionalnej i Europejskiej

Inspiracją do napisania i zorganizowania gry była *Akcja Dzwon* mającą na celu upowszechnienie wśród mieszkańców Łodzi wiedzy i historii łódzkiego dzwonu katedralnego i zorganizowanie zbiórki funduszy na jego odtworzenie. Dnia 16 marca 2011 r. uczniowie przenieśli się w czasie do roku 1943. Wówczas w Łodzi władzę sprawowała niemiecka administracja. Od rodziców dowiedzieli się, że w nocy zostało skradzione *Serce Łodzi*. Tak mówiono potocznie o ufundowanym w 1911 roku (przez łódzką społeczność) dzwonie dla parafii św. Stanisława Kostki. W 1943 roku dzwon został zdjęty z wieży katedralnej. Zadaniem uczniów i nauczycieli było odnaleźć człowieka, który uczestniczył w akcji *porwania Zygmunta*. Gracze mieli zdobyć informacje mogące ocalić dzwon przed zagładą. Wspólnie z nauczycielami szukali na ulicy Piotrkowskiej ośmiu punktów zaznaczonych na mapie i wykonywali przypisane im zadania. Rywalizację wygrały dwie drużyny, które zdobyły taką samą liczbę punktów. Główne cele takiego przedsięwzięcia to inspirowanie uczniów do zdobywania i poszerzania wiedzy o swoim mieście, popularyzowanie kultury i historii Łodzi, kształtowanie tożsamości regionalnej i budzenie szacunku dla *małej ojczyzny*.

Umożliwiliśmy uczniom prezentowanie własnych umiejętności i uczestniczenie w życiu wspólnoty lokalnej. Wspólne prace przy realizacji projektu nauczyły dzieci działania zespołowego, odpowiedzialności za podjęte zobowiązania, dzielenia się zadaniami, aktywizowania i rozwijania kreatywności.

Szkoła Podstawowa nr 11 w Łodzi

Spacery po Łodzi – zestaw pomocy dydaktycznych do edukacji regionalnej

Autor: Anna Pawlak

Osoba rekomendująca: Barbara Wrąbel – nauczyciel konsultant w ŁCDNiKP, kierownik Ośrodka Edukacji Regionalnej i Europejskiej

Spacery po Łodzi to propozycja zajęć edukacji regionalnej, których celem jest pokazanie uczniom szkoły podstawowej piękna naszego miasta oraz jego historii. *Spacery po Łodzi* dzielą się na trzy części, które mogą funkcjonować oddzielnie lub wzajemnie się uzupełniać. Część pierwsza zawiera prezentację *Migawki z Łodzi* uzupełnioną grą *Łódzkie-Memo*, grą typu *Piotruś* i loteryjką. Jej celem jest poznanie i rozpoznawanie przez dzieci najważniejszych zabytków Łodzi i przekazanie im podstawowych informacji o nich. W zależności od aktualnych potrzeb liczbę elementów można zmieniać. Prezentacja może stać się inspiracją do działań plastycznych. Ta część przeznaczona jest głównie dla uczniów nauczania wczesnoszkolnego i wykorzystywana może być na lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych. W trakcie oglądania prezentacji multimedialnej *Spacery po Łodzi* przeznaczonej dla uczniów klas 4-6, przekazywana jest wiedza o historii i wybranych zabytkach (są one pogrupowane ze względu na ich sąsiedztwo terytorialne lub osoby związane z tymi obiektami). Pokaz można dostosować do wieku odbiorcy, a towarzysząca im opowieść o zabytkach dostarcza niezbędnych wiadomości. Podpisy pod slajdami ograniczone są do podstawowych informacji. Ważnym elementem zajęć będzie rozpoznawanie zabytków i utrwalenie ich obrazów z wykorzystaniem

gry *Łódzkie-Memo*. Jedną z form gry może być rozwiązywanie zagadek i quizów. Liczbę pytań należy dostosować do poziomu grających w nią dzieci, dodając lub eliminując obrazki. Trzecia część prezentacji ukazuje przełomowe chwile historii, które spowodowały zniknięcie z pejzażu Łodzi kultury rosyjskiej, żydowskiej oraz niemieckiej i przedstawia materialne ślady, jakie po nich pozostały. Dlatego nosi tytuł *Ślady trzech kultur*. Przeznaczona jest dla klasy szóstej i wymaga od nauczyciela dokładnego wprowadzenia uczniów w problematykę etnicznej Łodzi. Materiały dotyczące historii Łodzi, stosunków etnicznych w mieście, opisy zabytków oraz omówienie gier i pytań do quizów znajdują się w tekstach dołączonych do zestawu edukacyjnego.

„Wszystko o kotach i jeszcze więcej", czyli sposób na wdrożenie w życie uczniowskich pomysłów (2012/2013)

Autor: Magdalena Baranowska-Majtczak

Osoby rekomendujące: Grażyna Adamiec i Anna Siennicka – nauczycielki konsultantki

Projekt polegał na zorganizowaniu wystawy prezentującej przygotowane przez uczniów klasy Vc prace i eksponaty związane z kotami. Uczniowie pracowali metodą projektu. Wzięli także udział w zbiórce darów dla zwierząt ze schroniska. Celem inicjatywy, realizowanej przez Szkołę oraz Miejską Bibliotekę Publiczną Łódź-Śródmieście Filia nr 10, był rozwój zainteresowań, talentów i pasji uczniów, kształtowanie wrażliwości i miłości do kotów, promocja szkoły w środowisku lokalnym, zachęcenie uczniów do realizacji własnych pomysłów. Uroczyste otwarcie wystawy odbyło się 6 lutego 2013 roku. Wystawę zwiedziły dzieci z Przedszkola Miejskiego nr 99 w Łodzi, czytelnicy Miejskiej Biblioteki Publicznej przy ulicy Brzeźnej, mieszkańcy osiedla, rodzice i nauczyciele szkoły. Dla zaproszonych gości przygotowano ciekawy program artystyczny. Podczas wystawy uczniowie mieli sposobność do zaprezentowania swoich talentów poprzez pokazanie rysunków, rzeźb, prac z filcu, fotografii, plakatów, pamiętników, wierszy, opowiadań. Podczas pracy nad projektem uczniowie wykazali

się przedsiębiorczością, doskonalili sztukę autoprezentacji, odkryli w sobie talenty aktorskie i organizacyjne. Informacje o wystawie znalazły się na stronie szkoły w zakładce *Z ŻYCIA SZKOŁY* oraz na stronie Biblioteki Miejskiej.

Szkoła Podstawowa nr 19 w Łodzi

Klasy dwujęzyczne w edukacji wczesnoszkolnej

Nauczyciele wdrażający innowację w I etapie kształcenia: Michalina Szafrańska, Paulina Leszczyńska, Anna Jaksa, Blanka Pentela

Osoba rekomendująca: Hanna Derewlana – doradca metodyczny, kierownik Pracowni Edukacji Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej

Od 2007 r. w Szkole Podstawowej nr 19 wdrażana jest innowacja pedagogiczna *Z językiem angielskim na co dzień*. Obejmuje ona 3-letni cykl. Jej istota polega na naturalnym włączaniu elementów języka angielskiego do każdego dnia pracy z uczniami, w ramach wszystkich rodzajów aktywności, zgodnie z zasadą *krótko, ale codziennie*. W każdym bloku tematycznym dzieci, poznając określone słownictwo, zwroty, teksty piosenek, zabawy, w przystępny sposób równocześnie z językiem polskim przyswajają język angielski. Uczą się jego stosowania w organizowanych przez nauczyciela różnorodnych sytuacjach zadaniowych, które przygotowują nie tylko do reagowania, ale także do przeprowadzania operacji myślowych w drugim języku. Prekursorką tych działań jest pani Michalina Szafrańska. Obecnie w pierwszym etapie kształcenia innowacja wdrażana jest w czterech klasach. Na uwagę zasługuje fakt, iż koncepcja klas dwujęzycznych jest kontynuowana w II etapie w ramach innowacji *Z językiem angielskim na ty*. Szkoła Podstawowa nr 19 jest jedną z pierwszych szkół w Polsce, która realizuje i upowszechnia tak nowoczesną strategię. Efekty wdrożenia to: stworzenie warunków do efektywnego uczenia się i porozumiewania w języku angielskim, na co wskazują wyniki sprawdzianów po klasie III (około 60% – lepsze opanowanie umiejętności językowych zarówno w mowie, jak i w piśmie w stosunku

do uczenia się sposobem tradycyjnym), podjęcie działań w kierunku wychowania obywatela Europy, duże zainteresowanie środowiska rodziców wynikające z oferty szkoły.

Innowacja pedagogiczna „Więcej niż pływać”

Autor: Arkadiusz Kurkowski

Osoba rekomendująca: Hanna Derewlana – doradca metodyczny, kierownik Pracowni Edukacji Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej

Wśród zadań Szkoły Podstawowej nr 19 posiadającej certyfikat *Szkoły Promującej Zdrowie* istotną rolę odgrywa propagowanie aktywnego wypoczynku i inspirowanie uczniów do uprawiania sportu nie tylko w celach wyczynowych, ale i rekreacyjnych. Jest to możliwe między innymi dzięki realizacji w pierwszym etapie kształcenia innowacji *Więcej niż pływać*, wdrażanej od roku szkolnego 2007/08. Klasy z rozszerzonym pływaniem mają dodatkowo 2 godziny w tygodniu zajęć na basenie. Nabór dzieci wynika ze świadomego wyboru rodziców, którzy już w okresie przedszkolnym znają specyfikę tego przedsięwzięcia oraz z propozycji nauczycieli w oparciu o obserwację predyspozycji uczniów. Oprócz aktywnego spędzania wolnego czasu poprzez ruch w wodzie, uczniowie klas młodszych rozwijają swoje umiejętności pływackie, przygotowują się do udzielania pomocy przedmedycznej, wykonują ćwiczenia wpływające na korygowanie wad postawy. W bieżącym roku szkolnym 5 klas objętych jest innowacją. Kontynuacja tego przedsięwzięcia odbywa się w ramach innowacji dla II etapu kształcenia *Zostań ratownikiem WOPRU*. Efekty wdrożenia to: rozwój świadomości wśród dzieci dotyczącej potrzeby oraz sposobów dbania o swoje zdrowie, harmonijny rozwój organizmów wychowanków, możliwość wyboru uczniów uzdolnionych, którzy mogą kontynuować zajęcia pływackie w *Szkolnym Klubie Sportowym* w celach wyczynowych.

Szkoła Podstawowa nr 29 im. Jana Kochanowskiego w Łodzi

Święto Języka Ojczystego

Autorzy: Elżbieta Jurek, Agnieszka Puta

Osoby rekomendujące: Grażyna Adamiec i Anna Siennicka – nauczycielki konsultantki

Celem projektu *Święto Języka Ojczystego* jest przybliżenie uczniom sylwetki patrona, Jana Kochanowskiego i jego czasów, uświadomienie przemian zachodzących w języku i zachęcanie do dbałości o język ojczysty, zainteresowanie uczniów kaligrafią i krasomówstwem, kształtowanie u dzieci poczucia estetyki, umiejętności pięknego pisania, dbania o formę przekazu – kształt liter, czytelność, dopracowanie graficzne, uwrażliwianie na piękno polszczyzny – tej mówionej i pisanej, kształtowanie umiejętności publicznej prezentacji, zachęcanie do kreatywności, samodzielności, wyrażania się poprzez sztukę. W jego ramach organizowany jest Ogólnołódzki Konkurs Kaligraficzno-Krasomówczy. Każdego roku zmieniają się zagadnienia konkursowe. Przykładowa tematyka ostatniej edycji projektu – *Trzy razy „K" - dysputa o wartościach Kochanowskiego, Kołłątaja i Korczaka. Poszukujemy wartości ponadczasowych*. Inicjatywa realizowana jest we współpracy z: hm. Krzysztofem Jakubcem – Mistrzem Mowy Polskiej, Katarzyną Tarkowską – aktorką, reżyserem oraz Łódzką Specjalną Strefą Ekonomiczną, Wydziałem Zbiorów Specjalnych – Muzeum Ziemi Łódzkiej, Miejską BP Filia Nr 5 w Łodzi, Centrum Kultury Młodych, Klubem Nauczyciela, Muzeum Książki Artystycznej.
Uzyskane efekty to: wzrost świadomego korzystania z języka polskiego zarówno w mowie i piśmie, docenienie jego wartości estetycznych i praktycznych. W ostatniej edycji konkursu wzięło udział 60 uczniów z 17 szkół podstawowych. (Dla porównania w pierwszej edycji uczestniczyło 22 uczniów z 7 szkół podstawowych). Uczniowie szkoły pogłębili swoją wiedzę dotyczącą patrona szkoły, chętnie angażują się we wszelkie działania związane z obchodami *Święta Języka Ojczystego*.

Innowacja pedagogiczna „Rozwijanie sfery emocjonalno-społecznej za pomocą metody Ruchu Rozwijającego Weroniki Sherbone”

Autor: Marta Petrus – nauczycielka

Osoby rekomendujące: Anna Siennicka i Grażyna Adamiec – nauczycielki konsultantki

Klasa, która została objęta inicjatywą zajęć, to grupa zerowa. Ze względu na priorytet MEN koncentrujący się na dzieciach sześcioletnich, zostały dla tych uczniów zorganizowane zajęcia mające na celu nawiązanie bliskiego kontaktu z innymi ludźmi, spędzenie czasu z rodzicami, wspólną zabawę, zwiększenie zaufania do siebie i innych a przede wszystkim zwiększenie u dzieci poczucia bezpieczeństwa i łatwiejszą adaptację do szkoły. Zajęcia z wykorzystaniem *Ruchu Rozwijającego Weroniki Sherborne* prowadzone są przez nauczyciela języka angielskiego. Zajęcia są okazją do integracji rodziców i dzieci, częstszego kontaktu ze szkołą, nawiązania bliższego kontaktu z nauczycielem oraz nauki języka angielskiego. Efektem zajęć jest pokazanie rodzicom, że szkoła jest nie tylko miejscem pracy, ale można w niej spędzić czas wolny i wspólnie się pobawić. Dzieci stały się bardziej pewne siebie i aktywne podczas zajęć w szkole, są radosne i łatwiej odnajdują się w zespole klasowym.

Szkoła Podstawowa Nr 34 im. Leona Kruczkowskiego w Łodzi

Projekt „Działaj w kole w swojej szkole”

Autor: Anna Sikora

Osoba rekomendująca: Jacek Pachelski – doradca metodyczny

Nauczycielka prowadzi przyrodnicze koło pozalekcyjne, w ramach, którego współpracuje ze Stowarzyszeniem Helisa. W roku 2010/2011 szkoła brała udział w projekcie *Działaj w kole w swojej szkole,*

w ramach którego odbyły się warsztaty ekologiczne prowadzone przez panią Ewę Kramek oraz wycieczka, podczas której uczniowie mogli zwiedzić elektrownię i okolice kopalni Bełchatów, Górę Kamieńsk. Na podsumowanie projektu szkoła przygotowała rzeźbę ekologiczną *Złap pociąg do ekologii*. Projekt miał swój finał w postaci prezentacji rzeźb na ul. Piotrkowskiej. Grupa uczniów rozdawała ulotki łodzianom i starała się zwrócić ich uwagę na problemy ekologiczne Ziemi.

Edukacja prozdrowotna

Autor: Joanna Kowalczyk, Anna Sikora

Osoba rekomendująca: Jacek Pachelski – doradca metodyczny

Wycieczki przyrodnicze, rajdy
Nauczycielki zachęcają uczniów swojej szkoły do poznawania bogactwa przyrodniczego regionu łódzkiego podczas sobotnich rajdów, wycieczek, wyjść do muzeum przyrodniczego, ogrodu botanicznego, zoo, palmiarni oraz łódzkich parków.
Dzień wody
Od kilku lat obchodzony jest w szkole *Dzień Wody,* w ramach którego nauczycielki organizują międzyklasowe quizy wiedzy o wodzie, pokazy wodnej mody, wystawy: *woda źródłem życia*, *woda błękitne złoto*.
Projekt międzyklasowy „Kręgowce”
Klasy VI przygotowują metodą projektu zagadnienia dotyczące gromad kręgowców. Finalnie prezentują swoje prace podczas wyjątkowej lekcji przyrody dla klas V i IV.
Dzień Ochrony Środowiska
Raz w roku szkoła organizuje *Dzień Ochrony Środowiska*, podczas którego uczniowie mogą zapoznać się z problemami ekologicznymi naszej planety, oglądając przedstawienie przygotowane przez uczniów uczęszczających na zajęcia koła przyrodniczego. Wszystkie klasy IV-VI przygotowują plakaty, które są prezentowane na wystawie na korytarzu szkolnym.

Szkoła Podstawowa nr 36 w Łodzi

Scena Dziecięca – Ogólnopolski Festiwal Sztuki Małego Dziecka

Osoba rekomendująca: Danuta Górecka – nauczyciel konsultant w ŁCDNiKP, kierownik Pracowni Humanistycznej

W ramach wdrażania edukacji artystycznej, od 11 lat szkoła uczestniczy w wielu działaniach związanych z *Ogólnopolskim Festiwalem Sztuki Małego Dziecka*. Są to warsztaty artystyczne w ramach *Pikniku Sztuki* oraz *Scena Dziecięca* – teatralne działania uczniów tematycznie związane z Festiwalem.

Szkoła Podstawowa nr 46 im. Józefa Chełmońskiego w Łodzi

Projekt medialny „Bajki z Bombonierki i nie tylko…”

Autorzy: Mirosława Brajczewska, Monika Gąsior, Beata Gęsikowska, Urszula Matyśkiewicz, Dorota Peła-Matusiak, Tomasz Politański

Osoby rekomendujące: Anna Siennicka i Grażyna Adamiec – nauczycielki konsultantki

Celem inicjatywy podjętej w roku szkolnym 2012/2013 była prezentacja umiejętności uczniów oraz ich talentu, propagowanie łyżwiarstwa figurowego oraz walorów artystycznych tej dyscypliny, promocja szkoły posiadającej unikalną ofertę dydaktyczną, integracja pokolenia dzieci, rodziców i dziadków poprzez wspólne uczestnictwo w wydarzeniach społeczności szkoły i środowiska lokalnego, kształtowanie poczucia wpływu na życie miasta i jego mieszkańców. W ramach inicjatywy zorganizowano mikołajkowy pokaz dla przedszkolaków. Podczas rewii zaprezentowali się uczniowie klas łyżwiarskich IA, IIA, IIIA, IVA, VA i oddział przedszkolny Szkoły Podstawowej nr 46. Wystąpili oni w scenach zbiorowych z bajek: *101 dalmatyńczyków*, *Smerfy*, *Pszczółka*

Maja, Królewna Śnieżka i siedmiu krasnoludków. W partiach solowych wystąpili uczniowie klas IIIA, IVA, VA i VIA. W rewii gościnnie wzięli udział mistrzowie Polski Seniorów w tańcach na lodzie. Uczestnikami wspomagającymi działania realizatorów byli wychowawcy klas, rodzice i dziadkowie uczniów zaangażowanych w przygotowanie i przebieg imprez. Efekty wdrożenia inicjatywy to: promowanie szkoły w społeczności lokalnej, wzbudzenie zainteresowania mediów łyżwiarskimi tradycjami szkoły, zachęcenie dzieci przedszkolnych do podjęcia nauki jazdy na łyżwach, wykorzystanie przez uczniów umiejętności łyżwiarskich podczas zajęć integracyjnych na lodzie, wzmocnienie u uczniów motywacji do aktywnego udziału w zajęciach łyżwiarskich, aktywizacja rodziców i opiekunów, integracja społeczności szkolnej wokół wspólnych działań, wykonanie gazetki i zamieszczanie relacji z przebiegu pokazów na stronie internetowej szkoły.

Wybory do Rady Samorządu Uczniowskiego

Autorzy: Barbara Cygan – Dyrektor

Osoba rekomendująca: Agnieszka Mikina – doradca metodyczny

Od trzech lat nauczyciele i uczniowie klas 4-6 realizują we wrześniu każdego roku wspólnie opracowany projekt – wybory do Rady Samorządu Uczniowskiego. Po ogłoszeniu terminu wyborów w każdej z klas zostają wyłonieni członkowie Komisji Wyborczej, która czuwa nad przebiegiem kampanii wyborczej i zgodnością z zasadami zawartymi w ordynacji wyborczej. Następnie do opiekuna SU zgłaszają się uczniowie chętni do kandydowania do Rady. Aby znaleźć się na liście kandydatów, muszą oni uzyskać poparcie odpowiedniej liczby uczniów. Po zamknięciu listy osób kandydujących rozpoczyna się kampania wyborcza, podczas której uczniowie przedstawiają swoje programy wyborcze, przygotowują plakaty i ulotki, zachęcające do poparcia ich kandydatury. Ważnym elementem kampanii jest debata między kandydatami, która odbywa się na forum całej społeczności uczniowskiej z klas 4-6. W roku szkolnym 2013/2014, projekt został wzbogacony o spotkania z Radnymi Miasta Łodzi. Dzięki nim

uczniowie otrzymali lekcję samorządności oraz szkolenie z zakresu autoprezentacji. Kampania kończy się ogłoszeniem ciszy wyborczej dzień przed wyborami. Dzień wyborów jest dla szkoły dniem świątecznym – uczniowie ubrani są w strój galowy i zachowują właściwą postawę. Co roku akcja zgłaszana jest do Centrum Edukacji Obywatelskiej i odbywa się pod jego patronatem. W roku bieżącym wybory zostały włączone do projektu *Wolontariat sposobem kształtowania postaw obywatelskich*, który jest realizowany przy wsparciu Szwajcarii w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami UE. Działania realizowane w szkole są popularyzowane m.in. na stronie internetowej placówki.
Uzyskane efekty to uczenie dzieci samorządności rozumianej jako świadome dokonywanie wyborów, odpowiedzialności za podejmowane działania oraz samodzielności w rozwiązywaniu problemów. Uczniowie stają się bardziej pewni siebie, odważni i asertywni, potrafią wykorzystać swoje mocne strony. Uczą się dobrej prezentacji podczas występów publicznych. Uczniowie wykorzystują w życiu codziennym kompetencje obywatelskie ukształtowane podczas aktywnego udziału w projekcie szkolnym dotyczącym organizacji i przeprowadzenia wyborów do Rady.

Szkoła Podstawowa nr 64 w Łodzi

Projekt własny „Pan Andersen jest wśród nas”

Koordynatorzy: Jolanta Janeczek, Julia Rzegocka-Jankowska we współpracy z całym gronem pedagogicznym

Osoba rekomendująca: Hanna Derewlana – doradca metodyczny, kierownik Pracowni Edukacji Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej

Od 2005 roku przez cały rok szkolny odbywają się systematyczne działania związane z patronem szkoły J.Ch. Andersenem. Co roku organizowany jest we współpracy z Wyższą Szkołą Informatyki i Umiejętności wyjątkowy międzyszkolny konkurs na grafikę komputerową dla I i II etapu kształcenia *W świecie baśni Anderesena*.

Ponad 50 uczestników wykonuje ilustracje do nieznanej baśni pisarza, z którą uczniowie zapoznają się dopiero podczas konkursu. Cyklicznie w ramach akcji *Cała Polska czyta dzieciom* odbywa się czytanie utworów Andersena z udziałem absolwentów szkoły, przedstawicieli świata kultury. Wzmocnienie działań odbywa się w ramach projektu związanego z Tygodniem Patrona. Co roku wszystkie klasy wykonują różnorodne zadania, między innymi plakaty, albumy, prezentacje multimedialne, książki/komiksy inspirowane twórczością bajkopisarza, przedstawienia w języku ojczystym i angielskim, wystawy prac plastycznych i przestrzennych scenografii do baśni. W ramach projektu odbywa się także Konkurs Pięknego Czytania dla Dyslek*tyków* oraz powstaje specjalny numer gazety szkolnej przygotowany przez uczniów, poświęcony patronowi. Prezentacje efektów poszczególnych klas odbywają się z udziałem całej społeczności szkolnej. Podsumowaniem przedsięwzięcia jest Międzyszkolny Konkurs *Andersen Przyjacielem Dzieci*, w którym uczestniczy wiele łódzkich szkół. Uczniowie rozwiązują zadania odnoszące się nie tylko do życia i twórczości pisarza, ale także kraju, z którego pisarz pochodził. Efekty wdrożenia to: stworzenie warunków do rozwoju dziecięcych zainteresowań i talentów w zakresie literackim, artystycznym, informatycznym, integracja uczniowskiej społeczności, poznanie twórczości i życia patrona, podniesienie samooceny wśród dzieci dyslektycznych, które mają podobne problemy w nauce jak Andersen, wymiana doświadczenie i nawiązanie współpracy ze szkołą im. Andersena w Petrykozach i konsulatem Królestwa Danii.

Innowacje przyrodniczo-ekologiczne

Autorzy: I etap kształcenia: Aleksandra Tybinkowska – *Pokochaj rośliny i zwierzęta*, Anna Kapczyńska – *Zielona Łódź*
II etap kształcenia: Dorota Matuszewska-Temech – *Żyję zdrowo i ekologicznie*

Osoba rekomendująca: Hanna Derewlana – doradca metodyczny, kierownik Pracowni Edukacji Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej

Autorki 3 innowacji łączą wspólne cel – rozbudzanie zainteresowań przyrodniczych oraz kształtowanie postaw proekologicznych wśród uczniów. Dobierają jednak różne procedury osiągania celów. Istotą innowacji *Pokochaj rośliny i zwierzęta* jest poznawanie świata przyrody poprzez zdobywanie doświadczeń praktycznych: doświadczenia, eksperymenty, hodowle (w klasie istnieje mini-zoo), prace pielęgnacyjne w otoczeniu szkoły, zajęcia kulinarne. W każdym tygodniu istnieją dodatkowe bloki tematyczne, w których ułożone przez nauczyciela rymowanki ukierunkowują uczniów na samodzielne wytwarzanie i poszukiwanie wiedzy. W innowacji *Zielona Łódź* przeważają zajęcia w terenie, sprzyjające poznaniu różnych terenów przyrodniczych oraz występujących w nich okazów przyrody ożywionej i nieożywionej na terenie naszego miasta oraz regionu. Dziecięce zainteresowania są dalej rozwijane poprzez kontynuację działań w zakresie promocji zdrowia i ekologii w II etapie kształcenia. Nauczycielki podejmują wiele akcji wspólnie, do których włączają się inne klasy i rodzice, np.: założenie pola słoneczników, przygotowanie: skalniaka, wystawy zwierząt, udział w akcjach: *Dbajmy razem o nasze środowisko, Makulowe Dzieci, Oszczędzajmy lasy, Liść, Wiosenne porządki, Ratujmy kasztanowce*. W lipcu 2013 r. szkoła została zakwalifikowana do udziału w projekcie *Moja wymarzona ekopracownia* na podstawie własnej koncepcji przedstawionej w konkursie.

Efekty wdrożenia to: wzbogacenie informacji na temat świata przyrody oraz uwrażliwienie uczniów na jego poszanowanie poprzez aktywny udział w różnych formach ochrony środowiska: indywidualnie, grupowo, w akcjach masowych, stworzenie warunków do prezentowania osiągnięć uczniów w ramach licznych konkursów przyrodniczo-ekologicznych.

Projekt własny „Andersenki prąd oszczędzają i oświetlenie wymieniają”

Autor: Aleksandra Tybinkowska

Osoba rekomendująca**:** Hanna Derewlana – doradca metodyczny, kierownik Pracowni Edukacji Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej

Projekt wyróżniony spośród wielu szkół w Polsce przez Kapitułę Programu Szkoły dla Rozwoju. W jego realizacji brali udział: uczniowie, rodzice, nauczyciele, pracownicy administracji oraz mieszkańcy osiedla. Jego celem było zachęcanie wszystkich uczestników do oszczędzania energii elektrycznej. Zorganizowano liczne przedsięwzięcia między innymi: cykl zajęć dla uczniów przeprowadzonych przez nauczycieli i uczniów klas IV-VI dla młodszych dzieci, konkursy międzyszkolne: na najciekawszą rymowankę/hasło/wiersz, plastyczny, informatyczny dotyczące oszczędzania prądu, wycieczki dla dzieci do Zakładu Energetycznego i Miejskich Zakładów Wodociągów Kanalizacji, Elektryczną Dyskotekę z biletem wstępu – własnoręcznie wykonaną żarówką, happening podczas Święta Szkoły propagujący oszczędzanie energii. Opracowano i upowszechniono liczne materiały edukacyjne w postaci ulotek, plakatów, zakładek, artykułów na stronie internetowej szkoły i w gazetce *Piegus*. Przygotowano również nalepki przypominające o oszczędzaniu, które naklejono na urządzeniach elektrycznych w szkole oraz dostarczono do przedszkoli, bibliotek, domów uczniów. Efekty wdrożenia to: pozyskanie znacznych środków finansowych przyznanych przez Fundusz Partnerstwa na realizację projektu oraz zakup energooszczędnych świetlówek i obudowy oraz ich zamontowanie przy współudziale rodziców w ciągach komunikacyjnych, zmniejszenie zużycia energii na terenie placówki, jak również w domach uczniów dzięki wzrostowi świadomości dzieci i pracowników szkoły, integracja środowiska lokalnego poprzez wspólną realizację projektu, upowszechnienie idei oszczędzania energii w różnych środowiskach.

Szkoła Podstawowa nr 65 im. J. Słowackiego w Łodzi

„Z pasją przez życie" (2010/2013)

Autorzy: Regina Bednarczyk – opiekun SzOK-u, Anna Grochowska i Natalia Ryplewska – opiekunowie SU

Osoby rekomendujące: Grażyna Adamiec i Anna Siennicka – nauczycielki konsultantki

Z pasją przez życie to trzecia edycja projektu zorganizowana w ramach Szkolnego Tygodnia Kariery. Stanowi on kontynuację działań SzOK-u i SU z 2010 roku. Projekt rozpoczął się od wywiadów, które pozwoliły na diagnozę zainteresowania projektem i prezentacjami własnych pasji. Impreza podsumowująca odbyła się 12 XII 2012 roku. Przypomniano ideę przedsięwzięcia oraz informacje nt. innowacyjnej pracy SzOK-u. Rozdano nagrody ufundowane przez Urząd Marszałkowski za udział w konkursach przeprowadzonych w ramach projektu:

– III Konkurs *Przedsiębiorczy uczeń SP 65 - Kim chce zostać Jaś i Staś, Zosia i Małgosia?* – zorganizowany dla maluchów z klas III,
– *Obcowanie z przyrodą zrodzone z naszych pasji* – zorganizowany dla gimnazjalistów (Publiczne Gimnazjum nr 12, Publiczne Gimnazjum 18 oraz z ZPSP),
– *Kim chciałbym zostać* zorganizowany dla przedszkolaków.

Po części oficjalnej uczniowie i rodzice prezentowali swoje pasje. Odbyły się pokazy taneczne, sportowe, filmowe i występy wokalne oraz prezentacja instrumentów muzycznych. W galerii na piętrze wyeksponowano malarstwo, rysunek, modelarstwo, jazdę konną, numizmatykę, fotografikę, origami, zbiory minerałów, znaczków, podróże, kosmetykę, wykonywaną własnoręcznie biżuterię, kolekcje gadżetów, plakatów, samochodów. Zaprezentowali się także harcerze. W ciągu tygodnia odbyły się inne imprezy, których celem było rozwijanie zainteresowań uczniów i umożliwienie im poznanie świata zawodów. Były to:

- warsztaty nt. *Techniki szybkiego czytania* (Publiczne Gimnazjum nr 12)
- występy utalentowanych uczniów, prezentacja szkoły (Publiczne Gimnazjum nr 18)
- profesjonalne zajęcia z malarstwa (SWT-ab art.)
- próba odwiertu geologicznego, zorganizowana na boisku szkolnym, i prezentacja zawodu geologa (Pracownia Geologiczno-Inżynierska)

Ponadto w klasie VI jeden z rodziców opowiadał o zawodzie urbanisty, przeprowadzono również warsztaty języka miganego.

Rodzice klas V wzięli udział w spotkaniu Nie *pyskuj, nie tym tonem*, którego celem była poprawa relacji rodzic-dziecko i pomoc w przezwyciężaniu trudności dydaktyczno-wychowawczych, przygotowanym przez firmę SET. Wystawiono także przedmioty rękodzieła i kulinaria przygotowane przez dziadków, rodziców i przyjaciół szkoły.
Dzięki wystawom, kiermaszom i występom poznano pasje różnych osób. Wniosek: warto realizować swoje marzenia i chwalić się swoimi sukcesami. Zaprezentowano ciekawe formy spędzania wolnego czasu, pokazano rodzicom mocne strony ich dzieci. W projekcie wzięło udział ponad 400 osób – przedszkola i gimnazja; 77 uczniów uczestniczyło w prezentacjach, ponad 115 – w warsztatach i 215 osób oglądało wystawy.

Szkoła Podstawowa nr 109 w Łodzi

Szkoła promująca zdrowie – certyfikat wojewódzki

Autor: Bożena Lisiak, Joanna Świątek

Osoba rekomendująca: Danuta Górecka – konsultant w ŁCDNiKP, kierownik Pracowni Humanistycznej

Liczne występy, przedstawienia, akcje, tworzenie i realizowanie projektów edukacyjno-wychowawczych. o tematyce zdrowotnej i ekologicznej np. *Twoje zdrowie w Twoich rękach, Stop uzależnieniom, Czyste otoczenie to zdrowe pokolenie, O higienę dbamy, zdrowie wygrywamy, Chcemy zdrowymi być, będziemy bezpiecznie żyć, Zmysły i zdrowie są w naszej szkole w zmowie*. Realizowanie programów tj.: *Smak zdrowia, Wolność oddechu – zapobiegaj astmie, Pięć porcji warzyw i owoców, Szklanka mleka, Owoce w szkole*. Organizacja Konkursu Międzyszkolnego *Co wiecie o Ekoświecie?*. Posiadanie Certyfikatu: *Promotor Recyklingu* i *Klub Bezpiecznego Puchatka*.

Współpraca z krajami partnerskimi w ramach programu COMENIUS

Autor: Agnieszka Mielczarek

W latach 2010 - 2012 wdrożony został wielostronny projekt Comenius *To Share Customs and Traditions Together***,** czyli *Poznajemy zwyczaje i tradycje krajów europejskich*. Jego celem była wymiana informacji na temat tradycji, zwyczajów i świąt istotnych w krajach partnerskich. Myślą przewodnią projektu jest pokazanie typowych, ale i unikalnych sposobów świętowania i organizowanie ważnych z kulturowego punktu widzenia wydarzeń. W ramach projektu zaprezentowano zarówno te najbardziej popularne, jak i mniej znane święta i zwyczaje, obecne w każdym z krajów. Współpraca z: Portugalią, Hiszpanią, Turcją, Włochami i Litwą. Wizyty w krajach partnerskich, wspólne działania, np.: tworzenie książki kucharskiej, albumów regionalnych, poznanie tańców, zwyczajów.

Szkoła realizuje kolejny projekt *Odkrywamy tajemnice europejskich ogrodów Let's Reveal Secrets of European Gardens*. Obecny projekt Comenius ma za zadanie zapoznać uczestników ze światem flory i fauny państw europejskich: Włoch, Hiszpanii, Wielkiej Brytanii (Anglii i Walii), Niemiec, Słowacji, Węgier, Turcji, Łotwy i Polski, które biorą udział w przedsięwzięciu. Projekt ma charakter ekologiczno-przyrodniczo-matematyczny, ale uczniowie będą również poznawać świat przyrody naszych partnerów na innych płaszczyznach: literackiej, muzycznej, plastycznej i ICT.

Samorząd Uczniowski – współpraca z UNICEFEM

Autorzy: Jolanta Matusiak-Gruchała, Jolanta Zielińska

W ramach działalności Samorządu Uczniowskiego podjęto współpracę z UNICEFEM. Uczniowie realizowali m.in. projekty: *Dostrzec innych, Pomoc humanitarna na świecie, Szkoła z prawami dziecka, Baw się i bądź bezpieczny.* Organizowali obchody: *Dnia Życzliwości* i *Dnia Tolerancji*. Brali udział w kampanii społecznej *Szkoła bez przemocy*.

Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 111 w Łodzi

Koło przyrodnicze

Autor: Anna Gendek

Osoba rekomendująca: Jacek Pachelski – doradca metodyczny

W ramach Koła Przyrodniczego uczniowie prowadzą obserwacje bezpośrednie, rozpoznając drzewa, krzewy, rośliny zielne w pobliskich parkach, oglądając preparaty mikroskopowe, poznając architekturę Łodzi w pobliżu szkoły, obserwując zjawiska astronomiczne (np. zaćmienie Słońca 04. 01. 2011 r.). Opiekunka Koła, przygotowując zajęcia, współpracuje z Klubem Obserwatorów Ptaków przy Szkole Podstawowej nr 7 w Łodzi, Leśnictwem Miejskim, Muzeum Przyrodniczym i Geologicznym. Dzięki nim przeprowadza zajęcia terenowe. Uczniowie przygotowują się i biorą udział:

- w konkursach, m.in. Ogólnopolskim Konkursie Nauk Przyrodniczych *Świetlik* organizowanym przez Uniwersytet Jagielloński, Konkursie Przyrodniczym organizowanym przez ŁCDNiKP, konkursach międzyszkolnych organizowanych przez szkoły podstawowe i gimnazja,
- w akcjach: *Sprzątanie Świata*, *Podajmy dłoń łódzkim kasztanowcom*, *Dzień Ziemi*.

Młodzież Przygotowuje wystawy i plakaty o dokonaniach wielkich Polaków (np. Jana Heweliusz, Mariii Skłodowskiej-Curie, Mikołaja Kopernik). Organizują apele i spektakle teatralne o tematyce ekologiczno-przyrodniczej. Popularyzują zdrowy styl życia poprzez organizację *Dnia Marchewki* w szkole.

Szkoła Podstawowa nr 130 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi

Innowacja pedagogiczna „Strusiowe podróże małe i duże”

Innowacja *Strusiowe podróże małe i duże* jest wdrażana od 2009 roku w klasach IV-VI. Celem przewodnim projektu jest rozbudzenie w uczniach potrzeby obcowania ze sztuką, rozwinięcie ich wyobraźni, uwrażliwienie na drugiego człowieka oraz stworzenie pozytywnego wizerunku Polaka, będącego jednocześnie Małym Europejczykiem. Przygotowanie do właściwego odbioru różnych form sztuki. Rozbudzanie motywacji do nauki języka obcego poprzez ukazanie jego przydatności w różnych sytuacjach. Kształtowanie postaw szacunku i tolerancji dla dorobku kulturalnego własnego i innych państw europejskich. Rozwijanie umiejętności z zakresu posługiwania się technologią informatyczną i wykorzystania źródła, jakim jest Internet oraz narzędzia, jakim jest komputer. Projekt ten jest wynikiem kilkuletniej obserwacji zainteresowania tematyką europejską wśród uczniów. Podczas zajęć poszukują oni informacji o państwach członkowskich Unii Europejskiej, uczestniczą w rozmaitych działaniach i zabawach o tematyce europejskiej, przygotowują przedstawienia tematyczne również w języku angielskim. Swoje działania prezentują corocznie podczas szkolnej akcji *Spring Day In Europe*. W 2011 roku innowacja została wyróżniona w konkursie organizowanym przez Microsoft w ramach międzynarodowego programu Partners in Learning.

Koło gitarowe

Autorzy: Agnieszka Woźniacka i Anna Romańska

Jest to koło specjalistyczne, które proponuje naukę gry na instrumencie. Pomysł zajęć koła gitarowego powstał w roku 2010. Zajęcia, adresowane dla uczniów klas III-VI prowadzone są raz w tygodniu. Uczniowie mają możliwość prezentacji swoich uzdolnień i zainteresowań podczas szkolnych uroczystości, konkursów.

Konkurs Międzyszkolny „Omnibus”

Osoby odpowiedzialne: Agata Pielacińska-Gręda, Agnieszka Woźniacka, Katarzyna Kasprzyk, Anna Romańska

W szkole organizowany jest konkurs wiedzy wszelakiej *Omnibus*. Celem konkursu jest propagowanie zainteresowań pozalekcyjnych uczniów, wdrażanie do samokształcenia, doskonalenie umiejętności korzystania z różnych źródeł informacji, pracy w grupie, dbanie o wszechstronny rozwój intelektualny uczniów, integrowanie różnych dziedzin wiedzy. Szkoły, reprezentowane przez trzyosobowe drużyny, odpowiadają na pytania z działów: wszechświat i nasza planeta, życie na Ziemi, ciało człowieka, historia i wynalazki, podróże po świecie, kultura i rozrywka, muzyka, w świecie przyrody, literatura, religia. Zwycięska szkoła otrzymuje przechodni puchar, laureaci dyplomy i nagrody rzeczowe. W bieżącym roku szkolnym konkurs organizowany jest przy współudziale Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego.

Szkolny Klub Wolontariatu

Opiekun: Donata Pilecka

Od kilku lat działa w szkole Klub Wolontariatu, który jest efektem działań podjętych w ramach programu społecznościowego *Szkoła bez przemocy*. Członkami klubu są chętni uczniowie klas II-VI. Uczniowie uczestniczą w akcjach charytatywnych związanych ze zbiórką zabawek, organizowaną przez Radio Łódź, zbiórką makulatury organizowaną przez Dziennik Łódzki, zbiórką karmy, używanych kocy i odzieży dla zwierząt ze schroniska przy ulicy Marmurowej w Łodzi. Szkolny Klub Wolontariatu brał udział w akcji *Podziel się posiłkiem* organizowanej przez Bank Żywności na terenie łódzkich marketów. W organizacji tego przedsiewzięcia pomagali szkole rodzice i starsze rodzeństwo uczniów. Co roku odbywa się w szkole *Tydzień Wolontariatu*, podczas którego uczniowie młodszych i starszych klas zapoznają się z ideą pracy oraz sylwetką wolontariusza. W okresie przedświątecznym szkoła

przeprowadza akcję *I ty możesz zostać Świętym Mikołajem* połączoną z konkursem dla uczniów i rodziców. Ponadto uczniowie klas IV-VI pełnią dyżury i pomagają klasom młodszym na stołówce szkolnej, świetlicy, działa także pomoc koleżeńska w odrabianiu lekcji. Uczniowie pracują wyłącznie charytatywnie.

Szkoła Podstawowa Nr 138 im. Leopolda Staffa w Łodzi

Koło przyrodniczo-ekologiczne

Autor: Marzena Bugała-Bednarek

Osoba rekomendująca: Jacek Pachelski – doradca metodyczny

Na zajęciach koła przyrodniczo-ekologicznego poruszana jest różnorodna tematyka: ochrona przyrody, zdrowe żywienie, lekcje eksperymentalne i multimedialne. Organizowane są zajęcia terenowe, realizowane programy Fundacji Nasza Ziemia. Część zajęć umieszczona jest na stronie internetowej, która jest dla uczniów zarówno miłą pamiątką jak i motorem do dalszych działań.

Szkoła Podstawowa nr 152 w Łodzi

Międzyszkolny i Przedszkolny Konkurs Pięknego Czytania „Magia słowa”

Autorzy: Anna Drzewiecka, Justyna Nowak

Osoba rekomendująca: Barbara Wrąbel – konsultant w ŁCDNiKP, kierownik Ośrodka Edukacji Regionalnej i Europejskiej

W roku szkolnym 2011/2012 konkurs odbył się po raz piąty. W jury zasiadali aktorzy łódzkich teatrów: Teatru Pinokio i Teatru Nowego. Przedszkolaki i uczniowie klas 0 czytają przygotowany w domu fragment wybranej książki. Natomiast uczniowie klas I-III prezentują dwa fragmenty lektur, z których jeden jest im zupełnie nieznany. Trzeba

przyznać, że dzieci dobrze przygotowują się do konkursu, czytają płynnie i ciekawie interpretują tekst. Konkurs cieszy się coraz większym zainteresowaniem. W poprzedniej edycji uczestniczyło 15 szkół i przedszkoli.

Konkurs „Rodzina Czyta”

Autorzy: Anna Drzewiecka, Justyna Nowak

Osoba rekomendująca: Barbara Wrąbel – konsultant w ŁCDNiKP, kierownik Ośrodka Edukacji Regionalnej i Europejskiej

Aby zachęcić rodziców do wspólnego czytania z dziećmi, zapraszamy ich do *Szkolnego Konkursu Rodzinnego Czytania*. W roku 2011/2012 odbyła się druga jego edycja. Niełatwo było przełamać nieśmiałość rodziców, ale udało się. Każdą z klas I-IV w konkursie reprezentują 2-3 rodziny. Uczniowie czytają samodzielnie wybrany i przygotowany fragment ulubionej książki, natomiast dorośli przedstawiciele rodzin (rodzice, babcie, rodzeństwo) zapoznają wszystkich z wybraną baśnią, ostatnio – H. Ch. Andersena *Wielki wąż morski*. Spotkanie przebiega w domowej scenerii. Wśród lalek i misiów ma miejsce prawdziwie rodzinne czytanie.

Popołudnie z baśniami

Autorzy: Anna Drzewiecka, Justyna Nowak

Osoba rekomendująca: Barbara Wrąbel – konsultant w ŁCDNiKP, kierownik Ośrodka Edukacji Regionalnej i Europejskiej

W roku szkolnym 2010/2011 po raz pierwszy dzieci z klas 0-IV zaproszone zostały do szkolnej biblioteki na *Popołudnie z baśniami*. Zajęcia koncentrowały się wokół baśni polskich. Czytali je dzieciom aktorzy łódzkich scen: Teatru Nowego – Piotr Seweryński i Teatru Pinokio – Ewa Wróblewska oraz Łukasz Bzura. Poprowadzili oni również warsztaty teatralne, w trakcie których dzieci poszerzyły wiedzę

o pracy w teatrze i miały możliwość wypróbowania swoich zdolności i umiejętności aktorskich. Drugą część spotkania stanowił baśniowy tor przeszkód. Rycerze trenowali rzuty do celu, wędrówkę po kamienistym moście i slalom, księżniczki zgrabnie skakały na skakankach, a inni bohaterowie szybko i sprawnie zbierali zaczarowane „kamienie". Później odbyły się warsztaty plastyczne, poprowadzone przez nauczycielki. Uczniowie wykonywali collage z różnorodnych materiałów plastycznych i papierowe pacynki, a następnie rysowali na sztalugach. Powstały prace ilustrujące treść poznanych baśni polskich, m.in. opowieści o szklanej górze. Spotkanie literacko-teatralne zakończyło się słodkim poczęstunkiem i rozdaniem wszystkim uczestnikom drobnych upominków.

Szkolny Dzień Pluszowego Misia

Autorzy: Anna Drzewiecka, Justyna Nowak

Osoba rekomendująca: Barbara Wrąbel – konsultant w ŁCDNiKP, kierownik Ośrodka Edukacji Regionalnej i Europejskiej

Od kilku lat jest to w szkole szczególny dzień. Zarówno młodsi, jak i starsi (w tym nauczycielki) przychodzą do szkoły ze swoimi ulubionymi misiami. Tego dnia cała szkoła bawi się „misiowo". Głównym punktem jest zawsze wystawa w szkolnej bibliotece. Były już: lalki, pacynki, różne misiowe przedmioty, a ostatnio samochody. Byli też bohaterowie filmów animowanych. Obowiązkowo czytamy dzieciom fragmenty książek. Z uczniami przygotowujemy inscenizację, którą przedstawiamy kolegom oraz gościom. Zapraszamy również dzieci z zaprzyjaźnionych przedszkoli do wspólnej zabawy. Działamy literacko i plastycznie. Starsze klasy piszą wiersze o misiach, a młodsze np. zaproszenie na misiową imprezę (forma literacka i plastyczna). A później zapraszamy klasy 0-III do sali gimnastycznej na *misiowy tor przeszkód*. Zabawa kończy się wspólnym pląsem o niedźwiadkach i słodkim poczęstunkiem.

Szkoła Podstawowa nr 153 im. Marii Skłodowskiej-Curie w Łodzi

Innowacja pedagogiczna dla klas I-III z zakresu edukacji plastycznej „Rysuję, maluję, tworzę”

Autor: Dorota Glinkowska-Szkudlarek

Osoby rekomendujące: Anna Siennicka i Grażyna Adamiec – nauczycielki konsultantki

Innowacja posiada recenzję ŁCDNiKP, jest zarejestrowana w Kuratorium Oświaty w Łodzi. Za podstawę wszystkich działań przyjęto aktywność dziecka. W koncepcji uwzględniono wykorzystanie różnorodnych metod i form pracy oraz korelację treści plastycznych z elementami edukacji muzycznej i informatycznej. Działania plastyczne, rozwijające wyobraźnię, pozytywnie wpływają na różne sfery osobowości dzieci, dlatego na zajęciach bazowano na materiałach, które przyczyniają się do uzyskania oryginalnych efektów plastycznych. Uczniowie poszukiwali twórczych i interesujących rozwiązań. Podczas zajęć wykorzystano metody aktywizujące: burzę mózgów, drzewo decyzyjne, graffiti, mapę skojarzeń, wizualizację, portfolio oraz techniki rysunkowo-graficzne, malarskie i przestrzenne takie jak: rysowanie „kapiącymi kredkami”, frottage, barwny collage, collage z ostrużyn i z bibuły, monotypia, kalkografia, decoupage. Działania odbywały się w szkole, w plenerze oraz w muzeach. Dzięki innowacji dzieci nauczyły się twórczo pracować, co wpłynęło na ich motywację do nauki, uzyskały wysokie wyniki w teście sprawdzającym trzecioklasisty OBUT. W ramach innowacji uczniowie zaprezentowali umiejętności artystyczne w zajęciach modelowych dla łódzkich nauczycieli. Rozwinięte umiejętności manualne i plastyczne przyczyniły się do aktywnego udziału dzieci w konkursach. Są one laureatami konkursów plastycznych międzyszkolnych, ogólnołódzkich, ogólnopolskich i międzynarodowych. Mają osiągnięcia w konkursach: recytatorskim, ortograficznym i Konkursie Wiedzy – *Omnibus*. Praca z uczniem zdolnym przyniosła sukces w Międzynarodowym Konkursie – Spotkania z Europą

Wschodnią oraz Nagrodę Specjalną za projekt *Bajkowo* dla 4 uczniów w wysokości 300 euro. W szkole zorganizowano wystawy prac dzieci. W ramach odkrywania małych talentów przygotowano wernisaż prac plastycznych bardzo utalentowanej uczennicy w galerii Starego Rynku.

Edukacja regionalna

Autor: Dorota Matzner

Osoba rekomendująca: Aleksandra Proc – doradca metodyczny

Nauczycielka podejmuje rokrocznie na terenie szkoły cykl działań ukierunkowanych na kształtowanie i rozwijanie u uczniów klas I-VI poczucia przynależności do swojej małej ojczyzny. Wdraża od wielu lat w różnych formach rozszerzone treści z zakresu edukacji regionalnej. Zainicjowała i prowadzi Koło Młodych Przyjaciół Łodzi, na potrzeby, którego opracowała autorski program *Poznaj i pokochaj Łódź*. W ramach programu uczniowie uczestniczą w comiesięcznych, sobotnich spacerach po Łodzi, zapoznają się z tradycjami, zabytkowymi obiektami naszego miasta. Jest autorką projektów ogólnoszkolnych: *Pod bałuckim niebem*, *Wędrówki po zielonej Łodzi*, *Poznajemy wielokulturową Łódź*.
W ramach tych przedsięwzięć uczniowie między innymi: poznają trudne zagadnienia związane z losami ludności żydowskiej, biorą udział w licznych kwestach na rzecz ratowania zabytków na Starym Cmentarzu przy ul. Ogrodowej, wraz z rodzicami opiekują się od trzech lat grobowcem jednego z łódzkich fabrykantów Karola Eiserta. uczestniczyły w akcji *Kolorowa tolerancja*, organizowanej przez Centrum Dialogu im. M. Edelmana. Nauczycielka opracowała koncepcję oraz jest organizatorem kilkunastu edycji ogólnołódzkiego konkursu literacko-plastycznego *Dawno temu w Łodzi*.
Efektem tak licznych działań jest znaczne rozbudzenie patriotyzmu lokalnego wśród dzieci i ich rodziców, którzy z dużym zainteresowaniem uczestniczą we wszystkich działaniach organizowanych przez nauczycielkę.
Obecnie Pani Dorota Matzner wdraża w klasie I innowację pedagogiczną *Plastyczne, literackie i muzyczne podróże po dawnej Łodzi*, opracowaną

na cykl trzyletni klas I-III, która już od najmłodszych lat pozwala dzieciom poznawać historię ich rodzinnego miasta.

Edukacja przyrodniczo-ekologiczna

Autor: Jolanta Głuszkowska

Osoba rekomendująca: Aleksandra Proc – doradca metodyczny

Nauczycielka od wielu lat wdraża na terenie szkoły rozszerzone treści przyrodniczo-ekologiczne. Od 2002 roku prowadzi cyklicznie koło przyrodnicze dla uczniów klas II i III według autorskiego programu *Mały przyrodnik*. Wszystkie zajęcia w ramach koła prowadzone są z wykorzystaniem wielu niekonwencjonalnych metod pracy z przewagą doświadczeń laboratoryjnych, obserwacji prowadzonych przez dziecko w naturalnym otoczeniu – ogrodzie, parku, lesie. W ramach działań koła przyrodniczego uczniowie biorą udział w wielu projektach, programach, akcjach przyrodniczych oraz konkursach ogólnołódzkich. Zdobywają liczne certyfikaty, między innymi *Znawcy Ziemi*, *Małego ratownika*.
Od 2012 roku nauczycielka wdraża już w klasie II autorską koncepcję pracy o charakterze przyrodniczo-ekologicznym *Cztery pory roku*. Rozszerzone treści przyrodniczo-ekologiczne innowacji koncentrują się w każdej klasie wokół bloków tematycznych związanych z czterema porami roku. Uczniowie poznają, badają kolejne zielone miejsca Łodzi, począwszy od Parku im. Szarych Szeregów znajdującego się w pobliżu szkoły (klasa I), poprzez Park Ocalałych i pobliskie ogródki działkowe (klasa II) aż po Park Hellenów i Las Łagiewnicki (założenia do realizacji w klasie III). W każdym roku nauki nauczycielka proponuje najpierw poznawanie historii określonego miejsca Łodzi, jego flory, fauny oraz zachodzących tam zjawisk przyrodniczych i atmosferycznych. Przy okazji wdrażania treści typowo przyrodniczych omawiane zostają również zagadnienia związane z ekologią oraz zdrowym stylem życia. Nauczycielka proponuje dzieciom atrakcyjny sposób pracy: zajęcia w terenie – obserwacja zjawisk przyrodniczych, badanie środowiska przyrodniczego z wykorzystaniem różnorodnego sprzętu (lupy, kompasy, lornetki, stetoskopy), rejestrowanie poczynionych obserwacji (karty

pracy, zdjęcia, filmy), zajęcia warsztatowe w szkole – analiza zgromadzonego materiału, tworzenie notatek, wystawek prac – eksponatów, folderów, atlasów, prezentacji multimedialnych.
Efektem prowadzonych działań jest rozbudzanie u uczniów potrzeby poznawania historii własnego regionu, wzbogacanie ich wiedzy przyrodniczo-ekologicznej, wdrażanie do zdrowego stylu życia.

Szkoła Podstawowa nr162 im. Jana Nowaka-Jeziorańskiego w Łodzi

Literki i cyferki dla Kuby i Amelki

Autorzy: Krystyna Bakalarz, Agnieszka Jendrzejczyk, Małgorzata Pietrzak

Osoba rekomendująca**:** Agnieszka Kacprzak – doradca metodyczny

Autorki stworzyły zbiór ćwiczeń (kart pracy) dla uczniów mających problemy z nauką czytania, i pisania oraz z opanowaniem podstawowych umiejętności matematycznych objętych podstawą programową dla I etapu kształcenia. Wyszły z założenia, że ilość materiału utrwalającego wiadomości i umiejętności uczniów, którą proponują podręczniki, w przypadku dzieci o specyficznych potrzebach edukacyjnych nie zawsze jest wystarczająca. Zaproponowały w swoim zbiorze ćwiczenia, które pozwalają likwidować zaległości i braki edukacyjne oraz usprawniać zaburzone funkcje percepcyjno-motoryczne uczniów klas I-III. Pierwsza część zawiera ćwiczenia rozwijające technikę czytania i pisania, druga doskonali umiejętności matematyczne.
Propozycja *Literki i cyferki dla Kuby i Amelki* ułatwia pracę nauczycielom klas I-III oraz stanowi inspirację do twórczego poszukiwania jeszcze skuteczniejszych form pomocy uczniom. Przede wszystkim służy dzieciom z klas integracyjnych, które w atrakcyjny i zabawowy sposób doskonalą czytanie i pisanie, orientację w przestrzeni, sprawność motoryczną, doskonalą umiejętność dodawania, odejmowania i porównywania liczb w/z 20 oraz rozwiązywania zadań tekstowych.

Nauka i zabawa to super sprawa

Autor: Grażyna Skrobiranda-Szutowicz

Osoba rekomendująca: Grażyna Adamiec – nauczyciel konsultant

Są różne formy pracy z dziećmi. Obok zajęć wymagających długich ćwiczeń istnieją niekonwencjonalne – pełne radości, twórczej aktywności i wesołej zabawy. *Nauka i zabawa to super sprawa* jest strategią pracy z dziećmi w klasach I-III, która prowadzi do wszechstronnego rozwoju dzieci, otwiera je na nowe doświadczenia, dając im poczucie pewności w działaniach, przyczynia się do wzbogacenia słownictwa, kształtowania umiejętności prezentowania własnych opinii i zajmowania stanowiska. A oto opis przykładowych działań zaprezentowanych przez autorkę: „W mojej klasie na powitanie jest piosenka, okrzyk i śmieszne podawanie dłoni. W ciągu dnia są też wesołe przerywniki i chwila na odprężenie. Bawimy się, śpiewając odpowiedź na pytanie do zadania matematycznego czy regułę ortograficzną. Odbywamy *spacery w wyobraźni* lub pomagamy *Zapominalskiemu Bajarzowi* dokończyć opowiadanie. Są też dni aktywności w całości poświęcone zabawie. Nie jest to jednak zwyczajna zabawa. Na *dzień śmiesznych nakryć głowy* dzieci przygotowały zabawne nakrycie na głowę. Byłam zaskoczona ich pomysłowością. Na głowach dzieci znalazły się czapki i kapelusze przeróżnych kształtów: kosz z owocami, wieżowiec, telefon, różnorodne wianki. Żaden z uczniów nie miał nakrycia zakupionego w sklepie. Snuliśmy różne fantastyczne opowieści na temat pochodzenia osób posiadających na głowach takie cuda. Dzieci opowiadały, z jakiej krainy przybyły, kim są. Później była zabawa. Innym razem był to *dzień piżamowy* – specjalnie dla śpiochów, którzy często spóźniali się na lekcje. Każdy musiał przebrać się w piżamę. Zorganizowaliśmy wspólne śniadanie, a później owinięci w cieplutkie kocyki siedliśmy na dywanie i oglądaliśmy *Awanturę o Basię*. Czuliśmy się jak w domu. Dzieci kochają takie chwile. Najważniejsze, że i rodzice bardzo angażują się w przygotowania. Bawią się wspólnie ze swoimi pociechami, pomagając im w zrobieniu różnych eksponatów. Jako wychowawca i nauczyciel

ciągle szukam nowych rozwiązań. Stale próbuję od nowa. Wszystko po to, by uczyć bawiąc, by bawiąc, odkrywać talenty uczniów i zapewnić im warunki do rozwoju. Cele te osiągam, pracując w małych grupach z wykorzystaniem metod aktywizujących. Uczenie się dzieci odbywa się poprzez twórcze rozwiązywanie problemów. Dzięki temu uczniowie osiągają lepsze wyniki i efektywniej wykorzystują czas przeznaczony na naukę."

Szkoła Podstawowa nr 172 w Łodzi

Osoba rekomendująca: Danuta Górecka – nauczyciel konsultant w ŁCDNiKP, kierownik Pracowni Humanistycznej

Projekt „Wieża Babel"

Projekt *Wieża Babel - wyrównywanie poziomu umiejętności językowych wśród uczniów Szkoły Podstawowej nr 172 w Łodzi jest* współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.
Wieża Babel umożliwia wyrównanie dysproporcji pomiędzy uczniami Szkoły Podstawowej nr 172 w zakresie znajomości języka angielskiego. Jednocześnie w ramach projektu organizowane są zajęcia z historii, kultury i geografii oraz warsztaty integracyjno-komunikacyjne.

Projekt „7 ścieżek do szkolnego sukcesu"

Główna idea projektu *7 ścieżek do szkolnego sukcesu* polega na włączeniu w zakres terapeutycznych oddziaływań siedmiu rodzajów inteligencji, które posiada w mniejszym lub większym stopniu każde dziecko. Nauczyciele opierają swoje działania na mocnych stronach uczniów (np. włączając do nauki czytania czy liczenia ruch, dotyk, muzykę, emocje, współdziałanie w grupie), dzięki czemu nie tylko rozwijają zdolności uczniów, wzmacniają samoocenę dziecka, jego motywację do nauki, ale również zachęcają dzieci do doskonalenia kluczowych umiejętności niezbędnych do sprostowania szkolnym wymaganiom.

Akademia Efektywnej Nauki „Leonardo”

Zajęcia pozalekcyjne dla uczniów szkół podstawowych odbywają się w ramach Akademii Efektywnej Nauki *Leonardo*. Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.
W ramach zajęć programu *Leo Maniak* dzieci poznają ortografię języka polskiego przy wykorzystaniu technik ułatwiających zapamiętywanie. Poprzez barwne i zabawne obrazy zapamiętują pisownię konkretnych słów. Uczą się ortografii wszystkimi zmysłami, poprzez wzrok, słuch, a przede wszystkim ruch. Wprowadzane są w świat zasad ortografii, korzystając z zabaw, zagadek i rebusów.
Dzieci poznają zestaw ćwiczeń, za pomocą których poprawiają tempo czytania, koncentrację oraz rozumienie tekstu i zapamiętywanie przeczytanych informacji.

Akcja „Noc z książką – poznajemy bohaterów książek o Mikołajku”

W ramach projektu *Cała Polska czyta dzieciom w* akcji *Noc z książką - poznajemy bohaterów książek o Mikołajku* biorą udział uczniowie i rodzice dzieci z klas II-IV oraz grupa uczniów z klas VI. W programie przewidziane są zajęcia sportowe, plastyczne, teatralno-muzyczne i podchody *Śladami Mikołajka*.

Projekt „Cała Polska czyta dzieciom, czyli z zapałem ruszaj ustami, baw się wszystkimi słowami”

W ramach projektu *Cała Polska czyta dzieciom p*odczas zajęć dzieci słuchają wierszy z tomiku Małgorzaty Strzałkowskiej *Gimnastyka buzi i języka* czytanych przez Panie Dyrektor Szkoły Podstawowej nr 172 oraz Szkoły Podstawowej nr142 oraz aktora Teatru im. S. Jaracza w Łodzi – Pana Radosława Osypiuka. W trakcie części plastycznej spotkania dzieci ozdabiają litery alfabetu. Gościem warsztatów była Pani Koordynator Wojewódzki Akcji *Cała Polska czyta dzieciom*.

Szkoła Podstawowa Nr 189 im. Wandy Zieleńczyk w Łodzi

Międzyszkolny konkurs przedmiotowo-językowy „English is my passport”

Autorzy: Dorota Bartecka, Joanna Głowacka, Anna Plichta

W roku szkolnym 2011/2012 odbyła się jego druga edycja. Przeznaczony jest dla klas V-VI. Jest to konkurs o Europie łączący znajomość języka angielskiego z wiedzą przyrodniczo-geograficzną. Celem konkursu jest wdrażanie problematyki europejskiej w szkole podstawowej, rozbudzanie i szerzenie zainteresowania kulturą, historią i geografią krajów Europy, kształtowanie tolerancji dla dziedzictwa kulturowego innych narodów, rozwijanie motywacji do nauki języka angielskiego i przyrody, stworzenie uczniom możliwości wykazania się wiedzą językową i kulturową.

Konkurs matematyczno-przyrodniczy „Czar Par”

Autorzy: Barbara Tartanu, Anna Plichta, Dagmara Paśnik

Konkurs jest jednoetapowy. Uczniowie zgłoszeni do Konkursu reprezentują swoje szkoły parami. Uczestnicy biorą udział w sześciu różnorodnych konkurencjach. Organizatorzy mają prawo wyboru wśród następujących konkurencji: wojna, gra planszowa, tangram, układanki, liczby, domino, krzyżówka, zadanie tekstowe, zadanie niespodzianka. Ocenie podlegają wszystkie konkurencje, za które poszczególnym parom przyznawane są punkty. Podczas konkursu zapisywany jest również czas, w którym uczestnicy wykonują poszczególne zadania. Wygrywa ta para, która w sumie otrzyma najwyższą ilość punktów. Kolejność pozostałych miejsc zależy od ilości punktów zdobytych przez uczestników. Szkoła pozyskuje sponsorów do nagród, m.in. fundatorem nagród jest Departament Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi, realizator projektu *Turystyka w siodle - infrastruktura innowacyjnego i unikatowego produktu turystycznego*.

Szkoła Podstawowa nr 199 Im. Juliana Tuwima w Łodzi

Innowacja „Technologia informacyjna w przyrodzie”

Autor: Agnieszka Libiszewska-Poteraj

Osoba rekomendująca: Jacek Pachelski – doradca metodyczny

W szkole wdrażana jest innowacja *Technologia informacyjna w przyrodzie*, która zakłada wykształcenie u uczniów umiejętności wiązania teorii z praktyką. Innowacja obejmuje zajęcia edukacyjne z przyrody i informatyki w klasie V. Celem głównym innowacji jest wskazanie powiązań miedzy przyrodą a informatyką – obliczenia statystyczne, wykresy, diagramy, ukształtowanie umiejętności badania zjawisk, zbierania materiału badawczego z zastosowaniem technologii informacyjnej, poszukiwanie nowych rozwiązań problemów ekologicznych, społecznych i przyrodniczych, przy użyciu narzędzi technologii informacyjnej, przygotowanie uczniów do korzystania z narzędzi technologii informacyjnej w codziennym życiu. Uczniowie zgodnie z założeniami poznają nowoczesne techniki informacyjne, sposoby prezentacji zjawisk przyrodniczych za pomocą programów komputerowych. Na zajęciach wykorzystywane są metody aktywizujące, w których aktywność uczniów przewyższa aktywność nauczyciela. Nauczyciel pełni jedynie rolę doradcy, partnera ukierunkowującego proces uczenia się.

Program: „Odkrywcy przyrody”

Autor: Monika Karkusińska

Program umożliwia rozwijanie zainteresowań z wykorzystaniem doświadczeń przyrodniczo-chemicznych w klasach I-III. Ideą proponowanego programu jest samodzielne zdobywanie wiedzy przyrodniczej poprzez rozwiązywanie problemów, dokonywanie bezpośrednich obserwacji, pomiarów i przeprowadzanie eksperymentów, doświadczeń biologicznych, chemicznych i fizycznych. Prowadzi to do

dużego zaangażowania uczniów w procesie uczenia się, motywowania ich działania oraz kształtowania postaw i umiejętności badawczych w stosunku do przyrody. Program ten promuje również zdrowy styl życia, zachęca do spożywania warzyw i owoców. Dzieci są wdrażane do przestrzegania zasad bezpieczeństwa w celu ochrony własnego zdrowia jak również ochrony przyrody.

Innowacja pedagogiczna „Język angielski w kształceniu zintegrowanym”

Autor: Agnieszka Jakubczak

Osoby rekomendujące: Grażyna Adamiec i Anna Siennicka – nauczycielki konsultantki

Celem inicjatywy jest umożliwienie uczniom nauki języka angielskiego w sposób bardziej naturalny i tematycznie zintegrowany z treściami pozostałych obszarów edukacji wczesnoszkolnej. *Język angielski w kształceniu zintegrowanym* to innowacja, której adresatem są dzieci z klas I-III. Czas nauki języka angielskiego jest uzależniony od danego tematu dnia, nie są wyznaczone konkretne godziny na zajęcia językowe. Tematyka zajęć jest bliska dziecku, gdyż treści edukacji językowej pokrywają się z aktualnie realizowanymi treściami nauczania, skupionymi wokół kręgów tematycznych wyznaczonych przez podstawę programową (takich jak: rodzina, koledzy, przedmioty, kolory, liczby, zabawki, rośliny, zwierzęta, zwroty grzecznościowe i inne). Dzieci dobrze reagują na tę formę prowadzenia zajęć z języka angielskiego, chętnie podejmują działania, wydają się być coraz bardziej swobodne, wykorzystując nabytą wiedzę i umiejętności nie tylko w ramach zajęć, ale także w codziennych sytuacjach klasowych. Oryginalność innowacji polega na integracji treści przedmiotowych i kształcenia w zakresie języka angielskiego już na pierwszym etapie edukacji. Powszechne są tego typu rozwiązania na dalszych etapach edukacyjnych, jednak zwykle ograniczają się one do pojedynczych przedmiotów prowadzonych dwujęzycznie. Zintegrowany charakter edukacji wczesnoszkolnej stanowi idealne środowisko do naturalnego wprowadzania elementów

języka angielskiego w obszarze każdej aktywności przedmiotowej. Popełniają mniej błędów w kategoryzowaniu wyrazów zarówno angielskich jak i polskich.
W świetle pozytywnych wyników prowadzonej innowacji podjęto decyzję o jej wdrożeniu w dwóch klasach pierwszych w roku 2013/2014, a także o wprowadzeniu edukacji dwujęzycznej na drugim etapie edukacyjnym w obrębie wybranych przedmiotów, aby umożliwić uczniom kontynuację takiej formy nauki języka angielskiego.

Szkoła Podstawowa nr 202 im. Jana Pawła II w Łodzi

Na ludowo znaczy kolorowo

Autor: Elżbieta Potrzeszcz

Osoba rekomendująca: Agnieszka Kacprzak – doradca metodyczny

Program zajęć plastycznych został napisany z myślą o uczniach pierwszego etapu kształcenia, którzy wykazują zainteresowanie tą dziedziną aktywności, czerpią zadowolenie z faktu tworzenia prac plastycznych oraz wykazują chęć uczestnictwa w dodatkowych zajęciach. Założeniem programu jest wykorzystywanie podczas zajęć aktywności i ciekawości dzieci oraz eksperymentowanie różnymi materiałami plastycznymi. Program ma za zadanie zapoznać dzieci z zasadami komponowania prac plastycznych, z instrukcjami, które krok po kroku wprowadzają w nowe techniki plastyczne, zachęcić do eksperymentowania tymi technikami. Program umożliwia również indywidualny, spontaniczny proces tworzenia. Uczniowie poznają ciekawe techniki plastyczne (np.: malowanie krepiną, filcowanie na mokro lub za pomocą igły, decoupage, TWISTart, Quilling, witraż, łowicką wycinankę ludową), rozwijają kreatywność, poszukują niekonwencjonalnych rozwiązań, promują własny dorobek twórczy, uczestnicząc w konkursach plastycznych.

Rozwiązywanie konfliktów

Zgodnie z planem profilaktycznym w szkole przy współpracy z Centrum Rozwoju i Edukacji dr Beaty Owczarskiej realizowany jest projekt *Rozwiązywanie konfliktów – mediacje rówieśnicze*. Celem projektu jest:

- pomoc w rozwiązywaniu konfliktów rówieśniczych,
- poprawa relacji między uczniami i nauczycielami,
- zorganizowanie klubu mediatora w szkole.

I etap to szkolenie rady pedagogicznej na temat *Czym są mediacje*. II etap, to szkolenie dla uczniów klas Vab, IV abc i opiekunów klubu. Zajęcia szkoleniowe to 7 spotkań po 2 godziny lekcyjne.

GIMNAZJA

Publiczne Gimnazjum nr 3 w Łodzi

Projekt Dni brytyjskie

Dni brytyjskie to coroczne, szkolne święto języka angielskiego, w czasie którego odbywają się imprezy promujące język angielski oraz kulturę krajów anglojęzycznych. Podstawę jego formuły stanowią konkursy wiedzy o krajach anglojęzycznych, piosenki oraz prace plastyczne, tematycznie również związane z kulturą anglosaską. Imprezami towarzyszącymi są warsztaty tańca irlandzkiego, szkockiego, a ostatnio afrykańskiego, wystawy prac konkursowych, przeglądy filmowe jak i wizyty ciekawych gości.
Dni brytyjskie organizują – Dominika Jędrzejewska, Magdalena Demus, Anna Cichowska – angliści Publicznego Gimnazjum nr 3.

Publiczne Gimnazjum nr 6 w Łodzi

Edukacja polonistyczna

Osoba rekomendująca: Danuta Górecka – konsultant w ŁCDNiKP, kierownik Pracowni Humanistycznej

Cykl lekcji dla klas II i III gimnazjum kształtujących umiejętności skutecznego porozumiewania się oraz oceny pracy własnej i innych.
Zaprojektowano cykl różnotematycznych modelowych zajęć edukacyjnych z udziałem doradcy metodycznego języka polskiego Jolanty Kalety-Spychalskiej i zainteresowanych nauczycieli języka polskiego. Odbyły się one w drugim semestrze 2012 roku.

Publiczne Gimnazjum nr 8 w Łodzi

Właściwe wybory kluczem do kariery

Autorzy: Izabela Król, Małgorzata Redlicka

Osoba rekomendująca: Małgorzata Redlicka – doradca zawodowy

W Publicznym Gimnazjum nr 8 podejmowany jest szereg działań z zakresu orientacji i poradnictwa zawodowego we współpracy z Ośrodkiem Doradztwa Zawodowego ŁCDNiKP. Są to m.in.:

1. **Udział uczniów w konkursie** *Statystyka w karierze* organizowanym przez ŁCDNiKP przy współpracy z Urzędem Statystycznym.

Konkurs łączy wiedzę matematyczną z praktyką, uczy wyciągania wniosków, ich interpretacji i prezentacji.
Drużyny dwukrotnie zajęły I miejsce, a w trzeciej edycji miejsce IV. Uczniowie mieli za zadanie przeprowadzić ankietę wśród uczniów klas trzecich, a następnie opracować ankiety i zaprezentować wyniki. W drugim etapie uczestnicy konkursu rozwiązywali zadania polegające na interpretacji i analizie danych statystycznych, zawartych w tabelach i wykresach, charakteryzujących rynek pracy, demografię i gospodarkę Polski.
Dzięki konkursowi *Statystyka w karierze* uczniowie mają możliwość rozpoznawania rynku pracy, uczą się interpretacji i prezentacji danych statystycznych, rozwijają postawy przedsiębiorcze, umiejętność pracy w grupie, doskonalą umiejętności interpersonalne oraz myślenie analityczne. Konkurs służy również popularyzacji zasobów informacyjnych statystyki publicznej jako źródła wiedzy o regionalnym i lokalnym rynku pracy, wspiera uczniów w wyborze szkoły ponadgimnazjalnej, motywuje do pracy, uczy pokonywania trudności, daje satysfakcję z osiągniętego celu, zapoznaje z pracą Urzędu Statystycznego.

2. **Organizacja spotkań** rodziców z pracodawcami i przedstawicielami szkół ponadgimnazjalnych zawodowych *Rodzic świadomym doradcą kariery zawodowej swojego dziecka*.

Rodzice podczas spotkań, które cieszą się dużym zainteresowaniem, mają okazję dowiedzieć się, jakie zawody są poszukiwane na łódzkim rynku pracy, jakie są oczekiwania pracodawców oraz zapoznać się z ofertą szkół ponadgimnazjalnych.

Spotkania rodziców z pracodawcami mają na celu wspieranie rodziców w działaniach doradczych, propagowanie szkolnictwa zawodowego wśród młodzieży, zapoznanie się z ofertą szkół ponadgimnazjalnych.

3. **Organizacja wycieczek** zawodoznawczych do szkół ponadgimnazjalnych.

Ich celem jest stworzenie uczniom możliwości zapoznania się z ofertą kształcenia i warunkami kształcenia szkół.

4. **Prowadzenie warsztatów** z uczniami na temat rozpoznawania predyspozycji i zainteresowań, planowania przyszłości zawodowej, potrzeb rynku pracy, zmian w systemie kształcenia ponadgimnazjalnego.

Dzięki uczestnictwu w warsztatach młodzież staje się otwarta, kreatywna, uczniowie doskonalą umiejętność planowania dalszej ścieżki kształcenia, rozwijają swoją świadomość dotyczącą potrzeb i oczekiwań rynku pracy.

5. **Przygotowanie bazy informacyjnej** o aktualnej ofercie kształcenia, świecie zawodów.

Celem tego działania jest doskonalenie dostępu do informacji przydatnej dla prowadzenia skutecznego doradztwa zawodowego.

Praca z uczniem o specyficznych potrzebach edukacyjnych

Osoba rekomendująca: Danuta Górecka – konsultant w ŁCDNiKP, kierownik Pracowni Humanistycznej

Zajęcia wyrównawcze *Jak poprawnie redagować krótkie i dłuższe formy wypowiedzi*. Program zajęć opracowany został z myślą o uczniach klas III gimnazjum, jego głównym celem jest kształtowanie umiejętności pisania. Jest to program 3-letniego kursu kształcenia w gimnazjum dla klasy rozwijającej zainteresowania dziennikarskie. Cel: skupienie uczniów o zainteresowaniach humanistycznych, rozwijanie zdolności literackich i redakcyjnych.

Lekcje ze słownikiem

Osoba rekomendująca: Danuta Górecka – konsultant w ŁCDNiKP, kierownik Pracowni Humanistycznej

Kształtowanie umiejętności posługiwania się różnego rodzaju słownikami. Rozwiązywanie problemów fleksyjnych, fonetycznych, składniowych, leksykalnych i ortograficznych. Kształtowanie umiejętności współpracy (praca w parach).

Publiczne Gimnazjum nr 14 im. Roberta Schumana w Łodzi

Osoba rekomendująca: Małgorzata Sienna – nauczyciel konsultant w ŁCDNiKP, kierownik Ośrodka Doradztwa Zawodowego

„Wiem, rozumiem, potrafię - w europejskim gimnazjum z europejskim funduszem”

Autorzy: Jolanta Chwesiuk, Agnieszka Kapturowska, Małgorzata Krasoń

Osoba rekomendująca: Małgorzata Redlicka – doradca zawodowy

W Publicznym Gimnazjum nr 14 im. Roberta Schumana, realizowany jest projekt, którego głównym założeniem jest kształtowanie umiejętności i kompetencji zawodowych niezbędnych na rynku pracy. Ideą projektu jest również przygotowanie młodzieży do życia w warunkach gospodarki rynkowej oraz umożliwienie osiągnięcia praktycznych umiejętności, które ułatwią realizację planów zawodowych. Projekt polega na:

- działaniach SZOK-u (Szkolnego Ośrodka Kariery);
- organizacji Dni Otwartych szkoły, podczas których prowadzona jest promocja Gimnazjum nr 14 na terenie województwa łódzkiego (w tym dniu gościmy naszych młodszych kolegów wraz z wychowawcami, przedstawiamy ofertę edukacyjną szkoły,

zapraszamy do udziału w warsztatach językowych *Szkoła bez barier*, warsztatach przyrodniczych oraz warsztatach makijażu);
- organizacji Minitargów Edukacyjnych pod hasłem przewodnim *Wiem, rozumiem, potrafię wybrać dalszą drogę kształcenia* (uczniowie szkół ponadgimnazjalnych prezentują swoją ofertę dla najstarszych gimnazjalistów, którzy za chwilę staną przed koniecznością wyboru dalszej ścieżki kształcenia);
- organizacji indywidualnych spotkań z doradcą zawodowym, który służy pomocą uczniom mającym problemy z podjęciem decyzji dotyczącej wyboru dalszej drogi kształcenia;
- organizacji warsztatów językowych (urządzamy zabawy, gry, konkursy językowe z okazji świąt, a miesiąc grudzień stał się miesiącem języków obcych, co roku bierzemy udział w Europejskim Dniu Języków Obcych);
- organizacji warsztatów rękodzieła, podczas których uczniowie rozwijają swoje artystyczne zdolności i zamiłowania do sztuki, wykazując się samodzielną aktywnością twórczą, zapoznają się z technikami tworzenia artystycznej biżuterii z filcu, włóczki i metalu.

Efekty projektu to udoskonalenie umiejętności: językowych, planowania i podejmowania decyzji; samooceny i autoprezentacji; rozpoznawania środowiska pracy; a także analiza własnej ścieżki zawodowej; uczestniczenie w działaniach twórczych; rozwijanie predyspozycji zawodowych i zainteresowań.

Minitargi edukacyjne

Młodzież i rodzice zapoznają się z ofertą edukacyjną techników i zasadniczych szkół zawodowych oraz mają możliwość skorzystania z konsultacji indywidualnych z doradcą zawodowym oraz pracodawcami.

Giełda pasji - galeria zawodów - moja przyszłość w Europie

Promocja różnorodnych zainteresowań i pasji uczniów, rodziców i nauczycieli, zapoznanie uczniów z wymogami koniecznymi

do wykonywania określonego zawodu oraz z rynkiem pracy w Unii Europejskiej.

Działania związane z doradztwem zawodowym prowadzone w ramach SzOK

Uczniowie rozpoznają swoje uzdolnienia, predyspozycje i umiejętności oraz ich wpływ na wybór dalszej ścieżki kształcenia, a w konsekwencji zawodu, poznają słabe i mocne strony swojej osobowości, kształtują umiejętności autoprezentacji. Rodzice i uczniowie zapoznają się z ofertą szkolnictwa ponadgimnazjalnego i wymogami współczesnego rynku pracy. Działania związane z realizacją zagadnień dotyczących doradztwa zawodowego prowadzone są w placówce systematycznie, dzięki czemu możemy się pochwalić wieloma osiągnięciami w tym zakresie.

Działania związane z ekologią – udział w akcjach: sprzątania Łodzi i świata, selektywnej zbiórki odpadów, w projektach organizowanych przez placówkę i instytucje współpracujące

Uczniowie uświadamiają sobie swoją rolę w kształtowaniu środowiska, w którym żyją, uczą się racjonalnego gospodarowania energią, selekcji odpadów, dostrzegają korzyści płynące z kreowania postaw proekologicznych wśród rówieśników i dorosłych mieszkańców najbliższej okolicy.

Młodzieżowe Ochotnicze Pogotowie Rówieśnicze

Uczniowie pracujący w MOPR pomagają innym w nauce i rozwiązywaniu konfliktów szkolnych i domowych, przygotowują i prowadzą warsztaty dotyczące profilaktyki uzależnień, promocji zdrowego stylu życia, sposobów spędzania wolnego czasu oraz innych tematów zgłaszanych przez kolegów. Działania młodzieży pracującej w MOPR wpływają na budowanie pozytywnego, sprzyjającego uczeniu się klimatu w szkole, tworzenie silnej więzi między uczniami oraz nauczycielami i uczniami.

Wykorzystanie technologii informacyjnej i medialnej na lekcjach chemii w gimnazjum

Program, obejmujący całość zagadnień z zakresu chemii, ma jednocześnie na celu realizację ich części w sali komputerowej. Jego zadaniem jest zdobywanie umiejętności z wykorzystaniem odpowiednio dobranych środków: prezentacji multimedialnych, komputerowych programów edukacyjnych, stron www, portali edukacyjnych, tablicy multimedialnej, kamery wideo i innych**.** Efekty realizacji programu to: urozmaicenie sposobu przedstawiania zagadnień chemicznych, dzięki czemu uczniowie szybciej i łatwiej je zapamiętują, wskazanie możliwości wykorzystania komputera do celów naukowych, kształtowanie umiejętności wykorzystania tej wiedzy w praktyce, wzbudzenie zainteresowania uczniów przedstawianymi zagadnieniami, wzbogacenie oferty edukacyjnej szkoły.

***Program autorsk*i „*Historia Sztuki*”**

Program obejmuje zagadnienia z zakresu historii malarstwa, rzeźby i architektury w ciągu wieków. Ponadto przewidziane są zajęcia warsztatowe z rysunku, technik sztuk plastycznych oraz historii koloru. W ramach programu przewidziane są również konkursy szkolne i pozaszkolne oraz wyjścia związane z poznaniem zabytków miasta, muzeów i galerii. Dzięki wdrożeniu programu rozwinęły się zainteresowania uczniów sztuką i warsztatem artysty malarza, rzeźbiarza, grafika. Uczniowie poznali także najważniejsze zabytki architektoniczne, życie kulturalne miasta i mieli możliwość uczestniczenia w nim czynnie.

Szkolny Klub Europejski

Młodzież bierze udział w działaniach związanych z tematyką unijną i regionalną. Corocznie uczestniczy w Młodzieżowych Forach Europejskich organizowanych przez Uniwersytet Łódzki i Instytut Europejski oraz ŁCDNiKP i Wojewódzkich Zjazdach SKE. Kontynuowana jest tradycja organizacji eurolekcji. Młodzież uczestniczy

w licznych konkursach i projektach o tematyce unijnej i regionalnej (udział w konkursie na prezentację multimedialną *Historia naszej szkoły częścią historii naszego miasta*). Prowadzone są zajęcia terenowe – rajdy, organizowane wycieczki, zwiedzanie wystaw.

Organizacja klas sportowych z piłką ręczną dziewcząt i chłopców

Organizacja turniejów sportowych dla młodzieży szkół podstawowych w ramach promocji szkoły i prowadzenia naboru do klasy sportowej, przygotowanie całorocznych, cyklicznych zajęć sportowych dla zainteresowanych uczniów klas szóstych.

Publiczne Gimnazjum nr 17 w Łodzi

Mój przyszły zawód

Autorzy: Monika Gorzkiewicz-Owczarz, Joanna Dolder

Osoba rekomendująca: Małgorzata Redlicka – doradca zawodowy

W celu przybliżenia uczniom potrzeb rynku pracy, oczekiwań i wymagań pracodawców wobec pracowników, kształtowania umiejętności pozyskiwania zatrudnienia oraz zapoznania z zawodami, do Gimnazjum nr 17 zapraszani są przedstawiciele różnych profesji. Spotkania te są nieocenionym źródłem informacji dla młodych ludzi stojących u progu wyboru drogi edukacyjno-zawodowej. Uczniowie mieli możliwość skorzystania z wiedzy i doświadczenia, m.in.: policjanta, pracownika socjalnego, prokuratora, sędziego, sportowca, psychologa, strażaka, przedstawiciela Straży Granicznej, aktora, weterynarza, ratownika medycznego, strażnika miejskiego, kosmetologa, fryzjera. Projekt polega na:

– prowadzeniu na terenie szkoły doradztwa zawodowego (zapoznanie uczniów z wieloma zawodami, warsztaty na temat planowania przyszłości zawodowej i potrzeb rynku pracy);

- organizowaniu spotkań młodzieży z przedstawicielami ciekawych zawodów, wycieczek zawodowych do szkół ponadgimazjalnych i zakładów pracy;
- szkoleniu rady pedagogicznej na temat *Wprowadzenie tematyki orientacji zawodowej na godzinach do dyspozycji wychowawcy*. (warsztaty podzielono na dwie części: teoretyczną oraz praktyczną – uświadomienie swoich mocnych i słabych stron, określenie zainteresowań i doskonalenie umiejętności poszukiwania zatrudnienia);
- przygotowaniu bazy informacyjnej o możliwościach kształcenia, świecie zawodów, predyspozycjach do wykonywania danej profesji, aktualnej ofercie szkół ponadgimnazjalnych;
- przygotowaniu wystawy prac plastycznych na temat *Mój przyszły zawód;*
- udziale uczniów w konkursach zawodoznawczych;
- zapoznaniu rodziców i opiekunów uczniów klas III z kierunkami kształcenia po ukończeniu gimnazjum, potrzebami rynku pracy, udziale w warsztatach *Rodzic świadomym doradcą kariery zawodowej swojego dziecka*, spotkaniu z doradcą zawodowym i przedstawicielami szkół zawodowych.

Efektem wdrożenia projektu *Mój przyszły zawód* jest przybliżenie młodzieży gimnazjalnej świata pracy i promowanie kształcenia zawodowego. Ponadto uczniowie pozyskują informacje o konkretnych zawodach od osób reprezentujących daną profesję, wzbogacana zostaje wiedza młodzieży, rodziców, nauczycieli o świecie pracy, oczekiwaniach pracodawców, ofercie edukacyjnej, potrzebach rynku pracy, kształtowana jest uczniowska otwartość, kreatywność, umiejętność planowania, wykazywana jest troska o świadome i trafne decyzje związane z edukacją i zawodem, rozwijana jest świadomość uczniów dotycząca oczekiwań rynku pracy.

Wolontariat jako wstęp do kariery zawodowej

Autorzy: Monika Gorzkiewicz-Owczarz, Joanna Dolder

Osoba rekomendująca: Małgorzata Redlicka – doradca zawodowy

W szkole upowszechniana jest wśród uczniów idea wolontariatu. Formą jego realizacji jest udział młodzieży w przedsięwzięciach, które gimnazjum podejmuje we współpracy z innymi instytucjami.

Od 2002 roku na terenie szkoły działa Młodzieżowe Ochotnicze Pogotowie Rówieśnicze. Reprezentuje je grupa uczniów-wolontariuszy, którzy dyżurują raz w tygodniu po zajęciach szkolnych i służą rówieśnikom swoją pomocą w nauce i w rozwiązywaniu problemów wieku dojrzewania. Od początku swojej działalności w szerzenie idei wolontariatu MOPR zaangażowało się około 100 uczniów, pomoc uzyskało 270 osób. W tym czasie zorganizowano imprezy szkolne, warsztaty dotyczące tolerancji, komunikacji, zdrowego stylu życia, akcje charytatywne.

Od 2009 roku gimnazjum współpracuje z VI Domem Pomocy Społecznej w Łodzi. Co roku zainteresowani pracą wolontaryjną gimnazjaliści świadczą swoją pomoc osobom starszym. Podczas dyżurów opiekują się nimi – dotrzymują towarzystwa, czytają prasę, pomagają w prostych czynnościach, wychodzą na spacery.

Pracę na rzecz przedszkolaków z pobliskiego przedszkola świadczą nastolatkowie, którzy lubią organizować zabawy i zajmować się małymi dziećmi.

Poprzez udział w wolontariacie uczniowie wyzwalają w sobie kreatywność, aktywność, tolerancję, uczą się odpowiedzialności. Udział młodych ludzi w akcjach dobroczynnych ma też wymiar społeczny – formą zapłaty za ich wysiłek jest uśmiech, wdzięczność, podziękowanie. Wolontariat może stanowić początek pracy zawodowej, a doświadczenie w nim uzyskane z pewnością będzie przydatne w dalszym życiu i to na wielu płaszczyznach. Projekt polega na:

- udziale młodzieży w różnych formach wolontariatu,
- podejmowaniu i kontynuowaniu współpracy z organizacjami działającymi na rzecz innych ludzi,
- organizowaniu warsztatów na temat *Wolontariat jako wstęp do kariery zawodowej* (realizator: Fundacja Ferso),
- udziale grupy uczniów w seminarium szkoleniowo-integracyjnym Młodzieżowego Ochotniczego Pogotowia Rówieśniczego,

– popularyzowaniu wśród młodzieży idei wolontariatu – docenianie wysiłków uczniów za ich pracę poprzez dyplomy, pochwały, drobne upominki wręczane na terenie szkoły.

Poprzez udział uczniów w różnych formach wolontariatu młodzież:

– zdobywa doświadczenie we współpracy z innymi osobami, uczy się poprawnej komunikacji w zespole, odpowiedzialności za powierzone zadanie, podejmowania inicjatywy,
– przygotowuje się do podjęcia pracy zawodowej – ma możliwość obserwowania i uczestniczenia w zadaniach powierzonych przez pracodawcę,
– kształtuje wrażliwość na potrzeby innych ludzi, sumienność i empatię, tolerancję i szacunek wobec drugiego człowieka,
– zdobywa wiedzę z zakresu form pomagania innym, potrzebującym osobom,
– uświadamia sobie w praktyce swoje mocne i słabe strony,
– ma możliwość kształtowania cech dobrego pracownika, które zaowocują w przyszłości.

W 2009 r. uczeń gimnazjum został laureatem konkursu *Wolontariusz roku*.

Publiczne Gimnazjum nr 27 w Łodzi

Szkolny Festiwal Mediów

Autorzy: Ewa Latek, Magdalena Krusińska, Mariola Szczęsna i Mirosław Malinowski we współpracy z Akcją Lipową Od Nowa, Centrum Edukacji Obywatelskiej, Łódzkim Stowarzyszeniem Inicjatyw Miejskich *Topografie*

Celem projektu jest przygotowanie uczniów do samokształcenia, wykorzystywania mediów jako narzędzi do pracy, kształtowanie u uczniów umiejętność segregowania informacji i krytycznego ich odbioru oraz kontynuowanie kulturalnych, szczególnie filmowych, tradycji Łodzi. Uczestnikami projektu są uczniowie poleskich gimnazjów i szóstych klas szkół podstawowych. Projekt realizowany jest

w dwóch etapach: Etap I: Przygotowanie (wrzesień – styczeń): zaplanowanie działań i wybór hasła przewodniego na dany rok, nawiązanie współpracy z instytucjami wspierającymi działania szkoły, sponsorami, opracowanie regulaminów konkursowych, ustalenie harmonogramu działań, zaproszenie do udziału w szkolnym Festiwalu Mediów. Etap II: Szkolny Festiwal Mediów (luty – czerwiec): warsztaty, prezentacja prac festiwalowych, rozstrzygnięcie konkursów, rozdanie nagród i dyplomów. Dla uczestników projektu organizowane są warsztaty dziennikarskie, fotograficzne, filmowe, spotkania z redakcjami gazet i TVP, z twórcami i animatorami kultury, wycieczki mające na celu poznanie zabytków i obiektów sportowych oraz klimatycznych miejsc w Łodzi, prelekcje związane tematycznie z motywem przewodnim festiwalu, forum dyskusyjne, wystawy prac łódzkich twórców oraz prac uczestników festiwalu, konkursy, w których uczestnicy wykorzystają umiejętności ukształtowane na warsztatach oraz wiedzę, projekcje tematyczne, związane z motywem przewodnim festiwalu i pokazy finałowe. Efektem projektu są: prace festiwalowe (reportaże, fotoreportaże, filmy, prezentacje), pogłębienie uczniowskiej wiedzy na temat gatunków wykorzystywanych w mediach (film, reportaż, słuchowisko, itd.), wzrost zainteresowania uczniów historią i bieżącymi problemami Łodzi, a w szczególności dzielnicy Polesie, ukształtowanie umiejętności przygotowania samodzielnego przekazu medialnego z wykorzystaniem technologii multimedialnej, przygotowanie młodzieży do krytycznego i świadomego odbioru przekazów medialnych.

Przyjaciel szkoły

Autorzy: Ewa Latek i Mirosław Malinowski

Jest wiele osób nam życzliwych i oddanych, którzy w sposób szczególny wpisują się w życie Publicznego Gimnazjum nr 27. By podkreślić ich wkład w rozwój placówki, nadawany jest im honorowy tytuł *Przyjaciela Szkoły*. Jest to gest wdzięczności społeczności szkolnej za otrzymane dobro. Przyjacielem Publicznego Gimnazjum nr 27 w Łodzi może zostać osoba fizyczna, instytucja, firma lub organizacja, która systematycznie

angażuje się w życie szkoły, wspiera jej rozwój i przedsięwzięcia, promuje szkołę w środowisku lokalnym lub wspiera ją materialnie i finansowo. *Przyjaciel Szkoły* otrzymuje akt nadania tytułu w formie pamiątkowego dyplomu, pamiątkową statuetkę, miejsce w Galerii Przyjaciół Szkoły na stronie internetowej szkoły oraz wpis do Księgi Pamiątkowej Przyjaciół Publicznego Gimnazjum Nr 27 w Łodzi.

Projekt „Dni Niemieckie”

Autorzy: Ewa Latek – nauczyciel języka niemieckiego, Anetta Tosik – nauczyciel języka polskiego, współpraca Mariola Szczęsna, Magdalena Krusińska

Celem projektu jest poznanie dorobku cywilizacyjnego i kulturowego Niemiec, kształtowanie postawy otwartości, zrozumienia ponad podziałami narodowościowymi i historycznymi uwarunkowaniami, promocja szkoły w środowisku lokalnym. Projekt adresowany jest do uczniów klas VI poleskich szkół podstawowych. Trwa 3 dni (wycieczka oraz warsztaty) i realizowany jest w Publicznym Gimnazjum nr 27 w Łodzi oraz miejscach i instytucjach odwiedzanych podczas wycieczki po Łodzi. Zespoły klasowe z zaproszonych szkół podstawowych (razem 168 osób) wraz z opiekunami uczestniczą w wycieczce autokarowej po Łodzi, połączonej ze zwiedzaniem miejsc w Łodzi związanych z kulturą niemiecką. Drugiego i trzeciego dnia odbywają się zajęcia warsztatowe: RFN – sąsiad Polski (informacje geograficzne), Niemcy w Unii Europejskiej, Berlin – stolica Niemiec, Kultura Niemiec. Na zakończenie drugiego i trzeciego dnia odbywa się konkurs wiedzy o Niemczech i niemieckich śladach w Łodzi, który jest podsumowaniem projektu. Konkursy towarzyszące projektowi: Konkurs na Plakat do Projektu, Konkurs Fotograficzny (na najciekawsze zdjęcie z wycieczki po Łodzi), Konkurs na Prezentację Multimedialną nt Projektu. Uczniowie biorący udział w projekcie poszerzają swoją wiedzę na temat RFN oraz poznają miejsca i instytucje w Łodzi związane z naszym sąsiadem. Dodatkowo szkoły nawiązały i zacieśniły współpracę z instytucjami wspierającymi oświatę. Projekt realizowany był przez Gimnazjum nr 27 trzy razy. Patronat honorowy nad projektem objął Konsul Honorowy RFN

w Łodzi, a realizację projektu wsparły instytucje takie, jak: Muzeum Tradycji Niepodległościowych w Łodzi, Biuro Promocji, Turystyki i Współpracy z Zagranicą przy Urzędzie Miasta Łodzi, Centralne Muzeum Włókiennictwa, pastor Kościoła Ewangelicko- Augsburskiego pod wezwaniem św. Mateusza, Stowarzyszenie Poszkodowanych przez III Rzeszę oraz Rada Osiedla *Stare Polesie*.

Gdzie jest Herbert?

Autorzy: Anetta Tosik, Mariola Szczęsna i Magdalena Krusińska

Projekt *Gdzie jest Herbert?* przybrał formę gry edukacyjnej. Całość podzielono na kilka etapów. W etapie pierwszym uczniowie mieli odnaleźć jak najwięcej utworów poety, pojawiających się codziennie w formie „wlepek" w różnych zakamarkach szkoły. Etap drugi, czyli warsztaty teatralne, przeprowadzone w szkole przez aktorów ze Stowarzyszenia Teatralnego *Chorea*, którzy pod kierunkiem pana Tomasza Rodowicza wyjaśnili, na czym polega happening i pokazali, jak się trzeba do niego przygotować. Etap trzeci to *Herbert na Lipowej* w Publicznym Gimnazjum nr 27. W związku z Międzynarodowym Dniem Teatru na podwórku szkoły odbył się happening zainspirowany wierszami Herberta. Aktorzy z *Chorei* pod kierunkiem pana Rodowicza pokazali, jak można bawić się poezją i uświadomili młodzieży, że czytanie wierszy wymaga aktywności i myślenia.

Publiczne Gimnazjum nr 31 w Łodzi

Innowacja metodyczno-organizacyjna „Od Pitagorasa do Talesa" – zajęcia dodatkowe z matematyki na platformie e-learningowej

Autor: Elżbieta Roczek

Osoby rekomendujące: Anna Siennicka i Grażyna Adamiec – nauczycielki konsultantki

Na przełomie grudnia i stycznia 2010 r. wdrożono pilotażowy kurs

pt. *Z Talesem na Ty* na platformie Moodle, podczas szkolenia organizowanego przez ŁCDNiKP w Łodzi. Kurs ten przeznaczony był dla uczniów klasy 3b, zainteresowanych poszerzeniem swojej wiedzy i nauką matematyki z wykorzystaniem komputera i Internetu. Pozytywny odzew ze strony uczniów, ich zainteresowanie inną formą nauki i komunikowania się z nauczycielem oraz entuzjazm podczas trwania tego kursu stały się zachętą do wprowadzenia takiej formy pracy. Poszerzono zakres tematyczny o twierdzenie Pitagorasa oraz jego zastosowania i w roku szkolnym 2011/2012 wdrożono innowację pt. *Z Pitagorasem i Talesem na Ty*. Kontynuacją i doskonaleniem tej formy nauczania-uczenia się jest innowacja metodyczno-organizacyjna *Od Pitagorasa do Talesa* przeznaczona dla uczniów klas 2 i 3 Gimnazjum nr 31 w Łodzi. Kryteriami sukcesu, odnoszącymi się do oczekiwanych efektów, będą lepsze niż dotychczas osiągnięcia dydaktyczne z matematyki, większa aktywność na lekcjach i samodzielność w uczeniu się, a także wyraźne zainteresowanie przedmiotem i wzrost wiary we własne możliwości.

Publiczne Gimnazjum nr 35, XLVII Liceum Ogólnokształcące w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 8 w Łodzi

Innowacja pedagogiczna metodyczno-organizacyjna „Szkolna Platforma Edukacyjna jako narzędzie wspierające naukę języka angielskiego (III etap edukacyjny, poziom III.1)”

Autor: Ewa Krzyczmonik

Osoby rekomendujące: Anna Siennicka i Grażyna Adamiec – nauczycielki konsultantki

Innowacja jest zaakceptowana przez Kuratorium Oświaty w Łodzi. Realizowana jest przez uczniów poza szkołą w czasie przeznaczonym na samodzielną naukę od roku szkolnego 2012/2013. Innowacja zakłada szerokie wykorzystanie Szkolnej Platformy Edukacyjnej (e-nauczanie) do nauki języka angielskiego w gimnazjum. Dla uczniów

uczestniczących w innowacji praca na SPE ma charakter obowiązkowy, o czym mówi zapis wprowadzony do przedmiotowego systemu oceniania. Część wykonywanych przez uczniów działań podlega ocenie zgodnie z przedmiotowym systemem oceniania. Inne działania na SPE – udział w konkursach językowych, wykonywanie przez uczniów własnych prezentacji – mają charakter dobrowolny. Każdy rozdział z podręcznika ma swoje odzwierciedlenie na SPE. Na platformie umieszczone są ćwiczenia skorelowane z aktualnie realizowanym materiałem gramatyczno-leksykalnym. Ćwiczenia mają zróżnicowany charakter i stopień trudności. Zadania służące utrwaleniu poznanego materiału uczeń może powtarzać wielokrotnie, bez ograniczeń czasowych. Wykonując je od razu, poznaje swój wynik, popełnione błędy oraz prawidłowe odpowiedzi. Uczeń może dokonać wyboru, które ćwiczenia i z jaką częstotliwością wykonuje, żeby osiągnąć pozytywny rezultat. Nie podlegają one ocenie, dają jednak nauczycielowi informację o aktywności i zaangażowaniu uczniów w naukę, a ich wyniki wskazują, jakie problemy językowe ma dany uczeń. Do ważniejszych rezultatów można zaliczyć poprawienie wyników edukacyjnych przez uczniów; zapoznanie się z e-nauką, co w przyszłości pozwoli im częściej korzystać z takiego sposobu zdobywania wiedzy i kwalifikacji.

Projekt „Moja przyszłość w moich rękach”

Projekt edukacyjny z funduszy unijnych PO KL, adresowany do uczących się w XLVII Liceum Ogólnokształcącego w Łodzi. Celem projektu jest podniesienie poziomu wykształcenia. W projekcie przewidziano bogatą ofertę zajęć dodatkowych dla uczących się, między innymi zajęcia z matematyki, ECDL-a (pozwalające uzyskać certyfikat europejski), warsztaty z zakresu doradztwa zawodowego. Projekt realizowany jest od sierpnia 2010 r. do marca 2012.

„Kolorowa Łódź”

Uczniowie klasy II E z XLVII LO w Łodzi wraz z Panią Moniką Szymczak brali udział 19.03.2010 r. w akcji *Kolorowa Łódź*. Akcja ta była sposobem uczestnictwa w realizowanym się w naszym mieście od

11 lat projekcie *Kolorowa tolerancja,* miała także wesprzeć starania Łodzi o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury poprzez ukazanie piękna i nietypowości Łodzi.

Klub Ekologia

Szkoła realizuje również liczne projekty ekologiczne, gdyż tego typu działania są uznawane za priorytetowe. Od początku istnienia szkoły realizowanych było wiele udokumentowanych zadań (w tym od 2007 roku programy edukacyjne wdrażane dzięki wsparciu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej). W roku bieżącym przyznano szkole dotację w wysokości 19 600zł ze środków WFOŚiGW w Łodzi na realizację kolejnego programu edukacji ekologicznej Program obejmuje między innymi zajęcia pozalekcyjne *Klub Ekologia*. W ramach tego programu organizowane są: projekt ekologiczny *Powrót do natury*, prezentacje filmów i programów multimedialnych, zajęcia laboratoryjne, monitoring środowiska, prowadzenie dokumentacji o działalności pozalekcyjnej.

eTwinning

W ramach akcji eTwinning od 2007 roku szkoła współpracuje ze szkołami w całej Unii Europejskiej. Dzięki temu uczący się w ramach portalu www.etwinning.pl mogą nawiązać kontakty z rówieśnikami z całej Europy i doskonalić swoje umiejętności językowe.

Projekt z Klasą

W szkole uczniowie wdrażani są do pracy metodą projektu. W konkursie *Projekt z klasą* szkoła otrzymała wyróżnienie (szczegóły projektu na stronie internetowej szkoły)

Konkursy

Od ośmiu lat tradycją w Zespole Szkół Ogólnokształcących Nr 8 w Łodzi jest organizowanie konkursu propagującego wśród młodzieży wiedzę o regionie łódzkim. Pomysłodawczyniami tego konkursu są Joanna Cichońska (nauczyciel geografii) i Bogusława Kwiatkowska (nauczyciel języka polskiego). Pierwszą edycję konkursu zorganizowano w roku szkolnym 2003/2004. Tematem przewodnim były *Parki i rezerwaty regionu łódzkiego*. Początkowe edycje łączyły wiedzę o regionie ze znajomością języków obcych, gdyż prace należało wykonać w wersjach dwujęzycznych. Zadaniem konkursowym było przygotowanie projektu folderu (gimnazja i szkoły ponadgimnazjalne) lub mapy wycieczki (szkoły podstawowe). Duże zainteresowanie młodzieży konkursem spowodowało, że od tego czasu corocznie organizowane są kolejne jego edycje. II edycja konkursu miała zasięg wojewódzki. Nosił on nazwę Wojewódzkiego Międzyszkolnego Konkursu Dwujęzycznego *Poznajemy swoją małą ojczyznę. Najciekawsze miejsca w województwie łódzkim pod względem walorów turystycznych*. Realizatorami konkursu byli nauczyciele ZSO Nr 8 w Łodzi: Joanna Cichońska, Bogusława Kwiatkowska, Joanna Szpurka. Jury stanowili przedstawiciele Centrum Fotografii Krajoznawczej PTTK w Łodzi. Projektowi patronowali: Pracownia Dydaktyki Geografii Uniwersytetu Łódzkiego oraz Urząd Miasta Łodzi. Od roku szkolnego 2008/2009 konkurs zmienił swoją formułę. Przeznaczony jest dla uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych. Jego ideą jest rozwijanie zainteresowań uczniów regionem łódzkim i pogłębianie ich wiedzy na jego temat. Uczniowie mogą wykazać się znajomością sztuki fotograficznej oraz wiedzą dotyczącą Łodzi i jej okolic.

Marsz Żywych

Szkoła uczestniczy również w wielu działaniach historyczno-kulturalnych. Ostatnio uczniowie wzięli udział w *Marszu Żywych*, który jest formą edukacji młodzieży organizowaną od 1988 roku przez izraelskie ministerstwo oświaty na terenie obozu koncentracyjnego w Auschwitz. Od 1996 *Marsz Żywych* organizowany jest co roku.

Przygotowuje je organizacja March of The Living International http://www.motl.org. Odbywa się w Dzień Pamięci Ofiar Zagłady – *Jom Haszoa*, który w tym roku wypadł 27 dnia miesiąca nisan (2 maja). Młodzież między innymi zwiedzała Auschwitz.

Publiczne Gimnazjum nr 37 w Łodzi

Chemia z językiem angielskim

Autorzy: Wioleta Fabijańska, Katarzyna Szczepańska

Osoba rekomendująca: Małgorzata Kozieł – doradca metodyczny

W ramach korelacji międzyprzedmiotowej przygotowano dwie edycje zajęć z chemii z elementami języka angielskiego. Podczas zajęć wdrażano skuteczne nauczanie języków obcych, kształtowano umiejętności praktyczne podczas wykonywania prostych doświadczeń chemicznych oraz rozumienie i posługiwanie się językiem nauk chemicznych. Wykorzystano praktycznie znajomość angielskiego słownictwa w zakresie podstawowych pojęć do opisu (jakościowego i ilościowego) reakcji chemicznej. Umiejętności językowe ćwiczono w zakresie rozumienia angielskich nazw substancji i sprzętu laboratoryjnego używanego do rozdzielania mieszanin. Główną ideą tych działań jest doskonalenie procesu nauczania-uczenia się poprzez doskonalenie kompetencji językowych, rozwój umiejętności pracy zespołowej i kompetencji interpersonalnych. Innowacyjność działań dotyczy holistycznego charakteru przedsięwzięcia, sposobu organizacji pracy oraz oddziaływań wychowawczych.
Przewidywane efekty wdrożenia to zwiększenie motywacji do nauki języka obcego, zrozumienie powiązań chemii z innymi dziedzinami nauki i życiem codziennym, poszerzenie wiedzy uczniów o sposobach kształtowania nowych umiejętności, kształtowanie postaw sprzyjających dalszemu rozwojowi.

Rajd integracyjny klas pierwszych

W każdym roku szkolnym we wrześniu wszystkie klasy pierwsze uczestniczą w jednodniowym pieszym rajdzie zakończonym ogniskiem z pieczeniem kiełbasek. Celem przedsięwzięcia jest integracja w nowym zespole.

Konkurs Ekologiczno-Przyrodniczy

Konkurs jest organizowany w każdym roku szkolnym w maju we współpracy z Ogrodem Botaniczym. Adresatem są uczniowie szkół podstawowych z województwa łódzkiego. Celem konkursu jest poznanie przez uczniów różnorodności świata roślin i zwierząt.

Udział uczniów w Finale Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy

W każdym roku szkolnym podczas trwania Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy w szkole odbywają się różne imprezy z udziałem młodzieży. Celem jest promowanie wolontariatu wśród młodzieży.

Prywatne Gimnazjum Krzysztofa Augustyniaka w Łodzi

Festiwal Małych Form Teatralnych w języku niemieckim

Festiwal Małych Form Teatralnych w Języku Niemieckim jest imprezą coroczną mającą na celu propagowanie nauki języka niemieckiego poprzez wypowiedź teatralną. Każdego roku w Festiwalu bierze udział kilkuset uczniów z Łodzi i województwa łódzkiego. W roku 2011 odbył się XIII Festiwal. Przygotowane przez uczniów i nauczycieli przedstawienia oceniane są przez Jury Festiwalu w trzech kategoriach wiekowych: szkoły podstawowe, gimnazja, szkoły ponadgimnazjalne.

Publiczne Gimnazjum nr 41 w Łodzi

Program zajęć pozalekcyjnych „Joga radością życia”

Autor: Beata Draczko – nauczyciel wychowania fizycznego

Zajęcia pozalekcyjne *Joga radością życia* są skierowane do młodych ludzi, którzy poszukują w życiu harmonii, umiejętności poznawania siebie samego, umiejętności radzenia sobie ze stresem i chęci pracowania nad własnym ciałem. Dzięki ćwiczeniom jogi uczą się wytrwałości, pracowitości, cierpliwości i pokory (ponieważ ćwiczenia jogi trzeba wykonywać regularnie), poprawiają swoją sprawność ogólną, nie tylko związaną ze sprawnością układu kostno-stawowego i mięśniowego, ale także narządów wewnętrznych, dzięki lepszemu przepływowi krwi oraz uczą się utrzymywać prawidłową postawę ciała, prawidłowo oddychać (pracować z oddechem) i stosować techniki relaksacji. Zajęcia cieszą się coraz większą popularnością wśród młodzieży. Ponadto cyklicznie organizowane są modelowe zajęcia edukacyjne dla zainteresowanych nauczycieli nie tylko wychowania fizycznego.

SZKOŁY PONADGIMNAZJALNE

Zespół Szkół Ekonomiczno-Turystyczno-Hotelarskich w Łodzi

I Olimpiada Wiedzy o Turystyce

Autorzy: Zespół Nauczycieli Przedmiotów Zawodowych

Osoby rekomendujące: Kamila Niewiadomska – dyrektor, Maria Wajgner – doradca metodyczny

Jest to pierwsza Olimpiada Wiedzy o Turystyce zorganizowana przez Uniwersytet Łódzki, Wydział Nauk Geograficznych Instytut Geografii Miast i Turyzmu wspólnie z Zespołem Szkół Ekonomiczno-Turystyczno-Hotelarskich im. Wł. Grabskiego w Łodzi oraz przedstawicielami branży turystycznej i organizacjami turystycznymi.
Celem olimpiady jest rozwijanie wśród młodzieży zainteresowań turystyką oraz podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności zawodowych objętych podstawą programową kształcenia w zawodzie technik obsługi turystycznej, zatwierdzonej przez Ministra Edukacji Narodowej. Ponadto: kształtowanie wzorców wychowawczych i pobudzanie ambicji zawodowych uczniów, motywowanie do podejmowania dalszego kształcenia na kierunkach turystyczno-hotelarskich szkół wyższych, kształtowanie umiejętności samodzielnego zdobywania wiedzy, umożliwienie szlachetnego współzawodnictwa w rozwijaniu zainteresowań, integracja środowisk turystycznych.
Działania składające się na dobrą praktykę to między innymi: przygotowanie dokumentacji *I Olimpiady Wiedzy o Turystyce*, opracowanie i upowszechnienie regulaminu, zaproszenie do udziału uczniów ze szkół branży turystyczno-hotelarskiej, opracowanie zestawu pytań konkursowych, współorganizacja olimpiady, wyłonienie *Najlepszego turysty* w Polsce – ucznia laureata olimpiady, wpojenie uczniom zasad dobrej organizacji pracy i poszanowania potrzeb drugiego człowieka, pobudzanie ambicji zawodowych uczniów, podwyższenie samooceny uczniów i uczennic klas turystycznych (w zakresie szans na zatrudnienie na lokalnym rynku pracy zgodnie

z wykształceniem), promowanie wśród młodzieży zainteresowań turystyką oraz zdrowego stylu życia.

Inne konkursy

Konkurs Wiedzy Hotelarskiej dla uczniów klas pierwszych szkół hotelarskich z regionu łódzkiego. Cel: promocja szkoły w regionie, wymiana doświadczeń w zakresie kształcenia w zawodzie technik hotelarstwa.
Turniej Wiedzy Matematyczno-Przyrodniczej dla gimnazjalistów /turniej międzyszkolny, cykliczny, przeznaczony dla uczniów klas trzecich szkół gimnazjalnych/. Cele: wzbogacenie wiedzy matematyczno-przyrodniczej przez uczniów gimnazjów, zastosowanie wiedzy matematyczno-przyrodniczej w zadaniach praktycznych, wdrożenie edukacji międzyprzedmiotowej, promowanie szkoły wśród gimnazjalistów.
Mistrzostwa Łodzi Gimnazjów i Szkół Ponadgimnazjalnych w Szachach /międzyszkolne, cykliczne, trzecia edycja/. Cele: rozwijanie wśród uczniów motywacji do samodoskonalenia oraz zdrowej rywalizacji.
Sesje popularnonaukowe *Świat wokół nas* – Festiwal Nauki, Techniki i Sztuki /międzyszkolna, cykliczna – ósma edycja/. Cele: wyjaśnienie zagadnień naukowo-technicznych oraz ukazanie ich związku z szeroko pojmowaną kulturą i sztuką.

Projekt ponadnarodowy „Przedsiębiorczy hotelarz na hiszpańskim rynku pracy" w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytet III

Autorzy: Agata Krysiak, Halina Idzikowska-Błędek

Osoba rekomendująca: Kamila Niewiadomska – dyrektor, Maria Wajgner – doradca metodyczny

Projekt skierowany jest do uczniów klas II i III Technikum nr 1, kształcących się w zawodzie technik hotelarstwa – przyszłej kadry branży hotelarskiej. Partnerem jest instytucja z Hiszpanii.

Głównym celem projektu jest doskonalenie kształcenia zawodowego, a w szczególności: poznanie obiektów hotelarskich różnych rodzajów i kategorii na terenie Hiszpanii oraz zasad ich funkcjonowania, poznanie i stosowanie procedur oraz technik pracy obowiązujących na różnych stanowiskach w europejskim obiekcie noclegowym, doskonalenie umiejętności związanych z kompleksową obsługą gościa hotelowego zgodnie z europejskimi standardami obsługi, doskonalenie umiejętności komunikacyjnych w języku angielskim, w szczególności w zakresie słownictwa zawodowego. Młodzież, biorąca udział w programie stażu, kształtowała cenne umiejętności pracy w zespole międzynarodowym oraz zdobywała doświadczenie. Uczestnicy nie tylko obserwowali zwyczaje i kulturę hiszpańską, ale również rozwijali postawy przedsiębiorcze podczas pracy poza granicami kraju. Dzięki udziałowi w projekcie młodzież miała okazję obserwować warunki panujące na hiszpańskim rynku pracy i mogła dostosować się do nich. Pobyt oraz praktyki w hotelach za granicą przyczyniły się również do zwiększenia samodzielności uczniów, zachęcały młodzież do występowania z inicjatywą, organizowania oraz realizowania przedsięwzięć zawodowych, twórczego rozwiązywania problemów oraz przełamania barier kulturowych, językowych i osobistych. W ramach praktyk stażowych młodzież uczestniczyła również w bogatym programie kulturowym – zwiedziła Granadę, Malagę oraz Sewillę.

Zdobyte doświadczenia, oprócz podniesienia stopnia przygotowania zawodowego do pracy, przyczynią się do doskonalenia zawodowych umiejętności i osiągania kwalifikacji mających na celu – rozwój osobisty, sprawne funkcjonowanie na rynku pracy, naukę języków obcych, przełamanie barier językowych, kulturowych oraz utrwalonej przez pokolenia niechęci do przemieszczania się w poszukiwaniu atrakcyjnej pracy, ukształtowanie wśród uczestników postaw mobilnych i przedsiębiorczych, wzbogacenie słownictwa specjalistycznego oraz nawiązanie kontaktów interpersonalnych z rówieśnikami, podniesienie poziomu poczucia własnej wartości oraz przełamanie stereotypów myślenia dotyczących braku perspektyw zawodowych.

Ponadnarodowy projekt EUth-topia – Maybe we can! w ramach programu Uczenie się przez całe życie, COMENIUS - wielostronne partnerskie projekty szkół

Autorzy: Halina Idzikowska-Błędek, Agata Krysiak

Osoba rekomendująca: Kamila Niewiadomska – dyrektor, Maria Wajgner – doradca metodyczny

W drugim roku trwania projektu wszyscy uczestnicy będą pracować za pomocą forum internetowego nad kampanią dotyczącą jednego wspólnego problemu – rasizmu, który występuje we wszystkich krajach. Problem ten został wyłoniony podczas spotkania projektowego, które miało miejsce w Norwegii, w miejscowości Stokmarknes, w dniach 12-17 września 2013 roku. Młodzież w grupach międzynarodowych będzie pracować nad różnymi aspektami kampanii dotyczącej problemu rasizmu. Podsumowanie wszystkich działań nastąpi podczas spotkania szkół partnerskich w kwietniu 2014 roku w Hiszpanii, w Talavera de la Reina. W ramach projektu odbywają się również wizyty w szkołach partnerskich. Ostatnia wizyta miała miejsce we Włoszech, w Monticello, gdzie przebywali uczniowie szkoły wraz z nauczycielami w dniach 15-22 października.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2 w Łodzi

Projekt „Matematyka XXI wieku - Wspomaganie nauczania matematyki w technikum w oparciu o nowoczesne technologie informacyjne" (GROMAR i PŁ)

Koordynator projektu w ZSP Nr 2: Agnieszka Zajączkowska

Osoba rekomendująca: Krystyna Kielan – nauczyciel konsultant

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2 w Łodzi jest jedną z 40 szkół zawodowych w Polsce – adresatów projektu *Matematyka XXI wieku - Wspomaganie nauczania matematyki w technikum w oparciu*

o nowoczesne technologie informacyjne realizowanego przez firmę GROMAR we współpracy z Politechniką Łódzką. Projekt trwa od grudnia 2013 do czerwca 2014 roku i jest współfinansowany ze środków UE w ramach EFS. Projekt zakłada wprowadzenie nowych metod w nauczaniu- uczeniu się matematyki z wykorzystaniem *Innowacyjnego Programu Nauczania Matematyki* w oparciu o narzędzia ICT oraz zajęć prowadzonych na platformie e-learningowej. Dzięki temu 26 uczniów klasy III w ZSP nr 2 uczestniczy w cyklicznych zajęciach przygotowanych przez pracowników Politechniki Łódzkiej – spotkania mają formę wykładu lub ćwiczeń i przeprowadzone są przy wykorzystaniu videokonferencji (webinarium). Projekt zakłada również wyposażenie uczniów w zestaw składający się z kamerki internetowej z mikrofonem oraz słuchawek. Służą one do tego, by po zajęciach lekcyjnych w domu uczestnicy mogli się logować na platformę e-learningową za pomocą indywidualnych haseł i loginów. Przygotowane dla nich materiały edukacyjne, ćwiczenia, zadania i testy stanowią atrakcyjne wzbogacenia zajęć lekcyjnych w szkole. Dodatkowo uczniowie mogą korzystać z videokonferencji z nauczycielem. Webinaria te służą prowadzeniu wirtualnych, dodatkowych zajęć wyrównawczych w zakresie materiału, który przysparza uczniom trudności, pozwalają również na rozwiązywanie bieżących problemów związanych z przyswajaniem treści podstawy programowej z matematyki. Spośród uczestników realizujących projekt wyłoniona została w każdej szkole grupa 4-5 uczniów szczególnie zainteresowanych matematyką. Dla nich stworzona jest możliwość internetowych spotkań z pracownikami PŁ i udziału w zajęciach rozszerzających wiedzę. Projekt daje uczestnikom możliwość rywalizacji – raz w roku dla wszystkich uczestników organizowana jest e-olimpiada, czyli internetowe rozwiązywanie zadań. Najlepsi otrzymują cenne nagrody.

Uczestnictwo naszej szkoły w tym projekcie pozwoli uczniom lepiej ukształtować umiejętności matematyczne, a przez to otrzymać lepsze wyniki na maturze i zwiększyć swoje szanse w drodze na studia. Ważne jest również to, że pokazujemy uczniom nowoczesne metody zdobywania wiedzy – webinaria i e-learning. Zwiększa to ich szanse na rynku pracy, dając możliwość podnoszenia swoich kwalifikacji.

Nowe umiejętności zdobywają również nauczyciele matematyki. Wykorzystanie e-learningu daje możliwość wprowadzania innych sposobów nauczania, a materiały przygotowane na platformie można wykorzystać w pracy z pozostałymi uczniami szkoły, dzięki czemu prowadzone lekcje staną się bardziej atrakcyjne.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 3 w Łodzi

Akademia kierowcy dla Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 3 w Łodzi

Autor: Janusz Bęben – dyrektor Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 3 w Łodzi
Opiekun projektu ze strony szkoły: Renata Pacocha – nauczyciel przedmiotów logistycznych w ZSP nr 3 w Łodzi

Osoba rekomendująca: Donata Andrzejczak – nauczyciel konsultant

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 3 w Łodzi jest partnerem projektu realizowanego przez Łódzkie Stowarzyszenie Przewoźników Międzynarodowych i Spedytorów. Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach EFS. Adresatem projektu są pełnoletni uczniowie szkoły posiadający prawo jazdy kat. B. Program dla uczniów jest bezpłatny. Obejmuje on szkolenia w zakresie kwalifikacji wstępnej, prawa jazdy kat. C, języka branżowego, Safe & Eco Driving oraz praktyki zawodowe. Projekt realizowany jest w latach 2012/13 oraz 2013/14.
Celem projektu jest podniesienie jakości oferty edukacyjnej dla 100 uczniów szkoły poprzez umożliwienie im zdobycia kwalifikacji i uprawnień niezbędnych do wykonywania deficytowego w województwie łódzkim zawodu kierowcy, w tym kierowcy międzynarodowego oraz odbycia praktyk zawodowych, w celu podniesienia zdolności uczestników do przyszłego zatrudnienia na rynku pracy woj. łódzkiego – szczególnie w zawodzie kierowcy. Podczas realizacji projektu zostaną podniesione kwalifikacje zgodnie z wymogami znowelizowanej ustawy o transporcie drogowym

i kształtowana jest umiejętność posługiwania się językiem angielskim branżowym. Uczestnicy projektu uczą się bezpiecznej i ekonomicznej jazdy samochodem ciężarowym, a także w sposób praktyczny poznają stanowisko pracy kierowcy. Podkreślić należy, iż projekt przewiduje ćwiczenia jazdy samochodem ciężarowym na symulatorze, co pozwala na trening umiejętności jazdy w ekstremalnych warunkach drogowych (lód, śnieg, deszcz, mgła).

Wirtualne Laboratoria – sukces innowacji

Autor: Janusz Bęben – dyrektor Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 3 w Łodzi

Opiekunki projektu ze strony szkoły: Renata Pacocha oraz Aleksandra Osińska – nauczycielki przedmiotów logistycznych w ZSP nr 3 w Łodzi

Osoba rekomendująca: Donata Andrzejczak – nauczyciel konsultant

Od grudnia 2012 roku Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 3 w Łodzi uczestniczy w projekcie *Wirtualne Laboratoria – sukces innowacji* realizowanym w ramach POKL przez WSL w Poznaniu**.** W projekcie uczestniczą uczniowie klas logistycznych. Celem projektu jest wdrożenie innowacyjnej metody kształcenia z wykorzystaniem zaawansowanych technologii informacyjno-komunikacyjnych. Dla potrzeb projektu stworzone zostały innowacyjne narzędzia kształcenia: Wirtualne Laboratoria Logistyczno-Spedycyjne i Magazynowe, które udostępniają oprogramowanie, na co dzień wykorzystywane w przedsiębiorstwach do zarządzania procesami logistycznymi. Sposób i zakres pracy w ramach Wirtualnych Laboratoriów jest odpowiedzią na potrzeby rynku pracy.
Korzyści płynące z udziału w projekcie dla szkoły to niskie koszty wdrożenia, ponieważ system klasy ERP jest udostępniany z zachowaniem zasady niedochodowości (szkoła ponosi tylko koszty eksploatacyjne), a serwery go obsługujące są utrzymywane poza szkołą. Uczniowie otrzymują dyplomy wydawane przez szkołę, które podnoszą ich konkurencyjność na rynku pracy oraz ułatwiają proces rekrutacji na

studia. Nauczyciele otrzymują wsparcie dydaktyczne w postaci ćwiczeń i materiałów dydaktycznych opracowanych przez specjalistów zgodnie z nową podstawą programową, a szkolenia dla nauczycieli są prowadzone przez profesjonalnych trenerów. Nauczyciele korzystają z pomocy merytorycznej i dydaktycznej Wyższej Szkoły Logistyki w Poznaniu oraz firmy L-Systems.

Młodzieżowe miniprzedsiębiorstwo

Autor: Janusz Bęben – dyrektor Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 3 w Łodzi
Opiekun projektu ze strony szkoły: Aleksandra Osińska nauczycielka przedmiotów logistycznych w ZSP nr 3 w Łodzi

Osoba rekomendująca: Donata Andrzejczak – nauczyciel konsultant

Uczniowie szkoły biorą udział w projekcie Fundacji Młodzieżowej Przedsiębiorczości – Szkoła Praktycznej Ekonomii – *Młodzieżowe miniprzedsiębiorstwo*. Jest to projekt, który zakłada przygotowanie uczniów do prowadzenia działalności gospodarczej. W ramach projektu młodzież tworzy własną firmę od momentu pomysłu na biznes i stworzenia biznes planu poprzez działania produkcyjne, marketingowe aż do prowadzenia rozliczeń finansowo-księgowych. Udział w projekcie uczy podejmowania oraz oceny ryzyka, które wiąże się z prowadzeniem działalności i inwestowaniem własnych środków finansowych. Umiejętności ukształtowane przez uczestników projektu są wykorzystywane na rynku pracy i stanowią wartość dla przyszłych pracodawców.

Zespół Szkół Gastronomicznych w Łodzi

Staż zawodowy we Francji

Autor: Katarzyna Zommer

Osoby rekomendujące: Grażyna Adamiec i Anna Siennicka – nauczycielki konsultantki w ŁCDNiKP

Celem inicjatywy jest wspieranie doskonalenia zawodowego, zdobycie przez uczniów nowych kompetencji i kwalifikacji zawodowych, zwiększenie mobilności pracowniczej dla uczniów wchodzących na rynek pracy, integrowanie doskonalenia zawodowego z nauką języka francuskiego, poszerzenie doświadczeń poprzez kontakt z inną kulturą. Wyjazdy uczniów na staż zawodowy do Francji to projekt, która trwa w łódzkim Gastronomiku nieprzerwanie od roku 2004. Zagranicznym partnerem wymiany jest Centre de Formation d'Apprentis (Centrum Kształcenia Praktycznego) w Bar-le-Duc. Efekty wdrożenia inicjatywy:

- zdobycie nowych kompetencji zawodowych potwierdzonych otrzymaniem przez uczniów stosownych certyfikatów i dyplomów we Francji;
- zwiększenie atrakcyjności absolwentów Gastronomika na rynku pracy;
- zintegrowanie nauki języka francuskiego z doskonaleniem zawodowym.

Ewaluacja obejmuje badanie losów absolwentów przez szkołę, zbieranie informacji zwrotnych od stażystów lub dyrektora CFA.

„Jestem zawodowcem na poziomie europejskim" (2010/2012)

Autorzy: Dorota Andrzejewska, Małgorzata Węglewska, Iwona Kowalczyk

Osoby rekomendujące: Grażyna Adamiec i Anna Siennicka – nauczycielki konsultantki

W projekcie realizowanym przez Zespół Szkół Gastronomicznych w Łodzi we współpracy z restauracjami *GRECO* (Wrocław), *ESTELLA, PATIO* (Poznań), *LONDON HOUSE, EL CORAZON, LA IBERICA, CASA TO TU* (Warszawa) wzięło udział 304 uczniów i uczennic. Cele inicjatywy to: wzmocnienie atrakcyjności i podniesienie jakości edukacyjnej w ZSG w Łodzi, podniesienie zdolności uczniów do przyszłego zatrudnienia, rozwój kompetencji kluczowych uczniów (porozumiewanie się w języku angielskim i francuskim, inicjatywność przedsiębiorczość, sztuka autoprezentacji, ICT) przygotowanie i wdrożenie programów edukacyjnych dostosowanych do potrzeb rynku pracy, nawiązanie współpracy z pracodawcami w renomowanych restauracjach w Polsce. *Jestem zawodowcem na poziomie europejskim* to projekt współfinansowany ze środków UE w ramach EFS. Pozwolił on zintegrować działania z zakresu praktyki zawodowej, kompetencji kluczowych i współpracy z pracodawcami. Istotą projektu było zdobywanie wiedzy poprzez praktyczne działania na zajęciach pozalekcyjnych. Uczniowie uczestniczyli w kursach z zakresu kuchni angielskiej, francuskiej, hiszpańskiej, włoskiej i greckiej, ponadto przeprowadzono warsztaty z przedsiębiorczości i inicjatywności obejmujące komunikację interpersonalną i autoprezentację – umiejętności te uczniowie wykorzystywali na warsztatach z kuchni europejskich. Skorelowane również były zajęcia z języka francuskiego i angielskiego zawodowego z technikami ICT. Uczniowie mogli wybrać i uczestniczyć w dwóch dowolnie wybranych warsztatach z zakresu kuchni europejskich. Wychodząc naprzeciw zapotrzebowaniom rynku pracy i oczekiwaniom naszych uczniów, przeprowadzono zajęcia warsztatowe we współpracy z pracodawcami w celu poznania wymagań i oczekiwań pracodawców jak również wyposażenia i organizacji pracy w renomowanych restauracjach w Polsce. Wizyty u pracodawców miały formę jednodniowych wyjazdów, podczas których odbywały się 10-godzinne warsztaty w ramach danej kuchni europejskiej. Innowacyjność zajęć warsztatowych polegała na zwiększeniu atrakcyjności zaplecza techniczno-dydaktycznego szkoły.

Działalność „Gastronomika" na rzecz środowiska lokalnego (od 2007)

Autor: Grzegorz Papiewski

Osoby rekomendujące: Grażyna Adamiec i Anna Siennicka – nauczycielki konsultantki

Kształtowanie wśród młodzieży humanitarnych postaw we współpracy z Zarządem Okręgowym PCK

Cel: szerzenie kultury zdrowotnej, promowanie zdrowego stylu życia w środowisku lokalnym, zwłaszcza gotowości niesienia bezinteresownej pomocy potrzebującym, działanie na rzecz poprawy bezpieczeństwa poprzez edukację młodzieży w zakresie pierwszej pomocy oraz profilaktyki przedwypadkowej, stwarzanie dogodnych warunków do rozwijania umiejętności i samorealizacji młodzieży.

Działania: prowadzenie Szkolnego Koła PCK oraz jego strony internetowej, organizowanie na terenie szkoły akcji honorowego krwiodawstwa, promowanie tej idei na stronie internetowej i w prasie: *Świat Dawcy, Dziennik Łódzki*, promowanie zdrowego stylu życia poprzez doskonalenie wiedzy i umiejętności w tym zakresie, m.in. przygotowywanie młodzieży do etapu rejonowego *Ogólnopolskiej Olimpiady Promocji Zdrowego Stylu Życia*, wygłaszanie prelekcji na temat zdrowego odżywiania w gimnazjach, współpracę z placówkami specjalistycznymi (Sanepid, Monar, Stowarzyszenie Pomocy Psychologicznej *Nadzieja*) w zakresie profilaktyki chorób zakaźnych, uzależnień, rozwoju psychoseksualnego, wspieranie humanitarnej działalności PCK na rzecz ludzi potrzebujących (*Wigilia dla osób samotnych i bezdomnych, Czerwonokrzyska Gwiazdka i Wielkanoc z PCK, Światowy Dzień Żywności i Walki z Głodem, Gorączka złota, Akcja Znicz, Wigilia dla Honorowych Dawców Krwi*). Ponadto współorganizowanie *Okręgowych Mistrzostw Pierwszej Pomocy PCK* oraz podstawowego kursu udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej z udziałem uczniów i nauczycieli.

Efekty: od czterech lat I miejsce w Łodzi oraz II w województwie wśród szkół, których uczniowie oddali najwięcej krwi w ramach Turnieju *Młoda krew ratuje życie*, uwrażliwianie młodzieży na potrzeby innych

ludzi, wyróżnienie srebrną Odznaką Honorową PCK za wieloletnią współpracę i bezinteresowną pomoc innym.

Kształtowanie kultury motoryzacyjnej dzieci i młodzieży poprzez współpracę z Zarządem Okręgowym Polskiego Związku Motorowego w Łodzi

Cel: podnoszenie kultury motoryzacyjnej, działanie na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa ruchu drogowego, w tym bezpieczeństwa dzieci i młodzieży szkolnej.

Działania: pomoc w organizacji oraz przeprowadzeniu eliminacji łódzkich i okręgowych *Ogólnopolskiego Turnieju Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym* (przygotowanie miasteczka ruchu drogowego, toru przeszkód, testów ze znajomości przepisów o ruchu drogowym).

Efekty: pogłębianie wiedzy uczniów w zakresie bezpieczeństwa w ruchu drogowym, popularyzacja roweru jako środka transportu, rekreacji, sportu.

Pogłębienie wiedzy i umiejętności zawodowych uczniów wykraczających poza program nauczania poprzez współpracę ze Stowarzyszeniem Kucharzy i Cukierników Ziemi Łódzkiej

Cel: nawiązanie współpracy z instytucjami lokalnymi branży gastronomicznej, pogłębienie wiedzy i umiejętności zawodowych wykraczających poza program nauczania, podniesienie jakości procesu kształcenia zawodowego, przygotowanie młodzieży do wejścia na rynek pracy poprzez kształtowanie umiejętności praktycznych w renomowanych restauracjach i hotelach.

Działania: współorganizowanie pokazów oraz konkursów kulinarnych na terenie szkoły i poza nią; udział uczniów i nauczycieli w warsztatach kulinarnych organizowanych przez Stowarzyszenie; organizowanie kształcenia praktycznego w znanych restauracjach i hotelach, przygotowanie młodzieży do wejścia na rynek pracy.

Efekty: podniesienie jakości kształcenia zawodowego, rozwijanie kompetencji zawodowych uczniów, doskonalenie umiejętności nawiązywania kontaktów oraz współpracy z instytucjami lokalnymi branży gastronomicznej, przygotowanie młodzieży do wejścia na rynek pracy.

Ośrodek Adaptacyjny
Cel: wspieranie działalności opiekuńczej placówki, uwrażliwianie młodzieży na problemy osób niepełnosprawnych, promowanie twórczości artystycznej osób niepełnosprawnych, zapobieganie marginalizacji osób niepełnosprawnych w środowisku lokalnym. Działania: współorganizowanie zajęć terapeutycznych w formie warsztatów kulinarnych, imprez integracyjnych: *Radość nie zna barier..*, *Poznajmy się… od integracji do akceptacji*, spotkań dla podopiecznych, ich rodziców i opiekunów z okazji *Dnia Dziecka, Dnia Matki*, *Wigilii Bożego Narodzenia, Świąt Wielkanocy*; przygotowywanie i podarowanie placówce wyrobów cukierniczych; udział w pracach jury konkursowego. Działanie na rzecz aktywności artystycznej osób niepełnosprawnych.
Efekty: wyróżnienie *Grand Prix* podczas *XV Międzynarodowego Festiwalu Sztuk Wszelakich* za wspieranie działalności artystycznej osób niepełnosprawnych w województwie łódzkim.

Life skills for employability – trening umiejętności pracowniczych i w dorosłe życie bez długów

Autor: Iwona Kowalczyk – Zespół Szkół Gastronomicznych

W szkole realizowane są zajęcia pozalekcyjne w ramach projektów Polskiej Fundacji Dzieci i Młodzieży i NBP. Life skills to 33-godzinne warsztaty, podczas których uczniowie przygotowują i realizują projekty na rzecz społeczności lokalnej, W dorosłe życie bez długów, to 6-godzinne warsztaty z edukacji konsumenckiej i bankowej. Prowadzone działania w ciekawy sposób uzupełniają zajęcia z podstaw przedsiębiorczości.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 5 im. Króla Bolesława Chrobrego w Łodzi

Warsztaty teatralne dla uczniów uczących się języka francuskiego. Przygotowanie przedstawienia „Czerwony kapturek” w wersji francuskiej

Autor: Sylwia Duda

Osoba rekomendująca: Jolanta Kacprzak – doradca metodyczny

Warsztaty skierowane są do uczniów klas pierwszych i drugich technikum. Celem ich jest promowanie języka francuskiego i zachęcanie uczniów do jego nauki, doskonalenie zdolności teatralnych i zachęcanie młodzieży do udziału w różnorodnych zajęciach pozalekcyjnych. Uczniowie biorący udział w warsztatach wystąpili w przedstawieniu w języku francuskim pt. *Czerwony Kapturek*, zwieńczającym *Dzień Języków Obcych*, organizowanym przez ZSP nr 5. Uczniowie biorący udział w tym przedsięwzięciu rozwijają umiejętności teatralne, językowe, budują poczucie własnej wartości, współpracują w grupie, promują język francuski wśród innych uczniów. Silny nacisk kładziony jest również na kształtowanie przez ucznia umiejętności prezentacji podczas publicznych wystąpień.

Całoroczny cykl konkursów kulturowo-marketingowych w języku angielskim CommerCulture

Autorzy: Milena Jankowska-Kubiak, Renata Szczepańska, Damian Paprocki

Osoba rekomendująca: Jolanta Kacprzak – doradca metodyczny

Wychodząc na przeciw uczniowskim zainteresowaniom i potrzebom rynku, został zorganizowany całoroczny cykl konkursów kulturowo-marketingowych w języku angielskim pod nazwą CommerCulture, który łączył wiedzę o obchodach świąt krajów anglojęzycznych ze znajomością zagadnień marketingowych. W oparciu o charakterystykę świąt tam obchodzonych zostały przygotowane pytania z zakresu znajomości realiów i zadania analogiczne do arkusza egzaminu zawodowego. Kolejna edycja konkursu CommerCulture będzie dotyczyła znajomości miast krajów anglojęzycznych i promocji marketingowej obszarów miejskich. Efektami wdrożenia jest rozwój kreatywności, innowacyjności rynkowej i twórczego myślenia uczniów,

tak niezbędnych na rynku pracy i przydatnych w różnych sytuacjach życiowych. Forma comiesięcznego konkursu uczy systematyczności, stwarza możliwości wykazania się wiedzą w środowisku szkolnym, zachęca do zdrowej rywalizacji. Korzystanie z różnych źródeł informacyjnych i samodzielne ich wyszukiwanie pozytywnie wpływa na ukształtowanie indywidualnych technik uczenia się i pozyskiwania danych. Dobór zagadnień kształtuje postawę tolerancji w stosunku dla dziedzictwa kulturowego innych narodów, doskonali umiejętności współpracy w zespole międzynarodowym i wyrażania własnego zdania. Konkurs integruje zespoły przedmiotowe nauczycieli języka angielskiego i przedmiotów zawodowych, dając sposobność do wymiany poglądów, doświadczeń czy omówienia wspólnych celów programowych.

Projekt edukacyjny „Dzień Kolejarza" zorganizowany w szkole w ramach Święta Zawodu połączony z warsztatami dla uczniów gimnazjum

Autorzy: Renata Tylińska, Agnieszka Urzędowska-Wardencka, Teresa Bujak, Sylwia Duda, Anna Jurek, Ewa Witkowska

Osoba rekomendująca: Jolanta Kacprzak – doradca metodyczny

Projekt edukacyjny związany z Dniem Kolejarza jest pierwszym spośród realizowanych w roku szkolnym 2012/2013 w ramach działania kompleksowego pt. *Święto zawodu*. Młodzież szkolna została zapoznana z historią kolei w naszym regionie oraz z planami jej rozwoju w najbliższym czasie, a także z kwalifikacjami zawodowymi, jakie potrzebne są współczesnej branży kolejowej. W ramach tego święta przedstawiony został również program artystyczny. W prelekcji i uroczystości brali udział zaproszeni gimnazjaliści, którzy po oficjalnej części uroczystości wzięli udział w warsztatach przygotowanych przez uczniów szkoły. W trakcie trwania tych zajęć uczniowie gimnazjów zapoznali się ze specyfiką zawodów kolejowych, brali udział w konkursach, w których można było zdobyć nagrody ufundowane przez firmy branży kolejowej – PKP Intercity S.A., Przewozy Regionalne,

PKP CARGO S.A. Gimnazjaliści otrzymali również książeczki upamiętniające Święto Kolejarza, które jednocześnie były formą promocji szkoły. W ramach projektu zaproszeni goście, uczniowie gimnazjów pozyskali wiedzę na temat wybranych zagadnień dotyczących kolei, zapoznali się z potrzebami rynku pracy w branży kolejowej. Gimnazjaliści poznali szkołę oraz panującą w niej atmosferę, uczestniczyli w warsztatach, prowadzonych przez uczniów ZSP nr 5, podczas których doskonalili umiejętności w zakresie organizacji i autoprezentacji. Święto Kolejarzy było okolicznością sprzyjającą promocji szkoły.

Projekt edukacyjny zorganizowany w szkole jako Dzień Handlowca pt.: Targi branżowe – spożywcze w ZSP nr 5

Autorzy: Renata Tylińska, Agnieszka Urzędowska-Wardencka we współpracy z nauczycielami kształcenia zawodowego i wychowawcami klas realizujących kształcenie w zawodach: technik handlowiec i sprzedawca

Osoba rekomendująca: Jolanta Kacprzak – doradca metodyczny

Projekt edukacyjny *Targi branżowe – spożywcze* opracowany na okoliczność Dnia Handlowca – jako drugi z projektów w ramach *Święta zawodu* w roku szkolnym 2012/2013 – jest skierowany do uczniów wszystkich klas zdobywających kwalifikacje w zawodach: technik handlowiec oraz sprzedawca. Każda klasa w ramach projektu wybiera firmę działającą na lokalnym rynku w branży spożywczej i w ramach działalności wystawienniczej, przygotowuje ekspozycję produktów na stoisku firmowym. W trakcie trwania Targów projekty są oceniane przez Komisję Konkursową powołaną przez Dyrektora Szkoły. Ocenie podlega estetyka i elementy przygotowanego stoiska, sposób prezentacji i jej wartość merytoryczna, kreatywność grupy oraz ogólne wrażenie.
W ramach projektu edukacyjnego w formie targów uczniowie kształtują praktyczne umiejętności zawodowe związane z działalnością handlową, w szczególności aranżacją stoiska firmowego i ekspozycją produktów, prezentacją oferty, stosują zasady i narzędzia marketingu w działalności

handlowej, doskonalą umiejętności współpracy w grupie. Biorąc udział w warsztatach, rozwijają umiejętności autoprezentacji, budują poczucie własnej wartości, rozwijają cechy przedsiębiorcze. Gimnazjaliści obecni na Targach poznają atmosferę panująca w szkole, nawiązują kontakty ze starszymi kolegami i koleżankami, co w przyszłości może ułatwić im podjęcie decyzji dotyczącej wyboru szkoły ponadgimnazjalnej.

Projekt edukacyjny zorganizowany w szkole jako Święto Ekonomisty pt.: „Dzień Wolności Podatkowej Dniem Ekonomisty w ZSP nr 5 w Łodzi”

Autorzy: Renata Tylińska, Agnieszka Urzędowska-Wardencka, Damian Paprocki we współpracy z wychowawcami i nauczycielami szkoły

Osoba rekomendująca: Jolanta Kacprzak – doradca metodyczny

Projekt edukacyjny związany z *Dniem Wolności Podatkowej* jest częścią realizowanego w ZSP nr 5 w Łodzi od roku szkolnego 2012/2013 projektu pt. *Święto zawodu*. *Dzień Ekonomisty* młodzież świętowała 12 czerwca w związku z przypadającym w tym dniu *Dniem Wolności Podatkowej*. W ramach *Dnia Ekonomisty* ZSP nr 5 w Łodzi zorganizował wykład dla całej społeczności szkolnej poprowadzony przez pracownika Uniwersytetu Łódzkiego dr Radosława Piwowarskiego na temat systemu podatkowego i istoty podatków. Wręczono nagrody finalistom Szkolnego Konkursu Ekonomicznego, który odbył się w szkole w ramach obchodów *Dnia Ekonomisty*. Po wykładzie młodzież z klas technikum ekonomicznego wzięła udział w warsztatach przeprowadzonych przez członków Interdyscyplinarnego Koła Naukowego Doktorantów na Wydziale Zarządzania. Częścią obchodów *Dnia Ekonomisty* był również happening na terenie Manufaktury. Młodzież na rynku Manufaktury przeprowadziła badanie diagnozujące stopień znajomości znaczenia corocznego *Dnia Wolności Podatkowej* wśród przechodniów. Odbyła się akcja informacyjna – zbierano podpisy pod petycją o ustalenie *Dniem Ekonomisty* corocznego *Dnia Wolności Podatkowej*.
W ramach *Dnia Ekonomisty*, uczniowie ZSP nr 5 Łodzi pogłębili wiedzę

na temat systemu podatkowego. Młodzież przygotowała i przeprowadziła badanie rynku. Społeczność szkolna swoją obecnością na rynku Manufaktury w trakcie przeprowadzania happeningu promowała Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 5 w Łodzi im. Bolesława Chrobrego, jak również szkolnictwo zawodowe.

Dzień Języków Obcych

Autorzy: Renata Szczepańska, Sylwia Duda, Milena Jankowska-Kubiak, Iwona Dybała, Beata Śliwicka, Emilia Nurkiewicz

Osoba rekomendująca: Jolanta Kacprzak – doradca zawodowy

W czerwcu 2013 roku, po raz pierwszy, odbył się w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 5 w Łodzi *Szkolny Dzień Języków Obcych*. Zorganizowano zajęcia mające na celu kształtowanie postaw tolerancji w stosunku do dziedzictwa językowego innych narodów, zachęcanie uczniów do kształtowania umiejętności językowych i poszerzania słownictwa poprzez zabawę oraz pokazanie różnic i ciekawostek kulturowych. Zorganizowano warsztaty projektowania T-shirtów z hasłami w języku angielskim i niemieckim (koszulki wykonane z kolorowych kartonów zostały rozwieszone na korytarzu), tworzenia plakatów tematycznych, tabliczek informacyjnych do oznaczania obiektów na terenie szkoły, tabliczek z pozdrowieniami. Odtwarzano muzykę z piosenkami w różnych językach, zorganizowano loterię językową. Przedstawiciele klas (3 osoby) wzięli udział w quizie (*skąd to auto, skąd ta potrawa, dopasuj nazwę państwa w języku narodowym do jego nazwy po polsku, łamańce językowe, podaj odpowiednik przysłowia, jaka to melodia – jaki to język*). Wystawiono przedstawienie pt. *Czerwony kapturek* w języku francuskim. Podczas *Dnia Języków Obcych* uczniowie w sposób aktywny i twórczy pogłębiali znajomość słownictwa i utrwalali je w niestandardowy sposób. Doskonalili umiejętność współpracy w zespole i wyrażania własnego zdania. Przygotowanie oraz realizacja imprezy sprzyjały integracji i współpracy nauczycieli języków obcych, były okazją do wymiany poglądów i doświadczeń.

Zespół Szkół Przemysłu Spożywczego w Łodzi

Ogólnopolski Tydzień Kariery w Zespole Szkół Przemysłu Spożywczego w Łodzi

Autor: Joanna Kośka – dyrektor szkoły

Osoba rekomendująca: Danuta Urbaniak – nauczyciel konsultant

W październiku 2013 roku Zespół Szkół Przemysłu Spożywczego kolejny raz wziął udział w Ogólnopolskim Tygodniu Kariery. Celem przeprowadzanej co roku akcji jest zaprezentowanie uczniom gimnazjów możliwości osiągania określonych kwalifikacji zawodowych. Szkoła przystępuje do projektu, przygotowując dla gimnazjalistów zajęcia warsztatowe. Warsztaty mają na celu zaprezentowanie zawodu piekarza i cukiernika oraz zapoznanie uczniów gimnazjów ze specyfiką produkcji spożywczej. Organizacja spotkań warsztatowych jest znakomitym sposobem promocji zawodów, w których szkoła kształci – technika technologii żywności, cukiernika, piekarza oraz wędliniarza. Warsztatowy sposób promocji kwalifikacji zawodowych cieszy się niesłabnącym zainteresowaniem uczniów gimnazjów, którzy w zorganizowanych grupach biorą udział w zajęciach. Każda grupa gimnazjalistów uczestniczy w warsztatach manualnych prowadzonych przez uczniów i nauczycieli ZSPS. Każdy gość ma możliwość własnoręcznego ukształtowania drobnych wyrobów piekarskich oraz przygotowania dekoracji ciastka bankietowego. Tak przygotowane wyroby spożywcze zostają skonsumowane przez gimnazjalistów i w ten szczególny sposób są przez nich zapamiętane. Ponadto, podczas spotkania gimnazjaliści i ich opiekunowie poznają środowisko szkoły (budynek szkoły), pracownie przedmiotowe (szczególnie pracownie zawodowe), zwiedzają okolicznościową wystawę wyrobów cukierniczych, są zapoznawani z kompleksową ofertą edukacyjną ZSPS oraz tematyką projektów unijnych realizowanych w szkole. Otrzymują stosowne ulotki. Praktyczne uczestnictwo gimnazjalistów w warsztatach pozwala na przedstawienie specyfiki produkcji spożywczej, prezentację nowych koncepcji i technologii kształcenia dostosowanych do wymagań

i potrzeb gospodarki oraz lokalnego rynku pracy, a także zaprezentowanie jakości procesów edukacyjnych ukierunkowanych na świadome uzyskiwanie przez uczących się efektów uczenia się.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 9 w Łodzi

Projekt „Przyszłość zawodowa z energią" realizowany w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 9 w Łodzi

Osoby rekomendujące: Henryka Michalska – dyrektor Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 9 w Łodzi, Grażyna Adamiec – nauczyciel konsultant

Aby dostosować ofertę edukacyjną i kwalifikacje zawodowe do potrzeb lokalnego rynku pracy oraz połączyć kształcenie teoretyczne w szkole z praktyką zawodową na stanowisku pracy, szkoła zdecydowała się na udział w projekcie *Przyszłość zawodowa z energią***.** Od stycznia 2012 roku, we współpracy z firmą Dalkia Łódź oraz Zakładem Doskonalenia Zawodowego w Łodzi realizowane są założenia projektowe, których głównym celem jest podniesienie o 30% w okresie 01.2012 r.-12.2013 r. wybranych kompetencji kluczowych uczniów Technikum nr 9 w zawodach technik elektryk, technik energetyk, technik mechatronik i technik elektronik oraz uczniów Zasadniczej Szkoły Zawodowej w zawodach elektromechanik i elektryk.
Założenia projektowe duży nacisk kładą na kompetencje kluczowe w zakresie matematyki stosowanej, fizyki technicznej i informatyki oraz w zakresie porozumiewania się językiem francuskim. Uczniowie mogą uzupełnić deficyt wiedzy teoretycznej w czasie spotkań przygotowujących do egzaminu zawodowego. Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze stanowią innowacyjną i ponadstandardową ofertę uzupełniającą w stosunku do obowiązujących w tym zakresie szkolnych programów nauczania.
Warsztaty umiejętności psychospołecznych
Podczas *warsztatów* uczniowie poznają metody efektywnego uczenia się, tworzenia notatek, zapamiętywania, planowania i organizacji pracy.

Seminarium z wdrażania oraz instalacji technologii ograniczających emisję CO2

Podczas seminarium uczniowie poznają nowe metody z zakresu ochrony środowiska. Udział uczniów w projekcie zwiększa również szanse na przyszłe zatrudnienie poprzez zajęcia praktyczne i kursy zawodowe.

Kursy specjalistyczne

Dostosowanie kwalifikacji zawodowych do potrzeb pracodawców z branży energetycznej odbywa się poprzez udział w kursach specjalistycznych w zakresie spawania różnymi metodami, obsługi urządzeń energetycznych, suwnic, wózków jezdniowych oraz projektowania w programie AutoCAD.

Zajęcia praktyczne

W celu zdobycia praktycznych umiejętności do wykonywania zawodu uczniowie uczestniczą w zajęciach praktycznych, które stanowią rozszerzenie programu praktycznej nauki zawodu, realizowanej w trakcie roku szkolnego w łódzkich firmach energetycznych.

Wycieczki zawodowe

W ramach działań projektowych zarówno nauczyciele, jak i uczniowie biorą udział *w wycieczkach zawodowych* w celu podniesienia wiedzy na temat energii odnawialnej i nieodnawialnej oraz dostosowania kwalifikacji zawodowych nauczycieli do potrzeb kształcenia. Uczniowie wzięli udział w 6 wycieczkach dydaktycznych do przedsiębiorstw energetycznych, których celem było zapoznanie ich z nowymi technologiami pozyskiwania energii w XXI wieku, poszerzenie wiedzy na temat metod pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych: energia wiatrowa w regionie łódzkim, energia wodna w województwie śląskim, energia z biomasy (plantacja biomasy) w regionie wielkopolskim. Nauczyciele natomiast mogli praktyczne zapoznać się z procesami technologicznymi oraz urządzeniami w łódzkich elektrociepłowniach (EC4, EC3, EC2, ZSC), co pozwoli na odniesienie się do wiedzy praktycznej przy przekazywaniu wiedzy teoretycznej.

Zasoby materialne

Na potrzeby zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, kursów zawodowych i zajęć praktycznych zostały zakupione książki, podręczniki i publikacje związane z zawodami. Uczniowie otrzymują również materiały szkoleniowe, środki ochrony, zaświadczenia ukończenia kursów

i certyfikaty potwierdzające udział w projekcie. Z funduszy projektu zakupione zostało również stanowisko – zarządzanie energią – jako doposażenie ZSP nr 9. Wyposażenie to jest niezbędne do opanowania przez uczniów praktycznych podstaw racjonalnego wykorzystania energii elektrycznej ze względów ekonomicznych i ochrony środowiska podczas zajęć z praktycznej nauki zawodu.

Szkolne Koła SEP przy Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 9 w Łodzi

Autor, opiekun SK SEP: Witold Jaroszewski

Osoby rekomendujące: Henryka Michalska – dyrektor Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 9 w Łodzi, Grażyna Adamiec – nauczyciel konsultant

Działalność SK SEP przy ZSP nr 9 w Łodzi ukierunkowana jest na rozwijanie zainteresowań zawodowych uczniów poprzez:

- przygotowanie ich do uzyskania świadectwa potwierdzającego ich kwalifikacje w zakresie eksploatacji urządzeń, instalacji i sieci, przy eksploatacji których wymagane jest posiadanie kwalifikacji (przygotowanie uczniów do uzyskania dodatkowych kwalifikacji odbywa się podczas kursu prowadzonego przez ŁOSEP organizowanego dla uczniów z województwa łódzkiego – rokrocznie uprawnienia te otrzymuje 30 uczniów ZSP nr 9);
- przygotowanie ich do olimpiad przedmiotowych i konkursów:
    - konkursu organizowanego przez Studenckie Koło SEP przy Politechnice Łódzkiej w ramach Wojewódzkich Dni Młodego Elektryka,
    - konkursu organizowanego przez ŁCDNiKP *Szkolna Liga Elektryki* (szkoła zajęła 2 miejsce w 2012/2013, nauczyciel prowadzący W. Jaroszewski),
    - Ogólnopolskiego Konkursu organizowanego przez SEP i firmę OSRAM *Źródła światła* (członkowie Koła zajęli 1 miejsce),
    - *Olimpiady Wiedzy Elektrycznej i Elektronicznej „Euroelektra”* organizowanej przez SEP (W. Jaroszewski jest jurorem

w Regionalnej Komisji Konkursowej. W roku 2012 do etapu wojewódzkiego zakwalifikowało się 4 uczniów ZSP nr 9, w roku 2013 – 2 uczniów, nauczyciel prowadzący W. Jaroszewski),
    - Olimpiady Wiedzy Technicznej,
- coroczną organizację DNI ELEKTRYKI;
- przygotowanie i przeprowadzenie *Łódzkiego Rajdu Elektryków* dla uczniów łódzkich szkół zawodowych (około 200 osób; odbyły się już trzy Rajdy);
- współpracę SK SEP z Kołem Seniorów OŁ SEP (budowanie więzi międzypokoleniowej, wolontariat, rozbudzanie zamiłowania do tradycji: wspólne wycieczki techniczne – Kopalnia Soli, Muzeum nad Bzurą);
- współpracę z innymi Kołami SEP, w tym Kołem Pedagogicznym SEP.

Szkolne Koło SEP zajmuje corocznie wysokie miejsca w Konkursie na najaktywniejsze Koło SEP w kraju (grupa kół szkolnych i studenckich): rok 2011 i 2010 – drugie miejsce, rok 2009 – pierwsze miejsce.

Projekt edukacyjny „Dziedzictwo patriotyczne Armii Krajowej”

Autor i koordynator projektu: Tomasz Szamburski

Osoby rekomendujące: Henryka Michalska – dyrektor Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 9 w Łodzi, Grażyna Adamiec – nauczyciel konsultant

Projekt edukacyjny *Dziedzictwo patriotyczne Armii Krajowej* – jest wspólnym przedsięwzięciem Okręgu Łódź ŚZŻ AK i ZSP nr 9 w Łodzi. Podjęły się one jego realizacji powodowane szacunkiem i umiłowaniem Ojczyzny, troską o dobro wspólne, którym jest Polska, koniecznością ciągłego przekazywania młodzieży patriotycznych wartości, o które walczyło pokolenie Żołnierzy Armii Krajowej. Projekt, wynikający z wielu działań edukacyjnych podejmowanych przez Okręg Łódź ŚZŻ AK, powstał w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 9 w Łodzi im. Komisji Edukacji Narodowej, w szkole mającej olbrzymie tradycje współpracy z żołnierzami AK i bogatą działalność patriotyczną.

Główne cele edukacyjne projektu to: kształtowanie w sposób nowoczesny postaw patriotycznych, poznanie historii Armii Krajowej w miejscach, w których dokonywały się walki partyzanckie w czasie II wojny światowej, rozbudzanie i rozwijanie indywidualnych zainteresowań ucznia.

Projekt popierają łódzkie szkoły: II Liceum Ogólnokształcące, XV Liceum Ogólnokształcące, XVIII Liceum Ogólnokształcące, XXXIII Liceum Ogólnokształcące oraz Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 10. W roku szkolnym 2013/2014 do projektu przystąpiły kolejne cztery łódzkie szkoły ponadgimnazjalne: XII Liceum Ogólnokształcące, Zespół Szkół Techniczno-Informatycznych, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 19 i Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 22.

W październiku 2012 roku Wojewoda Łódzki Pani Jolanta Chełmińska objęła projekt honorowym patronatem. Podjęte działania edukacyjne otrzymały wsparcie Łódzkiego Kuratora Oświaty i Oddziału IPN w Łodzi, władz państwowych i samorządowych, łódzkich władz oświatowych i wielu podmiotów społecznych.

Przykłady działań zrealizowanych w roku szkolnym 2012/2013 w ramach projektu *Dziedzictwo Patriotyczne Armii Krajowej*:

1. 10 maja 2013 roku w ZSP nr 9 uroczysta ***inauguracja projektu,*** podczas której przedstawiono jego główne założenia. W inauguracji wziął udział generał brygady Aleksander Arkuszyński pseudonim *Maj* (Prezes Honorowy Środowiska 25 pp AK).
2. Maj 2013 w ZSP nr 9 w Łodzi ***przygotowanie i otwarcie wystawy*** *Ordery i odznaczenia Żołnierzy Armii Krajowej. Losy życiowe odznaczonych*. Od połowy września br. wystawa została przeniesiona do XXXIII Liceum Ogólnokształcącego w Łodzi, od listopada będzie prezentowana w XVIII Liceum Ogólnokształcącym. W tym czasie ekspozycję zwiedzili uczniowie łódzkich szkół.
3. Od 15 do 17 maja 2013 r. Żołnierze Armii Krajowej, nauczyciele i młodzież z łódzkich szkół ponadgimnazjalnych wzięli udział w ***wycieczce patriotycznej*** w miejsca walk partyzanckich z okresu II wojny światowej w Górach Świętokrzyskich. Podczas zajęć poinformowano młodzież o zasadach tworzenia prac projektowych, sformułowane zostały tematy dla poszczególnych zespołów uczniowskich.

4. ***Przeprowadzenie konkursu*** dotyczącego dziejów Armii Krajowej podczas II wojny światowej, a także losów Żołnierzy AK w Polsce Ludowej. Uczniowie w zespołach dwu i trzy osobowych na podstawie wiedzy zdobytej podczas wyjazdu w miejsca walk Zgrupowań Partyzanckich AK Ponury-Nurt na Kielecczyźnie wykonali prace konkursowe. W konkursie wzięło udział 17 zespołów uczniowskich. 27 września 2013 r. w XXXIII Liceum Ogólnokształcącym w Łodzi zwycięzcom konkursu wręczono nagrody.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 10 w Łodzi

Projekt w ramach EFS „Kompleksowy program podniesienia jakości kształcenia zawodowego w ZSP nr 10 w Łodzi”

Osoba rekomendująca**:** Ryszard Zankowski – nauczyciel konsultant

Przedsięwzięcie skierowane do uczniów ZSP 10 w Łodzi, mające na celu podniesienie jakości i efektywności procesu kształcenia, w tym zmniejszenie dysproporcji w osiągnięciach edukacyjnych uczniów. Dobre wyniki egzaminów zewnętrznych i wysoka pozycja szkoły w niezależnych rankingach (I miejsce w Łodzi w Ogólnopolskim Rankingu Techników 2011). Wzbogacenie wyposażenia szkoły w nowoczesne pomoce dydaktyczne.

Szkolna platforma e-learningowa

Osoba rekomendująca**:** Ryszard Zankowski – nauczyciel konsultant

Przedsięwzięcie, skierowane do uczniów Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych 10 w Łodzi, wiąże się ze wspomaganiem i uzupełnieniem tradycyjnych form kształcenia. Obejmuje m.in. udostępnianie uczniom materiałów dydaktycznych rozproszonych w różnych źródłach informacji. Efektami jej stosowania jest wdrożenie uczniów do korzystania z nowoczesnych metod i narzędzi ICT przydatnych w kształceniu zawodowym i ustawicznym po ukończeniu szkoły średniej.

Zajęcia pozalekcyjne – prace modelowo-konstrukcyjne

Autor: Ryszard Zankowski

Osoba rekomendująca**:** Ryszard Zankowski – nauczyciel konsultant

Przedsięwzięcie skierowane do uczniów technikum elektronicznego i mechatronicznego w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 10 w Łodzi, mające na celu rozwijanie umiejętności praktycznych uczniów, podniesienie ich kultury technicznej oraz zmniejszanie dysproporcji w osiągnięciach uczniów. Efektem wdrożenia jest zwiększenie liczby prac modelowo-konstrukcyjnych oraz wyrównywanie osiągnięć edukacyjnych uczniów, a także bardzo dobre wyniki w konkursach zawodowych oraz wzrost liczby uczniów uczestniczących w tych konkursach.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 13 im. Sybiraków w Łodzi

Projekt „PWP Droga do przyszłości”

Autor: Julitta Rosa – dyrektor szkoły

Osoba rekomendująca: Anna Siennicka – nauczyciel konsultant

Od grudnia 2012 roku do lipca 2015 roku szkoła uczestniczy w Projekcie *PWP Droga do przyszłości* w ramach Priorytetu IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach, Działanie 9.2 Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Celem Projektu jest zwiększenie o 30% jakości oferty edukacyjnej ZSP nr 13 w Łodzi, ukierunkowanej na dostosowanie do regionalnego rynku pracy, przygotowanie do egzaminów i konkursów zewnętrznych oraz wyrównanie szans edukacyjnych 220 uczniów szkoły poprzez organizację zajęć pozalekcyjnych i współpracę z Partnerem Niemieckim. W ramach

Projektu zrealizowano już: pierwszą turę praktyk u Partnera Niemieckiego dla 5 grup uczniów z klas trzecich geodezyjnych, klasy drugiej i trzeciej drogowej; uczniowie klas geodezyjnych realizowali ćwiczenia z wykorzystaniem nowoczesnego i wysokiej klasy sprzętu pomiarowego firmy Hi-Target, robotycznych tachimetrów i GPS-ów, a uczniowie klas drogowych w ramach w/w praktyk zdobyli uprawnienia operatora minikoparki; zgromadzono dużą część wyposażenia potrzebnego do realizacji zajęć przygotowujących uczniów do egzaminu maturalnego oraz rozpoczęto prace nad modernizacją laboratorium drogowego. Od września 2013 roku rozpoczęto rekrutację młodzieży do realizacji zajęć przygotowujących do matury z języka angielskiego, języka polskiego, matematyki, fizyki i geografii, poszerzających wiedzę zawodową z geodezji, drogownictwa i informatyki oraz na zajęcia sportowo-psychologiczne, przygotowujące do aktywności w dorosłym życiu.
Przewidywane efekty wdrożenia to: zwiększenie mobilności absolwentów szkoły na europejskim rynku pracy poprzez zdobycie nowych kwalifikacji w czasie praktyk zawodowych realizowanych według nowoczesnych standardów, wydanie certyfikatów potwierdzających uzyskane umiejętności, doposażenie bazy dydaktycznej szkoły.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 15 w Łodzi

Zwiększanie efektywności kształcenia poprzez realizację projektów w ramach programu Leonardo da Vinci

Osoba rekomendująca: Anna Siennicka – nauczyciel konsultant

Od 2005 roku zrealizowano 6 projektów w Centrum Kształcenia Budowlanego w Jenie i Weimarze oraz w Centrum Budowlanym Wschodniej Turyngii w Gerze. We wszystkich projektach uczestniczyło 16 grup uczniowskich – w sumie 305 uczniów. Uczniowie zdobywają umiejętności w modułach, których kształcenie w Polsce jest trudne do zrealizowania. Wszystkie umiejętności są potwierdzone certyfikatem niemieckim, takim samym jak otrzymują niemieccy uczniowie. Każdy

uczestnik stażu otrzymuje dokument Europass Mobility, który jest uznawany w całej Europie. Dokument ten potwierdza zdobyte umiejętności zawodowe i językowe i jest doskonałą przepustką do dalszej kariery zawodowej ucznia.

1. Nr projektu 174346 z 2005roku. Realizacja w 2005 i 2006 w Centrum Kształcenia Budowlanego w Jenie w Turyngii *Współpraca dla polepszenia umiejętności i kompetencji młodzieży w szkoleniu zawodowym*. Celem było zdobycie umiejętności zawodowych w zakresie wykonywania ścian i sufitów podwieszanych z płyt gipsowo-kartonowych, połączeń ciesielskich w konstrukcjach drewnianych oraz szalunków drewnianych i systemowych.
2. Nr projektu 174440 z 2006 roku. Realizacja w 2007 roku w Centrum Kształcenia Budowlanego w Jenie w Turyngii *Współpraca w szkoleniu zawodowym dla zapewnienia możliwości zatrudnienia młodzieży w całej Europie*. Celem było zdobycie umiejętności zawodowych w zakresie: suchej zabudowy wnętrz, konstrukcji ciesielskich oraz szalunków drewnianych i systemowych.
3. Nr projektu 174166 z 2006 roku. Realizacja w 2007 roku w Centrum Budowlanym Wschodniej Turyngii w Gerze Doskonalenie umiejętności zawodowych poprzez zwiększenie jakości kształcenia praktycznego. Celem było kształtowanie umiejętności zawodowych w zakresie wykonywania instalacji sanitarnych, przyłącza domowego oraz prowadzenia systemów rur ciśnieniowych za pomocą urządzeń technicznych.
4. Nr projektu 140290 z 2007 roku. Realizacja w 2008 roku w Centrum Kształcenia Budowlanego w Jenie i Weimarze Rozszerzenie umiejętności i kompetencji uczniów w budownictwie tradycyjnym i konserwacji budynków. Celem było kształtowanie umiejętności zawodowych w zakresie wykonywania napraw konstrukcji betonowych i sztukaterii, wykonywania podłóg na różnych podłożach, wykonywania okładzin ceramicznych.
5. Nr projektu 140206 z 2008 roku. Realizacja w 2009 roku w Centrum Kształcenia Budowlanego w Jenie i Weimarze *Przekazywanie innowacyjnych wiadomości i umiejętności w budownictwie wysokim i pracach zewnętrznych*. Celem było kształtowanie umiejętności zawodowych w zakresie suchej zabudowy wnętrz płytami gipsowo-

kartonowymi, wykonywania połączeń drewnianych, montaż szalunków drewnianych i systemowych.

6. Nr *projektu* 10210 z 2010 roku. Realizacja w 2011 roku w Centrum Kształcenia Budowlanego w Jenie i Weimarze *Poznanie różnorodnych form zajęć z wykonywaniem zadań wykraczających poza miejsce nauki w celu kształtowania umiejętności praktycznych.* Celem było kształtowanie umiejętności zawodowych w zakresie budownictwa drewnianego, tradycyjnego i nowoczesnego, suchej zabudowy wnętrz, szalunków ciesielskich i systemowych.

Współpraca z pracodawcami

Osoba rekomendująca: Anna Siennicka – nauczyciel konsultant

Inicjowanie współpracy z pracodawcami w celu wzbogacania procesu kształcenia zawodowego w zakresie nowoczesnych technologii branży budowlanej, pozyskiwania partnerów wspierających proces kształcenia uczniów oraz partnerów zapewniających wsparcie merytoryczne nauczycieli przedmiotów zawodowych.

1. Współpraca z Firmą **„MILMA”** – Zygmunt Matusiak i Andrzej Mielczarek Spółka Jawna 95-100 Zgierz, ul. Boruty 14 w zakresie odbywania na budowach zajęć praktycznych w zawodach: murarz, technolog robót wykończeniowych w budownictwie i technik budownictwa.
2. Współpraca z **Firmą Budowlano-Instalacyjną „BUD-IN”** – Wiesław Garnys 93-430 Łódź, ul. Okrężna 22 w zakresie odbywania zajęć praktycznych na budowie w zawodzie: monter instalacji i urządzeń sanitarnych.
3. Współpraca z Firmą **„POLWER”** – Ewa Wisła 97-200 Tomaszów Mazowiecki – zajęcia praktyczne w zawodach: murarz i technik budownictwa.
4. Współpraca z Firmą „**KNAUF” Sp. z o. o.** – w ramach wzorcowej pracowni suchej zabudowy wnętrz.
5. Współpraca z Firmą **„MAPEI Polska” Sp. z o. o.** – objęcie umową patronacką uczniów w zawodzie posadzkarz.

Zespół Szkół Techniczno-Informatycznych im. Jana Nowaka-Jeziorańskiego w Łodzi

Model kształcenia dla przemysłu na przykładzie współpracy Zespołu Szkół Techniczno – Informatycznych i Firmy P&G Gillette

Autor: Anna Sierba

Osoby rekomendujące: Józef Kolat – dyrektor Zespołu Szkół techniczno-Informatycznych, Grażyna Adamiec i Anna Siennicka – nauczycielki konsultantki

Celem inicjatywy jest podniesienie jakości kształcenia zawodowego, przygotowanie uczniów do podjęcia działań zawodowych i do świadomego kierowania swoją karierą. Przedsięwzięcie to koresponduje ze strategią szkoły w jak najlepszym przygotowaniu uczniów do podjęcia pracy na lokalnym i europejskim rynku poprzez współpracę ze światowym koncernem P&G Gillette. W 2008 roku podpisano umowę partnerską, która nakreśliła elementy i warunki współpracy. Wypracowany model współpracy oparty jest na planowaniu działań strategicznych (wieloletnich) i bieżących. Szkoła wraz z firmą czynnie realizuje partnerstwo lokalne poprzez promocję szkolnictwa zawodowego. Od kilkunastu lat Firma wspólnie ze szkołą dostosowuje programy kształcenia technicznego do rynku pracy poprzez organizowanie zajęć specjalizacyjnych i praktyk na terenie zakładu. Dzięki zaangażowaniu szkoły i inżynierów (mentorów) zajęcia są dostosowywane do potrzeb rynku pracy i potrzeb uczniów. Uczniowie podczas praktyk mają okazję zapoznać się z funkcjonowaniem działów produkcyjnych i specyfiką pracy w korporacji. Mają możliwość w praktyce nauczyć się zasad obsługi, konserwacji i przeglądów pracy, a także dokładnie poznać elementy ich budowy. Oprócz ukształtowania umiejętności technicznych jest to okazja dla uczniów, aby poznać specyfikę pracy zawodowej wraz z jej uwarunkowaniami i wymaganiami w zakresie kompetencji miękkich (np. punktualność, dobra organizacja pracy, samodzielność). Współpraca z ZST-I wpisana jest w politykę firmy. W ramach współpracy Gillette stara się doposażyć

szkołę oraz udostępniać swoje zasoby w celach dydaktycznych na terenie firmy oraz w szkole. W 2011 roku w szkole odbyło się uroczyste otwarcie pracowni informatycznej ufundowanej przez P&G Gillette (20 komputerów oraz remont sali). Stałym elementem naszej współpracy jest *Warsztat Pracodawcy*, który ma na celu pomóc uczniom w odpowiedniej autoprezentacji na rynku pracy. Szkoła współpracuje z P&G Gillette przy organizacji stanowiska na corocznych Targach Edukacyjnych. Zakład finansuje banery i bilbordy promujące szkołę oraz świetlne reklamy na budynku Zespołu. Pomaga szkole w budowie dobrego wizerunku szkoły zawodowej, a także w profesjonalnym przygotowaniu młodzieży do podjęcia pracy na lokalnym rynku. Chcielibyśmy dalej wspólnie propagować wśród gimnazjalistów zawody techniczne, takie jak technik mechanik. W tym roku szkoła uzyskała wsparcie przy tworzeniu strony internetowej, która zawiera informacje na temat naszej długoletniej współpracy. W najbliższej perspektywie firma Gillette planuje wesprzeć szkołę w remoncie i wyposażeniu pracowni mechatronicznej oraz szkoleniu uczniów w zakresie pierwszej pomocy. Wspieranie szkolnictwa zawodowego jest ważną misją Gillette. Wspólnie chcemy spowodować wzrost zainteresowania młodzieży kształceniem zawodowym, a także wzbogacić program nauczania o zajęcia praktyczne tak, aby absolwenci szkoły mogli stać się w przyszłości wartościowymi, wykwalifikowanymi pracownikami. Współpraca szkoły i Gillette jest bardzo satysfakcjonująca dla obu stron i odpowiada na potrzeby firmy, w szczególności te związane z rekrutacją przyszłych pracowników.

Efekty wdrożenia inicjatywy to: podniesienie jakości kształcenia zawodowego uczniów szkoły – wzrost wyników egzaminów zawodowych (w 2013 roku III miejsce w Łodzi); lepsze przygotowanie absolwentów do poruszania się na lokalnym i europejskim rynku pracy; świadome budowanie swojej ścieżki kariery przez jej absolwentów; wzrost zatrudnienia absolwentów Szkoły w Gillette; dla Firmy – skrócenie okresu wdrożeniowego nowego pracownika; budowanie wizerunku Firmy Gillette jako przedsiębiorstwa wspierającego oświatę zawodową; promocja szkolnictwa zawodowego, a w szczególności zawodów mechanik i mechatronik.

Edukacja regionalna

Autor: Adrian Jaszczyk

Osoba rekomendująca: Józef Kolat – dyrektor, Grażyna Adamiec – nauczyciel konsultant

W Zespole Szkół Techniczno-Informatycznych, od siedmiu lat prowadzona jest edukacja regionalna dla młodzieży. Inicjatywa ta składa się z różnych elementów, organizowanych corocznie, takich jak: konkurs wiedzy o Łodzi p.t. *Czy znasz swoje miasto?*, międzyszkolny konkurs fotograficzny p.t. *Łódź przemysłowa na fotografii*, sprzątanie i porządkowanie grobów na Cmentarzu Starym w ramach kwesty, lekcje wychowawcze (np. Ojcowie założyciele miasta, Historia łódzkiego futbolu), wycieczki po Łodzi (np. Śladami łódzkich Rosjan/ Żydów/ Niemców, Zielone płuca Łódzi, Łódź filmowa, Łódzka secesja, Łódzkie nekropolie).
Uczniowie objęci formami edukacji regionalnej, poprzez podnoszenie swojej wiedzy o różnych aspektach życia naszego miasta, stają się bardziej świadomi jego atutów i zalet, co czyni ich *ambasadorami* Łodzi, którzy mogą swoją wiedzą przyciągnąć i zainteresować innych.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 19 w Łodzi

„Z Teatrem na Ty”

Autorzy: Dominika Walicka

Osoby rekomendujące: Grażyna Adamiec – nauczyciel konsultant

Celem inicjatywy jest aktywizacja uczniów na zajęciach dodatkowych nazwanych kołem teatralnym. Inicjatywa *Z Teatrem na Ty* obejmuje szereg działań związanych z tematyką teatralną na różnych polach działalności szkolnej jak i na terenie miasta czy województwa. Pierwszym pomysłem, od którego wszystko się zaczęło, był autorski program z wiedzy o kulturze, który powstał w 2010 roku pod nazwą

Ze sztuką na Ty. Powstał Teatr Pigwa. Powstało pięć autorskich spektakli, takich jak: *Byłem dziełem sztuki, Zegarmistrz, Czy miłość Ci wszystko wybaczy?, Opowieść wigilijna z Marią i Józefem w tle* oraz *Ogon jaszczurki*. Były one prezentowane na *Ogólnopolskich Konfrontacjach Teatralnych i Wojewódzkim Przeglądzie Chrześcijańskich Form Teatralnych*, gdzie zdobywały nagrody. Spektakle poruszają ważne dla współczesnego człowieka tematy, między innymi związane z brakiem akceptacji, zagubieniem w wirtualnym świecie, konfliktami pokoleniowymi, grą pozorów w prezentowaniu samego siebie, poszukiwaniem miłości i zrozumienia. Kilka razy w roku na spotkaniach z seniorami obie strony prezentują swoją twórczość i dyskutują na temat sztuki, spojrzenia na nią i jej funkcji w dzisiejszym świecie. Spotkania odbywają się na terenie Biblioteki Dzielnicowej Łódź-Śródmieście. Ponadto, organizowane są nocne warsztaty teatralne dla zainteresowanych uczniów, w czasie, których doskonalimy swoje umiejętności z dziedziny choreografii, ruchu scenicznego, dykcji, emisji głosu oraz współczesnych technik audiowizualnych wykorzystywanych między innymi w teatrze. Zorganizowano także konkurs prezentacji fragmentów twórczości Jana Pawła II dla łódzkich gimnazjalistów. Cieszył się on zainteresowaniem młodych ludzi. W jury zasiadła m.in. Agata Ostrowska – aktorka Teatru Muzycznego w Łodzi. W ostatnim czasie powstaje także na terenie szkoły magazyn strojów teatralnych, w którym udało się zgromadzić około 500 eksponatów. Młodzi ludzie uczą się konserwacji, katalogowania oraz procedur wypożyczania tych unikatowych rzeczy. Większość strojów udało nam się pozyskać dzięki współpracy z Teatrem Muzycznym w Łodzi.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 20 w Łodzi

Koordynatorzy szkolni

Zwiększenie odpowiedzialności nauczycieli za szkołę poprzez przydział funkcji szkolnego koordynatora działania/zadania. Koordynatorzy, będąc członkami Zespołu Kierowniczego, są ważnym ogniwem w łączności między dyrekcją a nauczycielami Ich działanie przyczynia się do usprawnienia przepływu informacji.

Dodatkowe zajęcia, koła zainteresowań, próbne egzaminy zawodowe, SKS

Uczenie uczenia się. Każdy egzamin jest analizowany pod kątem wiedzy i umiejętności uczniów, uzyskanych efektów kształcenia zawodowego i uczenia się, dzięki czemu uczenie jest bardziej skuteczne. Organizujemy wymianę doświadczeń w tym zakresie z innymi szkołami zawodowymi z całej Polski. Wspólnie organizujemy konferencje, spotkania. Udział w targach edukacyjnych i branżowych przyczynia się do promocji szkoły i szkolnictwa zawodowego.

Osoby rekomendujące: Zdzisław Jurewicz – dyrektor, Grażyna Adamiec – nauczyciel konsultant i Małgorzata Sienna – nauczyciel konsultant w ŁCDNiKP, kierownik Ośrodka Doradztwa Zawodowego

Współpraca z pracodawcami na przykładzie Firmy Chint Poland

Kierowana jest do wszystkich chętnych, popierających rozwój szkolnictwa zawodowego. Celem Akademii jest w szczególności propagowanie szeroko rozumianej wiedzy technicznej wśród młodzieży i dorosłych poprzez:

- realizowanie projektów edukacyjnych z różnych dziedzin techniki na poziomie szkoły zasadniczej i technikum;
- ceryfikowanie umiejętności związanych z pełnym wykorzystaniem walorów produktów firmy Chint.;
- organizowanie konferencji naukowych na bazie nowych produktów Chint, badań oraz własnych projektów edukacyjnych. Organizacja konkursów;
- tworzenie dokumentacji umieszczanej na stronach internetowych oraz w czasopismach i literaturze fachowej;
- poszukiwanie nowoczesnych rozwiązań technicznych w oparciu o produkty Firmy Chint;
- kształtowanie potrzeby wykorzystywania nowych technologii i ozwiązań technicznych wśród uczniów i pracowników w zawodach technicznych;

- wspieranie zdolnej młodzieży (członków Akademii) przez przyznawanie stypendiów lub innych nagród (rzeczowych, szkoleń, wycieczek, staży);
- zawiązywanie porozumień z podobnymi organizacjami z terenu całego świata oraz wymiana doświadczeń;
- wspomaganie swoimi doświadczeniami osób i organizacji tego potrzebujących.;
- pomoc i konsultację techniczna dla członków Akademii lub osób z zewnątrz zgłaszających takie potrzeby.

Działanie polega na grupowaniu osób, firm chcących sobie wzajemnie pomagać, organizacji spotkań, konferencji i innych imprez wspomagających szeroko rozumianą technikę. Korzyści płynące z przynależności do Akademii to dostęp do wiedzy, budowanie sieci kontaktów i powiązań.

Zespół Szkół Rzemiosła w Łodzi

Projekt edukacyjny „Program wdrażający upowszechnianie idei krwiodawstwa w ramach Szkolnego Koła Polskiego Czerwonego Krzyża”

Autorzy: Elżbieta Wróblewska – dyrektor szkoły, Krystyna Miarka

Osoba rekomendująca: Małgorzata Redlicka – doradca zawodowy

Idea Honorowego Krwiodawstwa pojawiła się w naszej szkole w roku szkolnym 2003/2004, kiedy to, po raz pierwszy zorganizowano akcję honorowego oddawania krwi pod hasłem *Listopad miesiącem honorowego krwiodawstwa*. Od tego czasu na terenie szkoły regularnie przeprowadzano Otwarte Akcje Honorowego Krwiodawstwa.
Zgłoszono szkołę do turnieju *Młoda krew ratuje życie*. Zacieśniła się współpraca z Oddziałem PCK w Łodzi oraz Regionalnym Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Łodzi. Obecnie akcje pobraniowe odbywają się w regularnie, 2 lub 4 razy w roku szkolnym. Opracowano i wdrożono w 2010 roku do realizacji program propagujący ideę krwiodawstwa przez cały rok. Założono w programie wzrost aktywności

młodzieży na terenie szkoły i regionu w oddawaniu krwi, zwiększenie liczby osób posiadających wiadomości z zakresu krwiodawstwa, wzrost liczby honorowych dawców krwi. Uczniowie i honorowi krwiodawcy uczestniczą w spotkaniach edukacyjnych dotyczących zdrowego trybu życia, idei honorowego krwiodawstwa, metod oddawania krwi. Młodzi krwiodawcy każdego roku biorą udział w turnieju *Młoda krew ratuje życie*. Często oddają krew na rzecz chorej konkretnej osoby. Te sytuacje najbardziej uświadamiają im, jak ważne jest, aby bezinteresownie pomagać ludziom.

Szkoła otrzymała Medal Pamiątkowy Ruchu Honorowego Krwiodawstwa PCK *Twoja Krew Ratuje Życie* za szczególne zaangażowanie w realizację Programu aktywizującego lokalne środowiska społeczne do działań związanych z honorowym krwiodawstwem oraz Medal 50-lecia Honorowego Krwiodawstwa PCK za szczególne zasługi w efektywnym działaniu wspierającym Ruch Honorowego Krwiodawstwa PCK.

Rozwijanie kompetencji zawodowych i społecznych – inicjatywa, współpraca, aktywność

Autorzy: Marta Szczęśniak-Wojtania, Małgorzata Świderska

Osoba rekomendująca: Małgorzata Redlicka – doradca zawodowy

W roku szkolnym 2013/2014 w Zespole Szkół Rzemiosła w Łodzi realizowany jest wielopłaszczyznowy projekt, którego główną ideą jest kształtowanie umiejętności i kompetencji zawodowych potrzebnych na rynku pracy. Strategia działania oparta na aktywnej postawie w realizacji różnorodnych przedsięwzięć ma na celu osiąganie doświadczenia zawodowego, poszerzanie wiedzy, kształtowanie umiejętności zawodowych oraz kompetencji personalnych i społecznych.

Projekt obejmuje następujące przedsięwzięcia:

Współpraca ze Związkiem Ogrodniczym w Łodzi i Stowarzyszeniem Inżynierów i Techników Ogrodnictwa.

W ramach współpracy uczniowie biorą czynny udział w przygotowaniu *Wystawy kwiatów i roślin ozdobnych* w Miejskiej Galerii Sztuki w Łodzi. Temat przewodni wystawy: *Ogrodnicy i floryści Julianowi Tuwimowi*. Projekt zagospodarowania zadysponowanej przestrzeni, realizacja kompozycji zgodnie z projektem i recytacja wierszy J. Tuwima to wirtuozeria w operowaniu słowem i obrazem oraz wkład młodzieży w obchody roku poety – *Rok 2013 Rokiem Juliana Tuwima*.

Udział młodzieży w ogólnopolskich olimpiadach zawodowych – Olimpiada Wiedzy i Umiejętności Rolniczych (blok architektura krajobrazu i ogrodnictwo), Olimpiada BHP w Rolnictwie.
Ideą uczestnictwa w olimpiadach jest pogłębianie wiedzy, rozwijanie zainteresowań, realizacja własnego potencjału intelektualnego i współzawodnictwo.

Popularyzowanie wiedzy z zakresu ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju.
W ramach zajęć pozalekcyjnych *Żyjmy w zgodzie z przyrodą* oraz *Ochrona środowiska i kształtowanie krajobrazu kulturowego* doskonalone są umiejętności i kompetencje w zakresie działań w krajobrazie.

Organizowanie wystaw tematycznych: *Jesień w obrazach,* dekoracje świąteczne i okolicznościowe.
Ideą przewodnią realizacji zadań projektowych jest rozwijanie aktywności młodzieży, ich kreatywności oraz kształtowanie umiejętności pracy w zespole. Wystawy wewnętrzne prezentowane są uczniom szkoły i uczniom gimnazjów w ramach promocji szkoły.

Organizowanie tematycznych wycieczek zawodowych
Ideą wycieczek zawodowych jest kształtowanie umiejętności obserwacji i spostrzegawczości, będących inspiracją w obszarze działań projektowych oraz uwrażliwienie młodego człowieka na piękno otaczającej nas przyrody.

Przewidywane efekty wdrożenia to: ukształtowanie umiejętności zawodowych niezbędnych do projektowania i kształtowania przestrzeni prywatnej i publicznej oraz umiejętności kluczowych, osiąganie wysokich wyników w konkursach i olimpiadach, rozpoznanie środowiska pracy, promowanie oferty edukacyjnej Zespołu Szkół Rzemiosła, poszukiwanie inspiracji w obszarze działań projektowych.

Działania w ramach wewnątrzszkolnego systemu orientacji i poradnictwa zawodowego

Wycieczki zawodoznawcze dla gimnazjalistów
Uczniowie zapoznają się z ofertą edukacyjną szkoły, systemem kształcenia i efektami kształcenia, uczestniczą w warsztatach fryzjerskich, pokazach fryzur, przygotowywanych przez uczniów i nauczycieli we współpracy z pracodawcami, w warsztatach z architektury krajobrazu oraz zwiedzają wystawy tematyczne przygotowane przez uczniów kształcących się w zawodzie technik ogrodnik – *Piękna nasza polska jesień*, *Owoce jesieni*, *Stroiki świąteczne*.

Ogólnopolski Tydzień Kariery
Przedsięwzięcie skierowane jest do wszystkich uczniów, ma na celu przygotowanie ich do trafnego wyboru dalszej drogi kształcenia, do roli pracownika oraz radzenia sobie w trudnych sytuacjach, opracowania indywidualnego planu kariery edukacyjnej i zawodowej. Uczniowie gimnazjów biorą udział w organizowanych zawodoznawczych warsztatach z zakresu fryzjerstwa i ogrodnictwa;

Warsztaty dla uczniów na temat: *Aktywne poszukiwanie pracy*, *Jak założyć działalność gospodarczą*, *Co dalej po maturze?*, *Rynek pracy w zawodach, w których kształci szkoła*, *Kotwice Kariery* prowadzonych przez doradców zawodowych ŁCDNiKP, przez Wojewódzki Urząd Pracy – Centrum Informacji i Planowania Kariery.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 22 w Łodzi

Projekt „Szkoła Przedsiębiorczości i kompetencji kluczowych ll”

W projekcie biorą udział 3 szkoły ponadgimnazjalne. Głównym celem projektu jest uatrakcyjnienie procesu kształcenia i wyrównywanie dysproporcji edukacyjnych uczniów. Projekt został przygotowany przez firmę DGA S.A. w odpowiedzi na potrzeby 3 techników z Łodzi: Technikum nr 22, Technikum nr 19 oraz Technikum nr 5. W ramach projektu będzie można skorzystać z szerokiej oferty bezpłatnych zajęć pozalekcyjnych, doradztwa zawodowego, konsultacji w szkolnym ośrodku kariery oraz praktyk – staży u pracodawców.

Cele, jakie powinni osiągnąć uczniowie szkoły to:

- podniesienie poziomu wiedzy uczestników z zakresu kompetencji kluczowych,
- wzrost umiejętności uczestników z zakresu kompetencji społecznych i informatycznych poprzez pracę w małych grupach projektów z wykorzystaniem ICT,
- podniesienie kompetencji kluczowych związanych z inicjatywnością i rozwojem przedsiębiorczości uczestników poprzez udział w praktykach/stażach,
- podniesienie świadomości uczestników nt. dostosowywania zainteresowań do kierunków w edukacji poprzez doradztwo grupowe i indywidualne,
- uatrakcyjnienie oferty szkół poprzez zakup pomocy edukacyjnych, uzupełnienie oferty szkół o nowe formy nauczania, wspierania doradztwa zawodowego i współpracę z pracodawcami.

W szkole zostały utworzone 2 grupy. Bardzo ważnym elementem tego przedsięwzięcia jest możliwość skorzystania z indywidualnego doradztwa zawodowego. Analiza osobowości i kompetencji przeprowadzona on-line oraz analiza dokonana przez specjalistów w tej dziedzinie. W trakcie analizy będą wykorzystywane nowoczesne narzędzia do badania predyspozycji zawodowych. Inne efekty z punktu widzenia ucznia klasy pierwszej, to lepszy start, poczucie bezpieczeństwa, wsparcie w pokonywaniu trudności.

II Liceum Ogólnokształcące im. Gabriela Narutowicza w Łodzi

Kształcenie językowe (język francuski) Delf-scolaire

Osoba rekomendująca: Danuta Górecka – konsultant w ŁCDNiKP, kierownik Pracowni Humanistycznej

Delf-scolaire jest projektem/programem realizowanym w klasach z wiodącym językiem francuskim. Zakłada przygotowanie uczniów do certyfikatów francuskich asygnowanych przez Francuskie Ministerstwo Edukacji. Ponadto, umożliwia uczniom kontynuację nauki języka francuskiego po gimnazjum.

IV Liceum Ogólnokształcące im. Emilii Sczanieckiej w Łodzi

Młodzieżowa Akademia Filozoficzna

Osoba rekomendująca: Ewa Sztombka – doradca metodyczny

Akademia działa pod patronatem Polskiego Towarzystwa Filozoficznego, prowadzi cykliczne spotkania dla uczniów i nauczycieli łódzkich szkół zainteresowanych edukacją filozoficzną odbywające się w formie otwartych wykładów, którym towarzyszą długie i ciekawe dyskusje, oraz zajęć warsztatowych przygotowujących do udziału w *Olimpiadzie Filozoficznej, Olimpiadzie Literatury i Języka Polskiego.*

XV Liceum Ogólnokształcące im. Jana Kasprowicza w Łodzi

Ogólnopolski Konkurs Piosenki Rosyjskiej

Osoba rekomendująca: Danuta Górecka – konsultant w ŁCDNiKP, kierownik Pracowni Humanistycznej

XV Liceum Ogólnokształcące z inicjatywy pani Małgorzaty Pawłowskiej - nauczycielki języka rosyjskiego przy współpracy z Fundacją *Русский Мир* oraz Polskim Stowarzyszeniem Nauczycieli i Wykładowców Języka Rosyjskiego podjęło się przeprowadzenia kolejnej edycji *Ogólnopolskiego Konkursu Piosenki Rosyjskiej*.
I edycja tego konkursu odbyła się w roku szkolnym 2010/2011 i cieszyła się ogromnym zainteresowaniem. Konkurs, mający na celu zainteresowanie młodzieży językiem rosyjskim i popularyzację kultury rosyjskiej, jest kontynuacją Konkursu Piosenki Rosyjskiej prowadzonego od roku szkolnego 2008/2009 na terenie Łodzi. XV LO zostało wybrane przez PSNiWJR jako *SZKOŁA-LIDER* na terenie Łodzi.

XXVI Liceum Ogólnokształcące im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego w Łodzi

Sesje literackie ważnym elementem edukacji humanistycznej uczniów XXVI Liceum Ogólnokształcącego im. K. K. Baczyńskiego w Łodzi

Autorzy: Regina Ogińska, Jadwiga Perkowska

Osoby rekomendujące: Anna Siennicka i Grażyna Adamiec – nauczycielki konsultantki

Celem projektu jest rozwój zainteresowań humanistycznych młodzieży, kształtowanie umiejętności wystąpień przed publicznością, rozwijanie umiejętności samodzielnej pracy z tekstem literackim, integracja zespołu nauczycieli języka polskiego, integracja wewnątrzszkolna młodzieży oraz młodzieży gimnazjalnej z okolic Liceum. Projekt jest realizowany od 2000 roku. Sesje literackie to stała forma pracy zespołu polonistów XXVI Liceum Ogólnokształcącego. Ich tematyka najczęściej powiązana jest z ważnymi rocznicami i wydarzeniami kulturalnymi. W kolejnych latach prezentowano sylwetki twórcze Władysława Stanisława Reymonta, Cypriana Kamila Norwida, Witolda Gombrowicza, Zbigniewa Herberta, Czesława Miłosza, Wisławy Szymborskiej. Tematem spotkań humanistycznych były również takie zagadnienia, jak:

Język mediów, Poezja stanu wojennego, Współczesna poezja religijna.
Każdej sesji towarzyszy bogata oprawa artystyczna, na którą składa się dekoracja, recytacje wybranych utworów, scenki oraz opracowanie i wydanie folderu. Grudniowe spotkania ze sztuką to prawdziwe święto szkoły. Sesje służą zaprezentowaniu projektów przygotowanych przez uczniów pod opieką nauczycieli. Jest to również okazja do spotkań młodzieży z ludźmi sztuki, pracownikami naukowymi, autorami książek. Naszym znamienitym gościem była Joanna Siedlecka - autorka *Jaśniepanicza*, która podzieliła się z uczniami uwagami na temat gromadzenia materiałów do literackiej biografii Witolda Gombrowicza. Spotkanie *W kręgu poezji religijnej* uświetniła dr Ewa Ciesielska - autorka rozprawy doktorskiej *Dowcip językowy w twórczości Jana Twardowskiego*, sylwetkę Czesława Miłosza zaprezentował dr Tomasz Cieślak.

Efekty: wpisano sesje na stałe do kalendarza imprez szkolnych, uczniowie są przygotowani do wystąpień publicznych, stymulowany jest indywidualny rozwój uczniów/ efektem tego jest liczny udział młodzieży w konkursach artystycznych o zasięgu łódzkim, ogólnopolskim. Upowszechnienie projektu odbywa się poprzez opracowanie i wydanie folderów dokumentujących kolejne edycje sesji, referatów przygotowanych przez uczniów na sesje.

Obok stałych, sprawdzonych metod od dwóch lat sesji towarzyszą warsztaty z zakresu interpretacji tekstów literackich prowadzone przez pracowników naukowych Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Łódzkiego. Zajęcia takie poprowadził dr Tomasz Cieślak, dr Marzena Woźniak-Łabieniec. Warsztaty są formą znacznie trudniejszą, dlatego uczestniczą w nich uczniowie wyraźnie zainteresowani studiami humanistycznymi. Realizując bardziej przystępne zagadnienia, zapraszamy do udziału w spotkaniach uczniów retkińskich gimnazjów.
Sesje pozwalają na kształtowanie wielu niezbędnych w szkolnej praktyce umiejętności, sprzyjają pogłębieniu dobrych relacji między uczniem a nauczycielem, rozwijają umiejętność twórczego, krytycznego myślenia, pozwalają na pogłębioną, niestereotypową analizę tekstów kultury.

Debaty w języku angielskim dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych

Organizator debat: Katarzyna Adamiec – nauczycielka języka angielskiego

Osoba rekomendująca: Danuta Górecka – konsultant w ŁCDNiKP, kierownik Pracowni Humanistycznej

Coroczna edycja debat w języku angielskim z udziałem uczniów z XXVI Liceum Ogólnokształcącego. W ubiegłym roku po raz pierwszy zorganizowane zostały debaty międzyszkolne, w których uczestniczyli uczniowie z XXI, VIII i IV Liceum Ogólnokształcącego. W debatach biorą uczniowie, którzy nie tylko biegle posługują się językiem angielskim, ale również mają szeroką wiedzę na temat otaczającej rzeczywistości i są chętni, by tę wiedzę poszerzać.
Przykładowe tematy debat z lat ubiegłych:

1. Censorship in civilized countries is justified.
2. English should become a global language.
3. A single world government should be created.

Dni Brytyjskie

Autorzy: nauczyciele języka angielskiego

Osoba rekomendująca: Danuta Górecka – konsultant w ŁCDNiKP, kierownik Pracowni Humanistycznej

Coroczna edycja *Dni Brytyjskich* dla gimnazjalistów z Łodzi i okręgu łódzkiego. Przygotowanie konkursów, takich jak: quiz wiedzy o Wielkiej Brytanii, konkursy scenek lub piosenek karaoke wykonawców brytyjskich, konkurs plastyczny. Co roku inny nauczyciel języka angielskiego organizuje *Dni Brytyjskie*.

XXX Liceum Ogólnokształcące w Łodzi

Wystawa „Ściana Płaczu”

Autor: na terenie szkoły wystawy przygotowywał Adam Król

W dniach 19.10.-8.11.2011 na terenie Liceum miała miejsce wystawa *Ściana Płaczu*. Wystawa ta to poetycki i niecodzienny zapis tego niezwykłego miejsca autorstwa wybitnej izraelskiej fotografik - Michal Ronnen Safdie. Składa się z 16 dużych fotogramów ukazujących osoby modlące się przy Ścianie, najważniejszym miejscu dla judaizmu. Uczniowie XXX LO oglądali wystawę po wprowadzeniu w tematykę na godzinach wychowawczych. Wystawę mogli obejrzeć również rodzice uczniów naszej szkoły, podczas konsultacji. W roku 2012 w szkole zaplanowano wystawę *Izrael – wczoraj i dziś*, pokazującą na 14 planszach 60-letnią historię Państwa Izrael. Dzięki zastosowaniu techniki trójwymiarowej, możliwe było zestawienie na każdym obrazie dwóch rzeczywistości – początków żydowskiej państwowości na Bliskim Wschodzie oraz współczesnego Izraela w swym pełnym rozkwicie. Wystawa powiązana była z seminarium (prezentacje multimedialne, filmy dokumentalne, prelekcje) dotyczącym losów i teraźniejszości tego państwa. Wystawy zostały przygotowane przez Departament Spraw Publicznych Izraelskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych, a udostępnione dzięki życzliwości przedstawicieli Ambasady Izraela w Polsce. W murach „trzydziestki” trzykrotnie goszczono młodzież z Izraela. W czasie tych spotkań młodzież liceum i z Izraela spotkała się ze *Sprawiedliwym Wśród Narodów*, a także z *Ocalałym*, który przybył do Polski wraz z młodymi Izraelczykami. Uczniowie brali udział w warsztatach dotyczących Holokaustu, zajęciach integracyjnych, uczyli się polskich i hebrajskich pieśni i tańców. Młodzież zwiedzała miejsca pamięci w Łodzi: Stację Radegast, Cmentarz Żydowski, odbył się wyjazd do Chełmna, gdzie uczniowie uczestniczyli w ceremonii przy pomnikach żydowskich i polskich ofiar wojny. Spotkania są ważnym doświadczeniem w sferze kompetencji językowych jak i inności kulturowej.

Konkurs językowy „Prezentacja projektu”

Autor i organizator konkursu: Renata Sobczyńska

Osoba rekomendująca: Danuta Górecka – konsultant w ŁCDNiKP, kierownik Pracowni Humanistycznej

Organizacja Międzyszkolnego Konkursu Językowego pod nazwą *Prezentacja Projektu*. Konkurs ogólnołódzki przeznaczony dla uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Odbywa się w dwóch kategoriach językowych: angielskim i niemieckim. Celem konkursu jest popularyzacja języków obcych, doskonalenie zdolności językowych oraz zaktywizowanie młodzieży do pogłębiania wiedzy i umiejętności w zakresie języków obcych. Konkurs odbywa się od 2007 roku.

XXXI Liceum Ogólnokształcące im. Ludwika Zamenhofa w Łodzi

Forum praw zwierząt

Osoba rekomendująca: Danuta Górecka – konsultant w ŁCDNiKP, kierownik Pracowni Humanistycznej

Wystawy, prezentacje i debata przeznaczone dla uczniów i nauczycieli łódzkich szkół żywo zainteresowanych losem zwierząt, upowszechniające wiedzę o prawach zwierząt.

XXXIV Liceum Ogólnokształcące im. Krzysztofa Kieślowskiego w Łodzi

Filmowa Italia

Osoba rekomendująca: Danuta Górecka – konsultant w ŁCDNiKP, kierownik Pracowni Humanistycznej

Filmowa Italia jest projektem realizowanym w klasach o profilu reżysersko-filmowym, w których wdrażany jest program nauki języka włoskiego jako języka wiodącego, wzbogacony o treści kształcenia dotyczące włoskiej szkoły filmowej.

Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 7 w Łodzi

Noce pod Globusem

Autorzy: Anna Rogala i Monika Wołynkiewicz

Osoba rekomendująca: Barbara Wrąbel – konsultant w ŁCDNiKP, kierownik Ośrodka Edukacji Regionalnej i Europejskiej

Jest to projekt, podczas którego uczniowie uczestniczą w projekcji filmów, konkursach oraz krytyczno-literackich dyskusjach. W roku szkolnym 2011/2011 odbyła się *Halloweenowa Noc Filmowa*, kolejna, to *Walentynkowa Noc Filmowa*.

Projekt związany z wielokulturowością miasta i regionu

Autor: Anna Rogala i Katarzyna Paroń

Osoba rekomendująca: Barbara Wrąbel – konsultant w ŁCDNiKP, kierownik Ośrodka Edukacji Regionalnej i Europejskiej

W roku szkolnym 2010/2011 odbyły się Dni Kultury Rosyjskiej w Wielokulturowej Łodzi pod hasłem *Inspirująca Rosja*. W konkursach multimedialnych oraz fotograficznych, towarzyszących projektowi, udział wzięło ponad 400 uczniów łódzkich szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Podczas gali podsumowującej projekt odbył się wykład na temat historii *Dnia Rosji 12 czerwca* przygotowany we współpracy z Wydziałem Stosunków Międzynarodowych UŁ, recytacje laureatów Wojewódzkiego Konkursu Poezji Rosyjskiej, współczesna interpretacja utworów Piotra Czajkowskiego, lekcja pokazowa języka rosyjskiego. Projekt został

objęty oficjalnym patronatem m.in. Wydziału Edukacji Urzędu Miasta Łodzi, Ambasady Rosyjskiej, Rosyjskiego Ośrodka Nauki i Kultury w Warszawie, Stowarzyszenia Współpracy Polska-Wschód, Wydziałów Filologii Rosyjskiej Uniwersytetu Łódzkiego i Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. W roku szkolnym 2011/2012 kontynuowaliśmy realizację projektu pod hasłem *Inspirująca Łódź w obiektywie młodego fotoreportera*.

Szkolne Koło Fizyczne SPECTRUM

Autor: Andrzej Olczyk

Osoba rekomendująca: Barbara Wrąbel – konsultant w ŁCDNiKP, kierownik Ośrodka Edukacji Regionalnej i Europejskiej

W trakcie zajęć prowadzonych w ramach Koła uczniowie zajmują się przygotowaniem doświadczeń z zakresu optyki, badają m.in. napięcie powierzchniowe, ciśnienie gazu, siłę wyporu, obserwują zjawiska przewodzenia ciepła, siły międzycząsteczkowe wody, biorą udział w wykładach popularnonaukowych w Instytucie Fizyki i Informatyki Stosowanej, a przede wszystkim udowadniają, że fizyka jest fascynująca i towarzyszy nam w naszym codziennym życiu.

Salezjańskie Liceum i Gimnazjum im. Księdza Bosko w Łodzi

Amatorski turniej siatkówki i koszykówki „Sport drogą do Boga”

Turniej jest organizowany przez doradców metodycznych ds. nauki religii (ks. Michała Pietrasika i Grzegorza Zwolińskiego), Wydziału Katechetycznego Kurii Metropolitalnej Łódzkiej, przy współpracy Archidiecezjalnego Duszpasterza Sportowców). W roku szkolnym 2012/2013 odbyła się jego VI edycja. Cele, jakie stawiają sobie organizatorzy:

– duszpasterski: popularyzowanie idei miłości do każdego człowieka jako bliźniego, ukazanie sportu jako *szkoły cnót* – pracowitości,

wytrwałości, posłuszeństwa, sprawiedliwości, solidarności, odwagi, samokontroli,
- wychowawczy: kształtowanie postaw współdziałania w zespole, zachęcanie do przestrzegania zasady *fair play*,
- sportowy: popularyzacja koszykówki i siatkówki wśród młodzieży szkolnej,
- integracyjny (na poziomie nauczycieli): ukazanie komplementarnego ujęcia religii i kultury fizycznej, nawiązanie współpracy pomiędzy katechetami a nauczycielami wychowania fizycznego.

Zespół Szkół Zawodowych Specjalnych nr 2 w Łodzi

Projekt „Dni z gimnazjalistą w szkole zawodowej"

Autorzy: nauczyciele Zespołu Szkól Zawodowych Specjalnych nr 2 w Łodzi

Osoba rekomendująca: Maria Michalak – nauczyciel konsultant ŁCDNiKP, Ewa Błasiak – kierownik Laboratorium Praktycznej Nauki Zawodu w ZSZS nr 2 w Łodzi

Projekt *Dni otwarte szkoły* skierowany jest do gimnazjalistów, realizowany przez szkołę cyklicznie w każdym roku szkolnym. Jest to wielopłaszczyznowy program działań promocyjnych zawodów i szkoły. W listopadzie rozpoczynają się trwające do końca stycznia Dni z Gimnazjalistą. Podczas tych spotkań uczniowie ZSZS nr 2 prezentują specyfikę kierunków zawodowych oferty edukacyjnej szkoły. Zaproszeni uczniowie szkół gimnazjalnych specjalnych oraz integracyjnych uczestniczą w zajęciach dydaktycznych związanych z kształceniem zawodowym. Jednym z działań prowadzonych w ramach projektu jest Międzyszkolny Konkurs dla Gimnazjalistów pt. *SPRAWNE RĘCE*. Tegoroczna edycja konkursu odbyła się w dniu 23 października 2013 roku, a przebiegała pod hasłem *MODA NA GŁOWIE*. Zadaniem uczniów było wykonanie dekoracji kapelusza według własnego pomysłu z wykorzystaniem krawieckich i dziewiarskich elementów zdobniczych przygotowanych przez organizatorów oraz prezentacja wykonanej pracy.

Przewidywane efekty wdrożenia to promocja odzieżowych kierunków zawodowych: krawieckiego i operatora maszyn w przemyśle włókienniczym, rozwinięcie zainteresowań zawodowych uczniów gimnazjum, przygotowanie ich do wyboru kierunku zawodowego, zaangażowanie osobiste uczniów w życie zawodowe, integracja młodzieży, wyłonienie uczniów uzdolnionych manualnie.

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 6 w Łodzi

Dobre zawody – lepsza przyszłość dla niepełnosprawnych

Osoby rekomendujące: Aneta Fortuna-Szymczyk – wicedyrektor Ośrodka, Grażyna Adamiec – nauczyciel konsultant

Istotą działania Ośrodka jest dbałość o zapewnienie patronatów merytorycznych dla zawodów realizowanych w placówce. Udzielone patronaty firm i instytucji mają wpływ na jakość kształcenia. Ta forma pomocy skierowana jest do uczniów. Jej celem jest wsparcie merytoryczne dla przyszłych techników ukierunkowane na kształcenie umiejętności praktycznych, korelowanie treści teoretycznych z praktycznymi. W Technikum nr 23 dla Niewidomych i Słabo Widzących w Łodzi zapewniono patronaty merytoryczne dla zawodów:
technik masażysta: patronat sprawuje Zakład Opieki Zdrowotnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Łodzi,
technik prac biurowych: patronat sprawuje II Urząd Skarbowy Łódź – Bałuty.
W Szkole Policealnej nr 20 dla Słabo Widzących, Niewidomych i Niepełnosprawnych Ruchowo prowadzone jest kształcenie w zawodach:
technik obsługi turystycznej (specjalność obsługa ruchu turystycznego osób starszych i niepełnosprawnych): patronat nad szkołą i praktycznym, zawodowym kształceniem sprawuje Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze.
Korzyści: uczniowie otrzymują profesjonalne wsparcie od pracowników firm i instytucji, mają bieżący kontakt z otwartym rynkiem pracy, mają możliwość sprawdzenia samych siebie na stanowisku pracy,

a w przyszłości większą szansę na zatrudnienie w wyuczonym zawodzie (zgodnie z uzyskanymi kwalifikacjami). Uczniowie po odbytych praktykach otrzymują informację na temat swojej pracy. Najczęściej są wysoko oceniani przez pracodawców (świadczą o tym zapisy dotyczące podsumowania praktyk w zeszytach). Pracodawcy mogą w przyszłości zatrudnić naszych absolwentów kierunków technicznych, co ułatwi proces adaptacji nowego pracownika na konkretnym stanowisku pracy.

Projekt „Zawodowo PLUS" wzmocnienie kształcenia zawodowego szansą na samodzielność niepełnosprawnych w dorosłym życiu

Osoby rekomendujące: Aneta Fortuna-Szymczyk – wicedyrektor Ośrodka, Grażyna Adamiec – nauczyciel konsultant

Projekt *Zawodowo PLUS* realizowany był w latach VIII.2011-VII.2013 we współpracy z Towarzystwem Inicjatyw Europejskich. Obejmował zajęcia pozalekcyjne dla uczniów niewidomych, słabo widzących oraz z niepełnosprawnością ruchową. Młodzież ta, na co dzień uczęszcza do zawodowych szkół ponadgimnazjalnych, zdobywając wiedzę i umiejętności w zawodach: technik prac biurowych, technik masażysta oraz technik obsługi ruchu turystycznego. Zakres prowadzonych zajęć, to dodatkowe zajęcia z przedmiotów zawodowych, doradztwo zawodowe, dodatkowe praktyki zawodowe, zajęcia rewalidacyjne dla młodzieży.
W ramach projektu obyły się dwie wizyty studyjne uczniów w Urzędzie Statystycznym w Łodzi, podczas której beneficjenci zgłębiali m.in. tajniki pracy z najnowszymi danymi statystycznymi oraz zostali zapoznani z charakterem pracy w urzędzie. Ponadto w ramach współpracy z Urzędem Statystycznym sporządzono adaptację materiałów statystycznych do języka Braille'a. Grupa uczniów technikum masażu uczestniczyła w trakcie ferii zimowych w 6-dniowym wyjeździe studialnym w Ośrodku Przygotowań Olimpijskich w Spale. Podczas wyjazdu młodzież brała udział w wykładach prowadzonych przez specjalistyczną kadrę medyczną zatrudnioną w tym ośrodku.

Organizacja pracy Zespołu Nauczycieli Przedmiotów Zawodowych. Promocja szkół w środowisku lokalnym

Autor: Aneta Fortuna-Szymczyk - wicedyrektor Ośrodka

Osoby rekomendujące: Aneta Fortuna-Szymczyk – wicedyrektor Ośrodka, Grażyna Adamiec – nauczyciel konsultant

Współpraca zespołu nauczycieli przedmiotów zawodowych jest profesjonalna – zgodna z planem pracy Zespołu Nauczycieli Przedmiotów Zawodowych.
Nauczyciele przedmiotów zawodowych podczas spotkań i konsultacji merytorycznych z wicedyrektorem Ośrodka i doradcą metodycznym wypracowali jednolite zasady kształcenia, oceniania, przeprowadzania egzaminów wewnętrznych i próbnych. Dążą do usprawniania i porządkowania działań związanych z organizacją procesu kształcenia zawodowego poprzez formułowanie zasad i wymagań ukierunkowanych na indywidualne potrzeby uczniów słabo widzących, niewidomych oraz z niepełnosprawnością ruchową. Wyżej wymienione elementy skutkują lepszą organizacją kształcenia praktycznego, co ma wpływ na stworzenie optymalnych warunków kształcenia dla uczniów niepełnosprawnych.
Uczniowie**:** dbają o wizerunek i dobre imię Ośrodka, skutecznie zachęcają swoich kolegów do podejmowania nauki w naszej placówce wskazując na jej atuty. Uczniowie przyczynili się do promowania szkoły w środowisku lokalnym: opracowali razem z nauczycielami materiały promujące szkołę (ulotki, foldery, plakaty, przygotowali wizytówki dyrekcji i pracownikom szkoły). Reprezentowali szkołę: podczas Targów Edukacyjnych, Drzwi Otwartych oraz m.in. podczas Seminarium zorganizowanego w Ośrodku na temat *Wczesne wspomaganie rozwoju*. Opracowali prezentację multimedialną na temat Ośrodka, która została zamieszczona na stronie Urzędu Miasta Łodzi.

Kształcenie praktyczne w zawodzie technik prac biurowych

Autorzy: Katarzyna Tręda-Pisera – Lider Zespołu Przedmiotowego w zawodzie technik prac biurowych, Michał Ziemniak – Lider Zespołu

Przedmiotowego w zawodzie technik obsługi turystycznej

Osoby rekomendujące: Aneta Fortuna-Szymczyk – wicedyrektor Ośrodka, Grażyna Adamiec – nauczyciel konsultant

Działania nauczycieli przedmiotów zawodowych wykraczają poza realizację podstawy programowej. Prowadzący zajęcia zwracają szczególną uwagę na ukierunkowanie zawodowe uczniów, w tym na przełamywanie barier związanych z komunikacją interpersonalną, co w przypadku osób słabo widzących i niewidomych jest bardzo ważne. Nauczyciele kształcenia zawodowego prowadzą warsztaty dla uczniów z zakresu kształtowania kreatywności niezbędnej dla dobrego planowania i realizowania (w przyszłości) indywidualnej drogi zawodowej oraz skutecznej pracy nad sobą, co może skutkować m.in. aktywną postawą na rynku pracy. Wizyty studyjne w zakładach pracy stanowią dopełnienie warsztatów, pozwalają uczniom na skonfrontowanie wiedzy teoretycznej z praktyczną. Nauczyciele kształcenia zawodowego potrafią ukierunkować uczniów w taki sposób, że chętnie podejmują oni inicjatywy wykraczające poza podstawę programową, rozwijają postawy badawcze, potrafią być refleksyjni wobec podejmowanych działań.

Spotkania kliniczne

Autor: Marcin Szamański – Lider Zespołu Przedmiotowego w zawodzie technik masażysta

Spotkania kliniczne prowadzone są dla młodzieży z technikum masażu w Poradni w Zgierzu. Są to zajęcia rozszerzające, rozwijające umiejętności zawodowe uczniów.

Język obcy zawodowy

Autor: Lidia Marciniak, Marcin Szamański – Lider Zespołu Przedmiotowego w zawodzie technik masażysta

Rozszerzanie umiejętności praktycznych w zakresie posługiwania się językiem obcym – wszystkie zawody poprzez podjęcie współpracy ze Stowarzyszeniem *Cross* w obszarze doskonalenia umiejętności z zakresu języka angielskiego.

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1 im. Janusza Korczaka w Łodzi

Pozytywne efekty dokształcania nauczycieli w SOSW nr 1 w Łodzi

Autor: Sylwia Miksa i Katarzyna Piasek

Osoba rekomendująca: Krzysztof Makowski – konsultant w ŁCDNiKP, kierownik Pracowni Edukacji Przedzawodowej

Kierując się mądrością wielkiego chińskiego filozofa, nauczyciele Ośrodka cały czas zdobywają nową wiedzę i umiejętności, wcześniej zdobyte pogłębiają, a to, czego się nauczą przekazują dalej. Bowiem *Kto nabytą wiedzę pielęgnuje, a nową bez ustanku zdobywa, ten może być nauczycielem innych (Konfucjusz).*

Zajęcia socjoterapeutyczne

Zajęcia socjoterapeutyczne są skierowane do wychowanków internatu, służą osiąganiu celów terapeutycznych, edukacyjnych i rozwojowych. Podczas zajęć wychowankowie doświadczają sytuacji społecznych, które korygują ich negatywne sądy o sobie samych, podnoszą poczucie wartości. Uczestnicy mają możliwość odreagowania napięć emocjonalnych i zdobycia umiejętności poprawiających ich funkcjonowanie w grupie. Szczególnie podnoszona jest jakość komunikacji interpersonalnej, rozwijana świadomość samego siebie i swoich stanów emocjonalnych, a także umiejętność nazywania emocji, wyrażania ich. Zajęcia odbywają się w atmosferze akceptacji i zrozumienia. Efektem udziału w spotkaniach jest gromadzenie przez wychowanków nowych, pozytywnych doświadczeń, które z racji tego, że są odmienne od zdobytych wcześniej, stanowią element oddziaływań terapeutycznych, są czynnikami korygującymi negatywne doświadczenia

i sytuacje urazowe. Jako wymierny efekt prowadzonych spotkań można wskazać zaobserwowaną mniejszą ilość sytuacji konfliktowych w grupie internackiej i poprawę jakości komunikacji wśród dziewcząt.

Kariera siatkarska

Kurs instruktora siatkówki ukończony przez nauczyciela wychowania fizycznego Marcina Pieńkowskiego, jak również fakt, iż jest on sędzią i trenerem siatkarzy niesłyszących ŁKSG Inwemer, przyczynił się do wzrostu zainteresowania tą dyscypliną sportową w naszej szkole. Uczniowie SOSW nr 1 oraz absolwenci zaczynający karierę siatkarską jeszcze w murach naszej szkoły mają na koncie tytuły Mistrza Polski młodzieżowe i seniorskie, Puchar Polski Siatkarzy Niesłyszących, a kilkoro jest objętych szkoleniem centralnym kadry narodowej halowej młodzieżowej, seniorskiej oraz plażowej (w sumie pięciu uczniów i trzech absolwentów).

Układanie kompozycji kwiatowych

Zdolności manualne, poczucie estetyki i kreatywności na zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych wykorzystują Elżbieta Krysiak i Renata Bednarska, które ukończyły kursy florystyczne układania kompozycji kwiatowych, Międzynarodowe Szkolenie dla Dekoratorów Balonowych *Balonalia* oraz kursy decoupage i innych technik plastycznych. Uczniowie, pod kierunkiem nauczycielek, wykonują dekoracje kwiatowe, balkonowe oraz inne ozdoby na różne uroczystości szkolne, dbają o wystrój sal klasowych i korytarzy szkolnych, przygotowują pokazy stołów okolicznościowych. Ponadto E. Krysiak prowadzi roczne kursy dla uczniów z zakresu dekoracji stołów, kończące się certyfikatem. Dzięki zaangażowaniu i pomysłowości nauczycielek i uczniów w szkole jest kolorowo, a dekoracje balonowe wychodzące spod ich rąk wzbudzają entuzjazm nie tylko ze strony uczniów.

Profilaktyka uzależnień

Studia podyplomowe z profilaktyki uzależnień dały Joannie Marcinkowskiej i Katarzynie Chodkowskiej solidne podstawy i umiejętności do prowadzenia zajęć psychoedukacyjnych, w czasie których uświadamiają młodzieży, jakie zagrożenia płyną z używania

środków powodujących uzależnienia. Uczniowie również uczą się radzenia sobie ze stresem, identyfikują swoje mocne strony, nabywają umiejętności rozwiązywania sytuacji problemowych, dokonywania wyboru i wartościowania.

Kółko kosmetyczne

Katarzyna Chodkowska ukończyła kurs kosmetyczny i z pełnym zaangażowaniem prowadzi kółko kosmetyczne w internacie. Zajęcia odbywają się w salonie kosmetycznym przygotowanym na potrzeby zajęć. Ponadto dziewczęta wychodzą na zajęcia do profesjonalnych zakładów kosmetycznych i fryzjerskich.

Zajęcia z podstaw savoir-vivru i etykiety

Jak zachować się kulturalnie i elegancko, uczy Iwona Baryga prowadząc zajęcia z *Podstaw savoir-vivru i etykiety*. Dzięki temu uczniowie wyrastają na dżentelmenów umiejących zachować się w różnych sytuacjach.

Kółko kabaretowo-teatralne

Kurs *Drama*, który ukończyły Agnieszka Wawrzyniak, Iwona Baryga i Małgorzata Kaczmarek, wzbogacił warsztat pracy nauczycielek o jedną z najbardziej efektywnych metod edukacyjno-profilaktycznych. Pozyskaną umiejętność wykorzystują nie tylko na zajęciach lekcyjnych, ale też w czasie zajęć kółka kabaretowo-teatralnego. Uczą młodzież łatwiejszego wejścia w odgrywaną rolę, ruchu scenicznego, dykcji, emisji głosu, ekspresji, rozwijają wrażliwość uczniów. Kółko nie ogranicza się jedynie do występów na terenie szkoły. Ma na swoim koncie występy m.in. w Teatrze Małym w Łodzi.

W trosce o zdrowie

O prawidłowe żywienie wychowanków w stołówce w internacie dba Krzysztof Bagiński, który poprzez uczestnictwo w projekcie *Szkoły na widelcu – Szkolne smaki – Szkoła Dobrego Żywienia* modyfikuje jadłospis tak, aby podążać za nowoczesnym systemem żywienia, zapobiegać nadwadze, otyłości i chorobom serca oraz zaszczepić zdrowe nawyki żywieniowe.

Poszerzenie oferty edukacyjnej
Autorka tekstu również dba o swój rozwój. Ukończyła m.in. kurs barmański organizowany przez Stowarzyszenie Polskich Barmanów, kursy obsługi konsumenta, szkolenie *Zasady GHP i GMP* oraz *Wdrażanie i aktualizowanie systemu HACCP*. Szkolenia i praktyki przyczyniły się do wypracowania modelu doskonalenia zawodowego, wzbogaciły zajęcia lekcyjne w nowoczesne trendy, poszerzyły ofertę edukacyjną o dodatkowe zajęcia, np. z zakresu barmaństwa i miksologii.

Bezpieczeństwo w Internecie
Od nowego roku szkolnego w Ośrodku będzie realizowany projekt *Cyberprzemoc i legalna kultura* realizowany przez nauczycieli informatyki Agnieszkę Wawrzyniak i Adama Światłowskiego. Celem podjętych działań będzie umiejętne poruszanie się w Internecie z uczuleniem na czyhające w sieci niebezpieczeństwa, poszerzenie świadomości uczniów na temat praw autorskich, ochrony własności intelektualnej oraz uświadomienie im, co wspólnego ma legalna kultura z uczciwością.

Efekty
Wymienione formy dokształcania się przez nauczycieli i sposoby wykorzystywania pozyskanych umiejętności i wiedzy są niewielką częścią tego, co się dzieje w naszym Ośrodku. Staramy się ciągle wzbogacać szkolną ofertę edukacyjną, czyniąc ją atrakcyjną i inspirującą zarówno dla ucznia jak i nauczyciela. Efekty to: wzbogacanie oferty edukacyjnej, wdrażanie innowacji pedagogicznych i metodycznych, stymulowanie zainteresowań i zdolności uczniów, przygotowanie ich do życia w społeczeństwie i poruszania się na rynku pracy.

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 3 im. Henryka Jordana „Jordanówka” w Łodzi

Projekt „Julian Tuwim – człowiek z Łodzi”

Autorzy: Małgorzata Banasiak, Jolanta Kosińska-Wajcht, Mirosława Szczepanik, Janusz Gajdka

Osoby rekomendujące: Grażyna Adamiec i Anna Siennicka – nauczycielki konsultantki

Celem inicjatywy było przybliżenie uczniom twórczości Juliana Tuwima, rozwijanie wrażliwości artystycznej uczniów niepełnosprawnych intelektualnie w stopniu umiarkowanym i znacznym, kształtowanie poczucia więzi ze środowiskiem twórców z własnego regionu, rozwijanie umiejętności komunikacyjnych.
Uczniowie SOSW Nr 3 uczestniczą w wielu inicjatywach podejmowanych przez różnorodne instytucje. Rok 2013 obchodzony jako rok Juliana Tuwima jest doskonałą okazją do zapoznania i przypomnienia uczniom postaci poety, który urodził się, żył i pracował w Łodzi. Wiersze Tuwima stanowią doskonały materiał do pracy z uczniami niepełnosprawnymi. Rymy, rytmy, zabawna treść sprawiają, że dzieci chętnie uczą się tych wierszy, ćwicząc prawidłową artykulację i umiejętności komunikacyjne.
W ramach obchodów Roku Juliana Tuwima zorganizowano szereg przedsięwzięć, których celem jest aktywizacja uczniów, rozwijanie ich zainteresowań, talentów, integracja ze środowiskiem lokalnym. W trakcie realizacji projektu odbyły się wycieczki po Łodzi do miejsc związanych z życia Juliana Tuwima, lekcje muzealne w Muzeum Historii Miasta Łodzi, zajęcia z edukacji regionalnej dotyczące jego życia, *Chcę pięknie mówić* – zajęcia logopedyczne z wykorzystaniem wierszy wieszcza, prezentacje wybranych wierszy poety podczas apeli szkolnych. Interpretacja wiersza w formie recytacji, inscenizacji (poszczególne zespoły klasowe), Ogólnoszkolny Konkurs Plastyczny *Ilustracja do wiersza J. Tuwima*, spotkania w szkolnej bibliotece mające na celu zachęcenie uczniów do korzystania z biblioteki i jej zbiorów, Międzyszkolny Konkurs Edukacji Regionalnej *Poezja Juliana Tuwima oczami dzieci* z udziałem uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym z łódzkich szkół.
Działania podjęte w ramach inicjatywy pozwoliły uczniom poznać twórczość Juliana Tuwima, pogłębić wiedzę o Łodzi i jego wybitnym twórcy. W projekcie wzięli udział uczniowie SOSW Nr 3 oraz szkoły specjalne dla uczniów niepełnosprawnych intelektualnie w stopniu umiarkowanym i znacznym z Łodzi.

Muzeum Sztuki MS2

Edukacja artystyczna

Od kilku lat Dział Edukacji przygotowuje spotkania dla całej rodziny, która mierzy się ze sztuką współczesną podczas różnorodnych form warsztatowych. Są to zajęcia dla tych, którym niestraszna jest sztuka współczesna.
Warsztaty dla młodzieży łączą wiedzę o sztuce z wiedzą szkolną z różnych dziedzin. Warsztaty dla dorosłych to spotkania z kulturą dawną, teraźniejszą i planami na przyszłość.
Warsztaty dla dzieci np. *Familia do kwadratu i Pół kwadrata dla małolata*.
Warsztaty dla młodzieży np. *Kwadratowa szkoła; Kwadratowe przemieszczenia; Od myślenia do tworzenia; Język formy sztuki; AaaBbCe Diariusz Sztuki; Kwadrofonia; Kwadratura koła*.
Wykłady i warsztaty dla dorosłych np.: *Kwadrofonia*. Wykłady o sztuce XX i XXI wieku dla zdecydowanych; *Kwadratura koła*; Popularne wykłady o sztuce; *Kwadrans w kwadracie*; *Kwadratowe przemieszczenia.*

Miasteczko Ruchu Drogowego „Motodrom" filia Centrum Zajęć Pozaszkolnych Nr 2 w Łodzi

Wychowanie komunikacyjne

Motodrom przy ul. Parkowej to najstarsza w Łodzi, prężnie działająca placówka zajmująca się propagowaniem bezpiecznego poruszania się po drogach wśród dzieci i młodzieży.
Dla klas I-III prowadzone są autorskie zajęcia pt. *Bezpieczna droga do szkoły*. Celem spotkań jest uświadomienie uczniom jak ważne jest bezpieczne poruszanie się po drogach, kształtowanie postaw właściwego uczestnictwa w ruchu drogowym, poznanie przepisów ruchu drogowego.
Placówka prowadzi lekcje otwarte dla nauczycieli wychowania

komunikacyjnego, wykorzystując metody aktywizujące. Wspólnie z Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego jest organizatorem cyklicznych warsztatów dla koordynatorów wychowania komunikacyjnego.

Dla uczniów klas IV-VI szkół podstawowych prowadzi zajęcia, na których przygotowuje uczniów teoretycznie i praktycznie do uzyskania karty rowerowej.

Jest organizatorem turniejów rowerowych dla uczniów łódzkich szkół podstawowych, których celem jest poznanie przepisów ruchu drogowego a także popularyzowanie roweru jako środka transportu, rekreacji i sportu.

Od roku 2010 placówka realizuje innowacyjny program, pozwalający uczniom uzyskać uprawnienia do kierowania motorowerem. Efektem realizacji programu jest uzyskanie przez młodzież karty motorowerowej.

REKOMENDACJE

Donata Andrzejczak
Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli
i Kształcenia Praktycznego

Rekomendacja konferencji „Wspólnie na rzecz kształcenia zawodowego. Doskonalenie procesu edukacyjnego w roku szkolnym 2013/2014”

W dniu 9 października 2013 roku w siedzibie Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego w Łodzi, przy ul. Kopcińskiego 29 odbyła się konferencja dla dyrektorów szkół zawodowych i nauczycieli kształcenia zawodowego ***Wspólnie na rzecz kształcenia zawodowego. Doskonalenie procesu edukacyjnego w roku szkolnym 2013/2014.*** Organizatorem konferencji była Pracownia Edukacji Zawodowej.

Celem konferencji było przedstawienie oferty doskonalenia dla nauczycieli kształcenia zawodowego i dla uczniów na rok szkolny 2013/2014. W konferencji udział wzięli dyrektorzy szkół zawodowych, wicedyrektorzy, kierownicy szkolenia praktycznego oraz nauczyciele kształcenia zawodowego.

Na konferencji omawiane były zagadnienia dotyczące:

1. oferty doskonalenia dla nauczycieli kształcenia zawodowego i uczniów;
2. działań podejmowanych w ramach współpracy ŁCDNiKP ze szkołami, w celu podniesienia jakości kształcenia oraz wsparcia placówek szkolnych w ich działaniach;
3. organizacji nowego egzaminu zawodowego;
4. wdrażanie edukacji normalizacyjnej w szkole ponadgimnazjalnej;
5. kształcenia modułowego w kształceniu zawodowym;
6. konkursów organizowanych przez Pracownię Edukacji Zawodowej;
7. konkursu organizowanego przez Prezydenta Miasta Łodzi we współpracy z ŁCDNiKP: „Pracodawca kreujący i wspierający edukację 2013”;
8. Platformy Edukacyjnej – nowego narzędzia w pracy nauczyciela;
9. jakości kształcenia w kształceniu zawodowym.

Konferencję rozpoczęła wicedyrektor ŁCDNiKP Elżbieta Gonciarz, która zachęciła przedstawicieli szkół do aktywnej współpracy z pracownikami Centrum w celu podniesienia jakości kształcenia i sprawnego rozwiązywania problemów, jakie pojawiają się w kształceniu zawodowym. Oferta zaprezentowana przez kierownika Ośrodka Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego Barbarę Kapruziak wychodzi naprzeciw potrzebom zgłoszonym dotychczas przez szkoły i nauczycieli. Dyrektorzy, nauczyciele i uczniowie mogą wybierać spośród wielu propozycji, wśród których znajdują się: konferencje, seminaria, kursy, warsztaty, konkursy.

Duże zainteresowanie wśród uczestników konferencji wzbudziły zagadnienia dotyczące organizacji nowego egzaminu zawodowego. Nauczyciel konsultant ŁCDNiKP i jednocześnie kierownik Wydziału Egzaminów Zawodowych OKE Łódź – Marek Szymański omówił sposób organizacji egzaminu zawodowego, ze szczególnym podkreśleniem roli szkoły dla jego sprawnego przebiegu.

Przedstawiciele Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego – dr Bartosz Kalinowski i dr Anna Wronka zaprezentowali Projekt EXPANDVET, który jest realizowany w ramach programu UE – Leonardo da Vinci. Głównym celem projektu EXPANDVET jest doskonalenie systemów zapewnienia jakości w organizacjach zajmujących się kształceniem i doskonaleniem zawodowym (VET).

Podczas dyskusji dyrektorzy szkół zawodowych i nauczyciele kształcenia zawodowego zgłosili potrzebę doskonalenia kadry pedagogicznej w zakresie procedur przeprowadzania egzaminu zawodowego oraz monitorowania i dokumentowania wdrażania podstawy programowej. Ponadto zgłoszona została potrzeba prowadzenia współpracy w zakresie wprowadzania edukacji normalizacyjnej i kształcenia modułowego w kształceniu zawodowym.

Dziękujemy uczestnikom za zaangażowanie i otwartość w dyskusji podczas konferencji.

Donata Andrzejczak
Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli
i Kształcenia Praktycznego

Rekomendacja dobrych praktyk szkół zaprezentowanych podczas konferencji „Kształcenie modułowe z perspektywy szkoły zawodowej”

19 listopada 2013 w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego odbyła się konferencja dla dyrektorów i nauczycieli szkół na temat ***Kształcenie modułowe z perspektywy szkoły zawodowej.*** Współorganizatorem konferencji była *Łódzka Sieć Kształcenia Modułowego*.

Celem konferencji było zaprezentowanie dobrych praktyk szkół, doświadczeń i refleksji dyrektorów wdrażających kształcenie modułowe do praktyki edukacyjnej.

Konferencję otworzyła w imieniu dyrektora Centrum Pani Elżbieta Gonciarz – wicedyrektor ŁCDNiKP. Na początku konferencji Donata Andrzejczak – konsultant ŁCDNiKP zwróciła uwagę na potrzebę właściwej organizacji procesu kształcenia zawodowego. Podstawowym zadaniem szkoły jest ukształtowanie umiejętności uczenia się, podejmowania decyzji, radzenia sobie w zmieniającej się rzeczywistości i dążenia do rozwoju. Takie umiejętności pozwalają absolwentom skutecznie funkcjonować w życiu i w środowisku zawodowym. Tradycyjny (przedmiotowy) system kształcenia nastawiony jest na przekazywanie i sprawdzanie wiadomości oraz rozwijanie umiejętności ze ściśle określonej dziedziny wiedzy. Nie rozwija potrzebnych umiejętności interdyscyplinarnych. Dopiero system kształcenia modułowego, w którym moduły łączą treści z różnych dyscyplin wiedzy, a uczeń aktywnie uczestniczy w procesie uczenia, daje możliwość ukształtowania potrzebnych na rynku pracy umiejętności.

Wdrażanie kształcenia modułowego do praktyki szkolnej wiąże się z koniecznością zmian w organizacji pracy szkoły, nauczycieli, uczniów oraz jednostek współpracujących ze szkołą. Niesie za sobą wiele trudności, ale zgodnie z wypowiedziami dyrektorów prezentującymi doświadczenia szkół, daje większe korzyści niż kształcenie tradycyjne.

Jako pierwsza swoim doświadczeniem związanym

z organizowaniem kształcenia zadaniowego podzieliła się Dyrektor Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 5 w Łodzi - Małgorzata Joniuk Piątkowska. W ZSP nr 5 kształcenie modułowe wprowadzone zostało w zawodach: technik handlowiec, technik ekonomista, technik transportu kolejowego, technik dróg i mostów kolejowych, sprzedawca. W związku z tym zostały podjęte działania związane ze zmianą organizacji pracy w szkole, np. częste zmiany planu zajęć – około 10 razy w roku szkolnym, blokowanie zajęć zawodowych w bloki 3-4 godzinne bez przerw regulowanych dzwonkiem szkolnym, prowadzenie zajęć z danej jednostki modułowej w tym samym czasie przez dwóch różnych nauczycieli w tej samej klasie, wdrażanie uczniów do pracy na zajęciach w warunkach symulowanych firmy handlowej oraz wiele innych. Wprowadzenie tych zmian wpłynęło na sposób pracy uczniów oraz nauczycieli. Uczniowie stali się aktywnym uczestnikiem procesu uczenia się, pracując w grupach wykonują wiele ćwiczeń przygotowujących ich do wykonywania zadań zawodowych. Nauczyciele musieli nauczyć się organizować proces uczenia się uczniów w blokach kilkugodzinnych w oparciu o wcześniej przygotowane materiały dydaktyczne.

Szkoła kształci zadaniowo już piąty rok. Po zakończeniu czteroletniego cyklu kształcenia w zawodzie technika handlowca przeprowadzona została ewaluacja, której wyniki zostały zaprezentowane podczas konferencji. Wyniki ewaluacji (analiza ankiet i wyników egzaminu zawodowego) potwierdziły atrakcyjność i wyższą skuteczność kształcenia modułowego.

Drugą szkołą, której doświadczenia zaprezentowane zostały na konferencji był Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 w Tomaszowie Mazowieckim. Dyrektor Mariola Przybylska stwierdziła, że potrzeba wdrożenia kształcenia modułowego do praktyki szkolnej wyniknęła z konieczności przygotowania oferty edukacyjnej uwzględniającej zmieniające się warunki ekonomiczne i technologiczne na rynku pracy, prognozy demograficzne, planowane zmiany w kształceniu zawodowym i w potwierdzaniu kwalifikacji. Była także wynikiem konkurencji na rynku usług edukacyjnych oraz konieczności zwiększenia efektywności procesu uczenia się.

Prezentując doświadczenia szkoły wskazała przede wszystkim na problemy związane z obawami nauczycieli, uczniów, rodziców

dotyczącymi konieczności podjęcia nowych działań oraz na sposoby rozwiązywania pojawiających się trudności.

W obu wystąpieniach zaprezentowane zostały dobre praktyki związane z pokonywaniem trudności we wdrażaniu kształcenia modułowego do praktyki szkolnej. Podkreślone zostały korzyści jakie daje ten system uczenia się uczniom, szkole, nauczycielom i środowisku zawodowemu.

W kolejnym wystąpieniu Prezes Łódzkiej Szkoły Mody Kosmetologii – Fryzjerstwa ANAGRA – Grażyna Miller podkreśliła znaczenie dobrze przygotowanej kadry pedagogicznej, rozumiejącej ideę kształcenia modułowego dla powodzenia działań związanych z kształceniem zadaniowym w praktyce szkolnej.

ŁCDNiKP jest instytucją, która od pojawienia się idei kształcenia modułowego uczestniczy we wszystkich pracach związanych z opracowywaniem metodologii, dokumentacji programowej, materiałów dydaktycznych oraz wdrażaniem do praktyki edukacyjnej tego modelu kształcenia. Działania podejmowane przez Centrum oraz doświadczenia z nich wynikające przedstawiła Grażyna Adamiec – nauczyciel konsultant ŁCDNiKP.

W podsumowaniu części zasadniczej konferencji głos zabrał Dyrektor ŁCDNiKP Janusz Moos, który wskazał na potrzebę dobrego rozumienia idei kształcenia modułowego. Mówił o błędach związanych z organizowaniem kształcenia zadaniowego oraz o myleniu tego typu kształcenia z kształceniem dualnym. Podkreślił znaczenie doskonalenia umiejętności organizowania pracy szkoły, nauczycieli i uczniów dla podniesienia efektywności podejmowanych działań edukacyjnych oraz podniesienia rangi kształcenia zawodowego w przygotowaniu świadomego i mobilnego uczestnika rynku pracy.

Ważne znaczenie w kształceniu zawodowym odgrywa edukacja normalizacyjna. O konieczności łącznia kształcenia zawodowego z edukacją normalizacyjną mówiła Anna Siennicka – nauczyciel konsultant ŁCDNiKP, która zaprosiła uczestników konferencji do wzięcia udziału w *II Konkursie Normalizacja i ja* organizowanym przez PKN oraz *I Konkursie Lider wdrażania edukacji normalizacyjnej w szkołach ponadgimnazjalnych* organizowanym przez ŁCDNiKP.

Na zakończenie Dyrektor ŁCDNiKP Janusz Moos wręczył powołania nauczycieli do zespołów zadaniowych: do zespołu ds. edukacji normalizacyjnej oraz zespołu ds. wdrażania kształcenia modułowego.

Szkoły, których doświadczenia zaprezentowane zostały podczas konferencji należą do *Łódzkiej Sieci Kształcenia Modułowego*, której celem jest popularyzowanie dobrych praktyk związanych z wdrażaniem kształcenia modułowego do praktyki edukacyjnej. Konferencja otwiera cykl spotkań, podczas których będzie miała miejsce wymiana doświadczeń związanych z kształceniem zadaniowym.

Informacje o konferencji znajdziecie Państwo także w materiale zamieszczonym na stronie Gazety *obserwatorium edukacji*:
http://www.obserwatoriumedukacji.pl/podzielily-sie-doswiadczeniami-w-ksztalceniu-modulowym/

Grażyna Adamiec
Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli
i Kształcenia Praktycznego

IV Konkurs SZKOLNA LIGA ELEKTRYKI 2012/2013

Wiedzę możemy zdobywać od innych,
ale mądrości musimy nauczyć się sami
Antoine de Saint-Exupéry

Szkolna Liga Elektryki zorganizowana w roku szkolnym 2012/2013 po raz czwarty odbyła się pod patronatem Oddziału Łódzkiego Stowarzyszenia Elektryków Polskich. Jej organizacją zajmuje się Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego we współpracy ze szkołami zawodowymi.

Celem *Konkursu* jest podniesienie poziomu kształcenia zawodowego poprzez zainspirowanie uczniów do pogłębienia wiedzy i umiejętności zawodowych osiąganych na drodze formalnej oraz pozaformalnej, umożliwienie uczniom zaprezentowania wiedzy i umiejętności zawodowych z zakresu elektrotechniki, rozwijanie zainteresowań uczniów zawodem elektryka, elektronika lub pokrewnym, współzawodnictwo indywidualne uczniów z różnych szkół oraz współzawodnictwo grupowe w ramach ligi szkół, zainteresowanie olimpiadami i konkursami zawodowymi.

W finale czwartej edycji *Konkursu* uczestniczyły zespoły cztero-osobowe uczniów z sześciu szkół, a także ośmiu opiekunów – nauczycieli prowadzących. Nauczyciele Ci otrzymali powołania do składu Komisji Konkursowej, byli to: Tytus Cichocki z Zespołu Szkół – Centrum Edukacji Zawodowej i Ustawicznej w Rawie Mazowieckiej, Jerzy Kaczmarski z Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 7 w Łodzi, Witold Jaroszewski z Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 9 w Łodzi, Ryszard Zankowski z Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 10 w Łodzi, Małgorzata Zielińska i Bogumił Mohylewski z Zespołu Szkół Techniczno-Informatycznych w Łodzi, Urszula Rutkowska współpracująca z Zespołem Szkół Ponadgimnazjalnych nr 22 z Łodzi, Grażyna Adamiec i Tomasz Markowski reprezentujący Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego.

Konkurs jest organizowany w 2 etapach: I etap – szkolny, II etap – ogólnołódzki. Adresatami konkursu są uczniowie zawodowych szkół ponadgimnazjalnych o profilu elektrycznym, elektronicznym lub pokrewnym z Łodzi (z włączeniem Pabianic, Zgierza, Łowicza, Rawy Mazowieckiej, Zduńskiej Woli). Przedmiotem oceny konkursowej były dotychczas wiedza i umiejętności uczniów z podstaw elektrotechniki. Od roku szkolnego 2013/2014 dodatkowo oceniane będą umiejętności z montażu stycznikowo-przekaźnikowych układów elektrycznych z elementami projektowania, kształtowane w zawodzie technik elektryk.

Poniżej prezentujemy wyniki indywidualne i zespołowe uzyskane podczas finału Szkolnej Ligi Elektryki, który miał miejsce 2 października 2013 roku.

Ranking wyników szkół w Szkolnej Lidze Elektryki 2012/2013

Miejsce	Liczba punktów	**Nazwa Szkoły**	Nauczyciel prowadzący
I.	67,5	**ZESPÓŁ SZKÓŁ-CENTRUM EDUKACJI ZAWODOWEJ I USTAWICZNEJ IM. M. KOPERNIKA W RAWIE MAZOWIECKIEJ**	Tytus Cichocki
II.	60	**ZESPÓŁ SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH NR 9 IM. KOMISJI EDUKACJI NARODOWEJ W ŁODZI**	Witold Jaroszewski
III.	44	**ZESPÓŁ SZKÓŁ TECHNICZNO-INFORMATYCZNYCH W ŁOD**ZI	Małgorzata Zielińska
IV.	39	**ZESPÓŁ SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH NR 10 W ŁODZI**	Ryszard Zankowski
V.	32	**ZESPÓŁ SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH NR 22 W ŁODZI**	Urszula Rutkowska
VI.	31,5	**ZESPÓŁ SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH NR 7 W ŁODZI**	Jerzy Kaczmarski

Ranking wyników uczniów w Szkolnej Lidze Elektryki 2012/2013

Miejsce	IMIĘ I NAZWISKO UCZNIA	WYNIKI pkt	NAZWA SZKOŁY
I	NOGAŃSKI DANIEL	50,5	ZESPÓŁ SZKÓŁ-CENTRUM EDUKACJI ZAWODOWEJ I USTAWICZNEJ IM. M. KOPERNIKA W RAWIE MAZOWIECKIEJ
II	JAROSŁAW GAZDA	30,5	ZESPÓŁ SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH NR 9 IM. KOMISJI EDUKACJI NARODOWEJ W ŁODZI
III	KAROL GĄSIOREK	29,5	ZESPÓŁ SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH NR 9 IM. KOMISJI EDUKACJI NARODOWEJ W ŁODZI
Wyróżnienie	ŁUKASZ URBAŃSKI	26	ZESPÓŁ SZKÓŁ TECHNICZNO-INFORMATYCZNYCH W ŁODZI
Wyróżnienie	MICHAŁ JASNOS	25,5	ZESPÓŁ SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH NR 9 IM. KOMISJI EDUKACJI NARODOWEJ W ŁODZI

Wszystkim uczestnikom, uczniom i ich nauczycielom prowadzącym oraz dyrektorom szkół składamy gorące podziękowanie za udział w IV Konkursie *Szkolna Liga Elektryki*. Gratulujemy uzyskanych rezultatów, które są wyrazem codziennej pracy włożonej w przygotowanie uczniów do pełnienia w przyszłości różnych ról zawodowych.

Jednocześnie rekomendujemy V Konkurs *Szkolna Liga Elektryki* 2013/2014 i zachęcamy Państwa do udziału w nim. Regulamin konkursu i Karty Zgłoszenia Uczestnictwa znajdują się na stronie Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego (http://konkursy.wckp.lodz.pl/).

Anna Siennicka
Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli
i Kształcenia Praktycznego

Rekomendacja działań dotyczących wdrożenia edukacji normalizacyjnej w szkole

Normalizacja ma ogromy wpływ na każdą sferę naszego życia. Normalizacja od dawna jest istotnym elementem w rozwiązaniach techniczno-technologicznych i z tego najczęściej jest znana, ale obecnie obejmuje już swym zasięgiem zagadnienia związane m.in. z: zarządzaniem (w tym zarządzanie jakością), żywnością, środowiskiem, bezpieczeństwem czy odpowiedzialnością społeczną. Wiele osób nie zdaje sobie sprawy, jak trudne byłoby nasze codzienne funkcjonowanie bez normalizacji. Być może wynika to stąd, że normalizacja „pracuje w tle" – bez naszej świadomości.[1)]

Edukacja normalizacyjna powinna być więc niezbędnym elementem kształcenia zawodowego, kształtowania postaw konsumenckich i obywatelskich.

W związku z utworzeniem Łódzkiej Sieci Kształcenia Modułowego i Sieci Szkół Wdrażających Model Edukacji Normalizacyjnej opracowana została wstępna koncepcja wdrażania edukacji normalizacyjnej w szkołach zawodowych, w której zawarto prace Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego w roku szkolnym 2013/2014 dotyczące implementacji do praktyki szkolnej modelu edukacji normalizacyjnej. Na odnotowanie zasługują następujące zaplanowane działania[1)]:

- opracowanie koncepcji pilotażowego wdrażania edukacji normalizacyjnej w dwunastu szkołach zawodowych województwa łódzkiego zrzeszonych w Łódzkiej Sieci Kształcenia Modułowego i Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego,

[1)] http://www.pkn.pl/polityka-edukacyjna

[1] Wstępna koncepcja wdrażania edukacji normalizacyjnej w szkołach zawodowych Z. Anglart, A. Mikina, A. Siennicka, M. Wajgner pod kierunkiem E. Gonciarz

- utworzenie Zespołów Zadaniowych ds. Edukacji Normalizacyjnej (po dwóch nauczycieli ze szkół – nauczyciel podstaw przedsiębiorczości i nauczyciel kształcenia zawodowego oraz koordynatorzy – doradcy metodyczni ds. przedsiębiorczości, konsultanci kształcenia zawodowego i bhp ŁCDNiKP);
- zorganizowanie warsztatów dla liderów edukacji normalizacyjnej w zakresie wsparcia ich działań związanych z wdrażaniem edukacji normalizacyjnej w szkole, wymiana doświadczeń, rozwiązań organizacyjnych i metodycznych, przykłady dobrych praktyk;
- opracowanie w grupach liderów pod kierunkiem koordynatorów przykładowych scenariuszy zajęć wraz z pakietami (materiały, prezentacje, ćwiczenia) na potrzeby przeprowadzenia zajęć z zakresu edukacji normalizacyjnej,
- utworzenie na stronie internetowej ŁCDNiKP zakładki: EDUAKCJA NORMALIZACYJNA, w której znajdą się m.in.: koncepcja wdrażania edukacji normalizacyjnej, słownik pojęć z zakresu normalizacji, bieżące informacje – komunikaty, dobre praktyki we wdrażaniu edukacji normalizacyjnej w szkołach, materiały metodyczne z zakresu normalizacji (scenariusze, poradniki, prezentacje, artykuły, inne),
- przeprowadzenie w szkołach zajęć z zakresu edukacji normalizacyjnej w ramach podstaw przedsiębiorczości oraz w układzie interdyscyplinarnym z wykorzystaniem aktywizujących metod kształcenia, w tym metody projektów oraz tworzenie kół zainteresowań związanych z tematyką zastosowań norm w różnych obszarach działalności człowieka,
- nawiązanie kontaktów roboczych z zespołem PKN i z Oddziałem Łódzkim PKN w celu skoordynowania działań edukacyjnych, uwzględnienia wytycznych i koncepcji PKN, pozyskania materiałów,
- zorganizowanie w szkołach sesji naukowych, w trakcie których uczniowie szkół zawodowych zaprezentują wykonane projekty dotyczące zagadnień normalizacyjnych uczniom danej szkoły oraz ewentualnie uczniom i nauczycielom z zainteresowanych gimnazjów,

– zorganizowanie sesji naukowej przez ŁCDNiKP – prezentacja najciekawszych projektów – po jednym z każdej szkoły, podsumowanie pilotażowego wdrażania edukacji normalizacyjnej,
– podejmowanie innych działań związanych z popularyzacją wiedzy normalizacyjnej, m.in.: rozpropagowanie wśród łódzkich szkół ponadgimnazjalnych działań PKN dotyczących organizacji II Konkursu *Normalizacja i ja*; włączenie modelu edukacji normalizacyjnej do spotkań Akademii Dyrektora Szkoły/Przedszkola,
– zorganizowanie spotkań rad pedagogicznych na temat normalizacji i jej znaczenia w życiu codziennym.

Realizujemy prace nad modułem NORMALIZACJA (5-osobowy zespół konsultantów i doradców metodycznych ŁCDNiKP), do którego zakres tematyczny przekazał Zygmunt Niechoda – Doradca Prezesa Polskiego Komitetu Normalizacyjnego.

Powołaliśmy Zespół ds. Edukacji Normalizacyjnej w skład którego weszli nauczyciele z zawodowych szkół ponadgimnazjalnych: Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 3 w Łodzi, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 5 w Łodzi, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 13 w Łodzi, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 15 w Łodzi, Zespół Szkół Przemysłu Spożywczego w Łodzi, Zespół Szkół Techniczno-Informatycznych w Łodzi, Zespół Szkół Ekonomiczno-Turystyczno-Handlowych w Łodzi, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 6 w Łodzi, ŁSMKFF ANAGRA w Łodzi, Zespół Szkół Nr 1 w Pabianicach, Zespół Szkół Nr 1 w Bratoszewicach, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 w Tomaszowie Mazowieckim. Powołania do Zespołu wręczył nauczycielom Dyrektor Janusz Moos podczas Konferencji Kształcenie modułowe z perspektywy szkoły zawodowej. W pierwszym etapie prac nauczyciele w swoich szkołach dokonują oceny możliwości wprowadzenia tematyki związanej z normalizacją na zajęciach przedsiębiorczości, w przedmiotach/modułach kształcenia zawodowego oraz innych działaniach podejmowanych przez szkołę oraz planują szkolne rozwiązania w zakresie wdrażania edukacji normalizacyjnej.

Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego w ramach upowszechniania działań związanych z edukacją normalizacyjną organizuje w roku szkolnym 2013/2014 I Konkurs

LIDER WDRAŻANIA EDUKACJI NORMALIZACYJNEJ W SZKOŁACH PONADGIMNAZJALNYCH. Konkurs objęty został Patronatem Honorowym przez Polski Komitet Normalizacyjny. Celem Konkursu jest wyłonienie lidera we wdrażaniu edukacji normalizacyjnej w szkole ponadgimnazjalnej, upowszechnianie wiedzy o normalizacji w szkołach ponadgimnazjalnych oraz upowszechnienie informacji o szkołach i ich działaniach w zakresie wdrażania edukacji normalizacyjnej. Konkurs jest jednoetapowy. Do konkursu mogą zgłaszać się szkoły ponadgimnazjalne województwa łódzkiego prowadzące działania w zakresie edukacji normalizacyjnej. Udział w Konkursie powinien być poprzedzony wypełnieniem i przesłaniem Karty Zgłoszenia do 31 marca 2014 r. oraz złożeniem do 30.04.2014 r. pracy konkursowej zawierającej opis oraz ewentualną dokumentację działań szkoły wdrażającej edukację normalizacyjną. Regulamin Konkursu i Karta zgłoszenia dostępne są na stronie internetowej http://konkursy.wckp.lodz.pl/konkursy-nauczyciele

Wyniki konkursu będą podane do wiadomości uczestników na tablicy ogłoszeń w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego oraz umieszczone na stronie internetowej Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego www.wckp.lodz.pl, w części poświęconej konkursom oraz w zakładce NORMALIZACJA do 10 czerwca 2014 roku.

Laureaci konkursu zostaną uhonorowani, dyplomami, certyfikatami LIDER WDRAŻANIA EDUKACJI NORMALIZACYJNEJ W SZKOŁACH PONADGIMNAZJALNYCH oraz nagrodami (w przypadku pozyskania sponsorów).

W dalszej perspektywie będziemy zachęcać do wprowadzenia modelu edukacji normalizacyjnej we wszystkich łódzkich szkołach ponadgimnazjalnych oraz gimnazjach, rozpoznawać możliwości dofinansowania promocji edukacji normalizacyjnej ze środków europejskich, zachęcać do utworzenia stanowiska konsultanta ds. edukacji normalizacyjnej oraz planować konkurs *Wiedza o normalizacji* we współpracy z Polskim Komitetem Normalizacyjnym.

SPIS TREŚCI

DOBRE PRAKTYKI ŁÓDZKIEGO STOWARZYSZENIA POMOCY SZKOLE 7
Wspieranie talentów uczniowskich i nauczycielskich przez Łódzkie Stowarzyszenie Pomocy Szkole 8
Lista stypendystów Łódzkiego Stowarzyszenia Pomocy Szkole 2013 ... 10
Lista nagrodzonych Nauczycieli 2013 15

PRZEDSZKOLA 19

Przedszkole Miejskie nr 41 w Łodzi 20
Rozwijanie uzdolnień matematycznych dzieci w ostatnim roku wychowania przedszkolnego oraz w pierwszym roku nauki szkolnej 20

Przedszkole Miejskie nr 45 w Łodzi 21
Obchody Świąt Nietypowych 21
Niekonwencjonalne formy współpracy z rodzicami 22

Przedszkole Miejskie nr 76 w Łodzi 23
Nowoczesny model pracy z dzieckiem w przedszkolu – adaptacja koncepcji inteligencji wielorakich H. Gardnera 23

Przedszkole Miejskie nr 131w Łodzi 24
Projekt edukacyjny „Zainwestuj w zdrowie” 24
Festiwal Zdrowia „Żyjmy zdrowo – kolorowo” 25
Teatr „Odważni Rodzice” – efektywna współpraca z rodzicami 26
Gazetka Przedszkolna 27

Przedszkole Miejskie nr 163 w Łodzi 27
One Song – One Voice 27

Przedszkole Miejskie nr 214 w Łodzi 28
Projekt „Wspólnie odkrywamy świat natury” 28
Przedszkolak małym Europejczykiem 29

SZKOŁY PODSTAWOWE 31

Szkoła Podstawowa nr 5 w Łodzi 32
Szkolny projekt „Ziemia planeta wodą płynąca” 32
Dzień Pluszowego Misia 32
Światowy Dzień Słońca 33

Szkoła Podstawowa nr 10 w Łodzi 33
Gra miejska „Na tropie Zygmunta” 33

Szkoła Podstawowa nr 11 w Łodzi 34
Spacery po Łodzi – zestaw pomocy dydaktycznych do edukacji regionalnej 34

„Wszystko o kotach i jeszcze więcej”, czyli sposób na wdrożenie w życie uczniowskich pomysłów (2012/2013) *35*

Szkoła Podstawowa nr 19 w Łodzi **36**
Klasy dwujęzyczne w edukacji wczesnoszkolnej *36*
Innowacja pedagogiczna „Więcej niż pływać” *37*

Szkoła Podstawowa nr 29 im. Jana Kochanowskiego w Łodzi **38**
Święto Języka Ojczystego *38*
Innowacja pedagogiczna „Rozwijanie sfery emocjonalno-społecznej za pomocą metody Ruchu Rozwijającego Weroniki Sherbone” *39*

Szkoła Podstawowa Nr 34 im. Leona Kruczkowskiego w Łodzi **39**
Projekt „Działaj w kole w swojej szkole” *39*
Edukacja prozdrowotna *40*

Szkoła Podstawowa nr 36 w Łodzi **41**
Scena Dziecięca – Ogólnopolski Festiwal Sztuki Małego Dziecka *41*

Szkoła Podstawowa nr 46 im. Józefa Chełmońskiego w Łodzi **41**
Projekt medialny „Bajki z Bombonierki i nie tylko…” *41*
Wybory do Rady Samorządu Uczniowskiego *42*

Szkoła Podstawowa nr 64 w Łodzi **43**
Projekt własny „Pan Andersen jest wśród nas” *43*
Innowacje przyrodniczo-ekologiczne *44*
Projekt własny „Andersenki prąd oszczędzają i oświetlenie wymieniają” *45*

Szkoła Podstawowa nr 65 im. J. Słowackiego w Łodzi **46**
„Z pasją przez życie” (2010/2013) *46*

Szkoła Podstawowa nr 109 w Łodzi **48**
Szkoła promująca zdrowie – certyfikat wojewódzki *48*
Współpraca z krajami partnerskimi w ramach programu COMENIUS *49*
Samorząd Uczniowski – współpraca z UNICEFEM *49*

Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 111 w Łodzi **50**
Koło przyrodnicze *50*

Szkoła Podstawowa nr 130 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi **51**
Innowacja pedagogiczna „Strusiowe podróże małe i duże” *51*
Koło gitarowe *51*
Konkurs Międzyszkolny „Omnibus” *52*
Szkolny Klub Wolontariatu *52*

Szkoła Podstawowa Nr 138 im. Leopolda Staffa w Łodzi **53**
Koło przyrodniczo-ekologiczne *53*

Szkoła Podstawowa nr 152 w Łodzi 53
Międzyszkolny i Przedszkolny Konkurs Pięknego Czytania „Magia słowa” 53
Konkurs „Rodzina Czyta” 54
Popołudnie z baśniami 54
Szkolny Dzień Pluszowego Misia 55

Szkoła Podstawowa nr 153 im. Marii Skłodowskiej-Curie w Łodzi 56
Innowacja pedagogiczna dla klas I-III z zakresu edukacji plastycznej „Rysuję, maluję, tworzę” 56
Edukacja regionalna 57
Edukacja przyrodniczo-ekologiczna 58

Szkoła Podstawowa nr162 im. Jana Nowaka-Jeziorańskiego w Łodzi 59
Literki i cyferki dla Kuby i Amelki 59
Nauka i zabawa to super sprawa 60

Szkoła Podstawowa nr 172 w Łodzi 61
Projekt „Wieża Babel” 61
Projekt „7 ścieżek do szkolnego sukcesu” 61
Akademia Efektywnej Nauki „Leonardo” 62
Akcja „Noc z książką – poznajemy bohaterów książek o Mikołajku” 62
Projekt „Cała Polska czyta dzieciom, czyli z zapałem ruszaj ustami, baw się wszystkimi słowami” 62

Szkoła Podstawowa Nr 189 im. Wandy Zieleńczyk w Łodzi 63
Międzyszkolny konkurs przedmiotowo-językowy „English is my passport” 63
Konkurs matematyczno-przyrodniczy „Czar Par” 63

Szkoła Podstawowa nr 199 Im. Juliana Tuwima w Łodzi 64
Innowacja „Technologia informacyjna w przyrodzie” 64
Program: „Odkrywcy przyrody” 64
Innowacja pedagogiczna „Język angielski w kształceniu zintegrowanym” 65

Szkoła Podstawowa nr 202 im. Jana Pawła II w Łodzi 66
Na ludowo znaczy kolorowo 66
Rozwiązywanie konfliktów 67

GIMNAZJA 69

Publiczne Gimnazjum nr 3 w Łodzi 70
Projekt Dni brytyjskie 70

Publiczne Gimnazjum nr 6 w Łodzi 70
Edukacja polonistyczna 70

Publiczne Gimnazjum nr 8 w Łodzi 70
Właściwe wybory kluczem do kariery 70
Praca z uczniem o specyficznych potrzebach edukacyjnych 72

Lekcje ze słownikiem ... *73*

Publiczne Gimnazjum nr 14 im. Roberta Schumana w Łodzi ... **73**
„Wiem, rozumiem, potrafię - w europejskim gimnazjum z europejskim funduszem” ... *73*
Minitargi edukacyjne ... *74*
Giełda pasji - galeria zawodów - moja przyszłość w Europie ... *74*
Działania związane z doradztwem zawodowym prowadzone w ramach SzOK ... *75*
Działania związane z ekologią – udział w akcjach: sprzątania Łodzi i świata, selektywnej zbiórki odpadów, w projektach organizowanych przez placówkę i instytucje współpracujące ... *75*
Młodzieżowe Ochotnicze Pogotowie Rówieśnicze ... *75*
Wykorzystanie technologii informacyjnej i medialnej na lekcjach chemii w gimnazjum ... *76*
Program autorski „Historia Sztuki” ... *76*
Szkolny Klub Europejski ... *76*
Organizacja klas sportowych z piłką ręczną dziewcząt i chłopców ... *77*

Publiczne Gimnazjum nr 17 w Łodzi ... **77**
Mój przyszły zawód ... *77*
Wolontariat jako wstęp do kariery zawodowej ... *78*

Publiczne Gimnazjum nr 27 w Łodzi ... **80**
Szkolny Festiwal Mediów ... *80*
Przyjaciel szkoły ... *81*
Projekt „Dni Niemieckie” ... *82*
Gdzie jest Herbert? ... *83*

Publiczne Gimnazjum nr 31 w Łodzi ... **83**
Innowacja metodyczno-organizacyjna „Od Pitagorasa do Talesa” – zajęcia dodatkowe z matematyki na platformie e-learningowej ... *83*

Publiczne Gimnazjum nr 35, XLVII Liceum Ogólnokształcące w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 8 w Łodzi ... **84**
Innowacja pedagogiczna metodyczno-organizacyjna „Szkolna Platforma Edukacyjna jako narzędzie wspierające naukę języka angielskiego (III etap edukacyjny, poziom III.1)” ... *84*
Projekt „Moja przyszłość w moich rękach” ... *85*
„Kolorowa Łódź” ... *85*
Klub Ekologia ... *86*
eTwinning ... *86*
Projekt z Klasą ... *86*
Konkursy ... *87*
Marsz Żywych ... *87*

Publiczne Gimnazjum nr 37 w Łodzi ... **88**
Chemia z językiem angielskim ... *88*
Rajd integracyjny klas pierwszych ... *89*

Konkurs Ekologiczno-Przyrodniczy.....*89*
Udział uczniów w Finale Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy.....*89*

Prywatne Gimnazjum Krzysztofa Augustyniaka w Łodzi **89**
Festiwal Małych Form Teatralnych w języku niemieckim.....*89*

Publiczne Gimnazjum nr 41 w Łodzi **90**
Program zajęć pozalekcyjnych „Joga radością życia”.....*90*

SZKOŁY PONADGIMNAZJALNE **91**

Zespół Szkół Ekonomiczno-Turystyczno-Hotelarskich w Łodzi.....**92**
I Olimpiada Wiedzy o Turystyce *92*
Inne konkursy.....*93*
Projekt ponadnarodowy „Przedsiębiorczy hotelarz na hiszpańskim rynku pracy” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytet III.....*93*
Ponadnarodowy projekt EUth-topia – Maybe we can! w ramach programu Uczenie się przez całe życie, COMENIUS - wielostronne partnerskie projekty szkół *95*

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2 w Łodzi **95**
Projekt „Matematyka XXI wieku - Wspomaganie nauczania matematyki w technikum w oparciu o nowoczesne technologie informacyjne” (GROMAR i PŁ) *95*

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 3 w Łodzi.....**97**
Akademia kierowcy dla Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 3 w Łodzi.....*97*
Wirtualne Laboratoria – sukces innowacji.....*98*
Młodzieżowe miniprzedsiębiorstwo.....*99*

Zespół Szkół Gastronomicznych w Łodzi.....**100**
Staż zawodowy we Francji *100*
„Jestem zawodowcem na poziomie europejskim” (2010/2012).....*100*
Działalność „Gastronomika” na rzecz środowiska lokalnego (od 2007).....*102*
Life skills for employability – trening umiejętności pracowniczych i w dorosłe życie bez długów *104*

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 5 im. Króla Bolesława Chrobrego w Łodzi **104**
Warsztaty teatralne dla uczniów uczących się języka francuskiego. Przygotowanie przedstawienia „Czerwony kapturek” w wersji francuskiej ...*104*
Całoroczny cykl konkursów kulturowo-marketingowych w języku angielskim CommerCulture *105*
Projekt edukacyjny „Dzień Kolejarza” zorganizowany w szkole w ramach Święta Zawodu połączony z warsztatami dla uczniów gimnazjum *106*
Projekt edukacyjny zorganizowany w szkole jako Dzień Handlowca pt.: Targi branżowe – spożywcze w ZSP nr 5 .....*107*
Projekt edukacyjny zorganizowany w szkole jako Święto Ekonomisty pt.: „Dzień

Wolności Podatkowej Dniem Ekonomisty w ZSP nr 5 w Łodzi” *108*
Dzień Języków Obcych..... *109*

Zespół Szkół Przemysłu Spożywczego w Łodzi.....**110**
Ogólnopolski Tydzień Kariery w Zespole Szkół Przemysłu Spożywczego w Łodzi *110*

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 9 w Łodzi **111**
Projekt „Przyszłość zawodowa z energią” realizowany w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 9 w Łodzi.....*111*
Szkolne Koła SEP przy Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 9 w Łodzi.....*113*
Projekt edukacyjny „Dziedzictwo patriotyczne Armii Krajowej” *114*

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 10 w Łodzi **116**
Projekt w ramach EFS „Kompleksowy program podniesienia jakości kształcenia zawodowego w ZSP nr 10 w Łodzi” *116*
Szkolna platforma e-learningowa.....*116*
Zajęcia pozalekcyjne – prace modelowo-konstrukcyjne.....*117*

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 13 im. Sybiraków w Łodzi **117**
Projekt „PWP Droga do przyszłości” *117*

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 15 w Łodzi **118**
Zwiększanie efektywności kształcenia poprzez realizację projektów w ramach programu Leonardo da Vinci *118*
Współpraca z pracodawcami..... *120*

Zespół Szkół Techniczno-Informatycznych im. Jana Nowaka-Jeziorańskiego w Łodzi..... **121**
Model kształcenia dla przemysłu na przykładzie współpracy Zespołu Szkół Techniczno – Informatycznych i Firmy P&G Gillette..... *121*
Edukacja regionalna *123*

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 19 w Łodzi **123**
„Z Teatrem na Ty” *123*

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 20 w Łodzi **124**
Koordynatorzy szkolni *124*
Dodatkowe zajęcia, koła zainteresowań, próbne egzaminy zawodowe, SKS .. *125*
Współpraca z pracodawcami na przykładzie Firmy Chint Poland *125*

Zespół Szkół Rzemiosła **126**
Projekt edukacyjny „Program wdrażający upowszechnianie idei krwiodawstwa w ramach Szkolnego Koła Polskiego Czerwonego Krzyża” *126*
Rozwijanie kompetencji zawodowych i społecznych – inicjatywa, współpraca, aktywność..... *127*
Działania w ramach wewnątrzszkolnego systemu orientacji i poradnictwa zawodowego..... *129*

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 22 w Łodzi 130
Projekt „Szkoła Przedsiębiorczości i kompetencji kluczowych ll” 130

II Liceum Ogólnokształcące im. Gabriela Narutowicza w Łodzi 131
Kształcenie językowe (język francuski) Delf-scolaire 131

IV Liceum Ogólnokształcące im. Emilii Sczanieckiej w Łodzi 131
Młodzieżowa Akademia Filozoficzna 131

XV Liceum Ogólnokształcące im. Jana Kasprowicza w Łodzi 131
Ogólnopolski Konkurs Piosenki Rosyjskiej 131

XXVI Liceum Ogólnokształcące im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego w Łodzi 132
Sesje literackie ważnym elementem edukacji humanistycznej uczniów XXVI Liceum Ogólnokształcącego im. K. K. Baczyńskiego w Łodzi 132
Debaty w języku angielskim dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych 134
Dni Brytyjskie 134

XXX Liceum Ogólnokształcące w Łodzi 135
Wystawa „Ściana Płaczu” 135
Konkurs językowy „Prezentacja projektu” 136

XXXI Liceum Ogólnokształcące im. Ludwika Zamenhofa w Łodzi 136
Forum praw zwierząt 136

XXXIV Liceum Ogólnokształcące im. Krzysztofa Kieślowskiego w Łodzi ... 136
Filmowa Italia 136

Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 7 w Łodzi 137
Noce pod Globusem 137
Projekt związany z wielokulturowością miasta i regionu 137
Szkolne Koło Fizyczne SPECTRUM 138

Salezjańskie Liceum i Gimnazjum im. Księdza Bosko w Łodzi 138
Amatorski turniej siatkówki i koszykówki „Sport drogą do Boga” 138

Zespół Szkół Zawodowych Specjalnych nr 2 w Łodzi 139
Projekt „Dni z gimnazjalistą w szkole zawodowej” 139

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 6 w Łodzi 140
Dobre zawody – lepsza przyszłość dla niepełnosprawnych 140
Projekt „Zawodowo PLUS” wzmocnienie kształcenia zawodowego szansą na samodzielność niepełnosprawnych w dorosłym życiu 141
Organizacja pracy Zespołu Nauczycieli Przedmiotów Zawodowych. Promocja szkół w środowisku lokalnym 142
Kształcenie praktyczne w zawodzie technik prac biurowych 142
Spotkania kliniczne 143

Język obcy zawodowy *143*

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1 im. Janusza Korczaka w Łodzi **144**
Pozytywne efekty dokształcania nauczycieli w SOSW nr 1 w Łodzi *144*
Zajęcia socjoterapeutyczne **144**
Kariera siatkarska **145**
Układanie kompozycji kwiatowych **145**
Profilaktyka uzależnień **145**
Kółko kosmetyczne **146**
Zajęcia z podstaw savoir-vivru i etykiety **146**
Kółko kabaretowo-teatralne **146**
W trosce o zdrowie **146**
Poszerzenie oferty edukacyjnej **147**
Bezpieczeństwo w Internecie **147**

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 3 im. Henryka Jordana „Jordanówka" w Łodzi **147**
Projekt „Julian Tuwim – człowiek z Łodzi" *147*

Muzeum Sztuki MS2 ..... **149**
Edukacja artystyczna *149*

Miasteczko Ruchu Drogowego „Motodrom" filia Centrum Zajęć Pozaszkolnych Nr 2 w Łodzi **149**
Wychowanie komunikacyjne *149*

REKOMENDACJE **151**
Rekomendacja konferencji „Wspólnie na rzecz kształcenia zawodowego. Doskonalenie procesu edukacyjnego w roku szkolnym 2013/2014" *152*
Rekomendacja dobrych praktyk szkół zaprezentowanych podczas konferencji „Kształcenie modułowe z perspektywy szkoły zawodowej" *154*
IV Konkurs SZKOLNA LIGA ELEKTRYKI 2012/2013 ..... *158*
Rekomendacja działań dotyczących wdrożenia edukacji normalizacyjnej w szkole *161*

SPIS TREŚCI *166*